

Cenzura

The background of the cover is a stylized illustration. It shows a light grey school building with several windows. Each window has a brightly colored balcony or frame: yellow, green, and orange. A large, soft white cloud floats in the blue sky above the building. In the bottom left corner, there are green leaves of a tree. The title 'Cenzura' is written in a large, dark blue, handwritten-style font at the top.

**Glasilo Dijaškega doma
Bežigrad Ljubljana**

#11

Marec 2023

Naslovnica: DDBL, Ana Lah

Tema številke: Šola in dodatne dejavnosti

Mentorica: Renata Veberič Delak

Novinarji: Bartolj Zoja Eva, Dabelič Eva, Dobravc Dea Luna, Gaberšček Škoda Pia, Grilc Lovro, Hrvatin Ana, Ipavec Eva, Kočevar Žana, Krivokapić Rok, Linasi Rogač Katarina, Naglič Bhimasena, Pavlič Anže, Poljanšek Zorn Ajka, Režek Brina, Savić Kristina, Sedmak Nikolina, Seidl Maruša, Velnar Nela, Žekar Vida, Žvanut Martin

Gostujoči sodelavci DDBL: Baraga Teo, Erjavec Nataša, Homšek Eva, Klemenčič Belšak Tara, Kopač Maruša, Korenjak Patrik, Lango Aneja, Matos Lara, Primc Lea, Ručigaj Jože, Rudolf Leon, Sterle Podobnik Tia, Clea, Vahčič Lazarevič Jasna, Veberič Delak Renata, Zanjekovič Petra

Risarji/likovni snovalci: Koselj Živa, Marinato Rudi, Pogačnik Katarina, Požar Lara, Pražnikar Čretnik Taja, Režek Brina, Seidl Maruša

FOTOGRAFIJE: Arhiv DDBL

OBLIKOVAL: Amel Hodžić

LEKTORIRAL: Goran Rugani

TRŽENJE: neprofitno – dostava v sobo

NAKLADA: 300 izvodov

PRELOM in TISK: Srednja medijska in grafična šola Ljubljana

NASLOV UREDNIŠTVA: Dijaški dom Bežigrad Ljubljana, Kardeljeva ploščad 28, 1000 Ljubljana

KAZALO

04 ŠOLA IN
POPOLDANSKE
DEJAVNOSTI

06 NAJBOLJŠI ŠOLSKI
SISTEMI V NEKATERIH
DRŽAVAH PO SVETU

14 INTERVJUJI Z
IZBRANIMI DIJAKI

24 BIVŠI DIJAKI V
MEDIJAH

33 KAJ IMAJO
SKUPNEGA KOŠI ZA
LOČEVANJE ODPADKOV
V DIJAŠKIH SOBAH IN
OCEAN

34 KAKO SMO SE
SPOPADALI S ŠOLO
NEKOČ IN DANES

34 SANJE
PRETENCIOZNE
NAJSTNICE ALI
V KAKŠEN ŠOLSKI
SISTEM VERJAMEM

38 POEZIJA

40 35 KIL UPANJA ZA
DRUGAČNO ŠOLO

45 INTERVJU Z DIJAKOMA

48 ZGODBA

52 RISARSKI OPUS

54 KUHARSKI ASI

60 INTERVJU Z
VZGOJITELJEMA

64 POGOVOR Z
ZAKLJUČNIMI LETNIKI

70 PRVI VTISI NOVINKE

76 DOMSKO DOGAJANJE

84 DDB MEMES

91 DDB V SLIKI

We don't need no
EDUCATION

-PINK FLOYD-

Cenzura, Cenzura, Cenzura

Super, juhuhu! Nova Cenzura je končno tu.

Resnično si želimo, da leto 2023 skupaj preživimo.

Ekrane na stran položimo in raje Cenzuro odprimo.

Če te zanima, kdo so zvezde našega »dijaka«, odpri Cenzuro in najdi svojega junaka.

Novo leto popestrimo, si dušo okrasimo, s Cenzuro novo spet blestimo.

Ob Cenzuri je lepo, ia, ia, oo.

2 Dobro se imamo, ko Cenzuro v roke damo in šolske knjige končno na police predamo.

0 Ne vemo več, kaj bi napisali, zato gremo k naslednji stvari.

2 Danes smo se tukaj v uvodniku zbrali, da bi nam vi kakšne predloge za naslednjo številko predali.

3 Trpimo, ko Cenzure dolgo ne dobimo.

Katarina

Lok

Anže

Žana

Pia

Ana

Maruša

Šola in popoldanske dejavnosti

Ali ste zaradi šole v stresu? Koliko in kako pogosto?

- Da. V obdobju testov in spraševanj. Stres je odvisen od predmeta do predmeta.
- Ja. Nenehno čutim močan stres, saj od mene ves čas nekaj zahtevajo.
- Ja. Najbolj v decembru in maju, ko je največ testov.
- Ne.
- Da. Najbolj čutim stres en dan pred testom.
- Ne pretirano.
- Včasih. Ni prav močan.
- Ne.
- Niti ne.
- Da. Konstantno se počutim grozno obremenjeno zaradi vseh testov, spraševanj, poročil in seminarskih nalog
- Ja. Ni prehudo.
- Občasno.
- Ne zelo – samo tisti teden, ko imam kakšno oceno. Še posebej, ko imam ocenjevanje iz matematike.

Če je odgovor DA: Kako poskušaš stres ublažiti?

- Z učenjem.
- Med učenjem si večkrat vzamem odmor, grem na kakšen sprehod, se podružim s prijatelji in podobno.
- Če sem pod stresom, mi je lažje, če vmes nekaj jem.
- Poskušam dovolj spati in piti dovolj vode.
- Če postane prehudo, »enga šluknem«.
- Skušam dovolj jesti, da imam dovolj energije za učenje. Pijem dovolj vode, da sem hidrirana. Vsako uro učenja si vzamem 15 minut odmora ali pa grem vmes na krajši sprehod.
- Ko sem pod stresom, kadim.
- Poslušam glasbo.

Ali meniš, da je tvoj uspeh v življenju nujno povezan z uspehom v šoli? V kolikšni meri?

- Do neke mere – na primer, če ne bi bila sprejeta na željeno fakulteto.
- Mislim, da ne.
- Ne. Mnogim je uspelo le z osnovnošolsko izobrazbo.
- Morda do neke mere, a ne bi rekel, da je ključnega pomena.
- Da. Brez dobrega učnega uspeha se ne moraš vpisati na željeni faks.
- Ne.
- Mogoče, če recimo zaradi tega nisi sprejet na faks, drugače pa mislim, da ne. Lahko ti uspe tudi po kakšni drugi poti, ne po tej »preverjeni«.
- Ja, mislim, da je vse odvisno od uspeha v šoli, saj glede na njega računajo točke za vpis na fakultete.
- Ne zares.
- Ne – bolj je odvisen od tvojih ciljev in od tega, kaj zate pomeni sreča in uspeh.
- Ja.
- Ne.
- Ne, sploh ne.

Kdo misliš, da ima glede volje do učenja na otroka večji vpliv – starš ali učitelj? Zakaj?

- Učitelj, ker je on tisti, ki nam predmet predstavi. Tako se ustvari naš odnos do predmeta in spoštovanje do učitelja.
- Starši, saj se po njih zgleduješ glede vseh stvari, zato tudi poslušáš njihove nasvete bolj kot nasvete učitelja.
- Mislim, da ne eden ne drugi, ampak da imaš največji vpliv sam nase.
- Učitelj, ko mi da slabo oceno.
- Starši, saj te lahko vzpodbudijo ravno v momentu, ko se ti ne da ali ko obupuješ.
- Noben, odvisno je le od tebe.
- Učitelj, saj mene osebno najbolj vzpodbudi slaba ocena s katero nisem zadovoljen.

Ali se poleg šole ukvarjaš še s kakšno drugo dejavnostjo?

Če JA – Katero in koliko časa ti vzame?

- Niti ne.
- Da. Treniram nogomet.
- Ja, igram nogomet.
- Ne.
- Ja – hodim na domsko odbojko 1x na teden.
- Ne zares.
- Ja, rada rišem in poslušam glasbo.
- Ja – hodim na domsko odbojko in včasih tečem.
- Bolj ne kot ja.
- Da – veliko rišem in včasih tečem.
- Ne.
- Ne.
- Ja – hodim na domsko odbojko.

Ali se ti zdi šolski sistem v Sloveniji v redu? Kakšnega bi želel? Kaj bi spremenil?

- Je kar okej.
- Mislim, da ni nič narobe z njim.
- Ni mi všeč.
- Sej je kar okej, ampak bi lahko bilo še boljše.
- Ja, super je.
- Da.
- Sicer ima kakšno luknjo, ampak je v redu.
- Moral bi biti bolj strnjen. Mislim, da traja predolgo.
- Ni "bad".
- Ja.
- Sicer je v redu, a mislim, da izobraževanje traja predolgo.
- V redu je.
- Ne, ne zdi se mi v redu. Zdi se mi, da učenci/dijaki preživijo preveč časa v šoli, za povrh pa dobijo še kup dela za domov, tako da se učijo praktično ves dan. Pouk bi lahko prilagodili glede na znanstvene dokaze, ki pravijo, da nam dijakom možgani bolje delujejo popoldan – torej, da bi imeli popoldanski pouk in prosti čas dopoldne. Prav tako se mi zdi način, kako pridobimo ocene, sporen, saj je vsak dijak drugačen – ta način pa ustreza le eni vrsti dijakov, ne podpira kreativnosti in vzgaja poslušno množico državljanov.

Najboljši šolski sistemi v nekaterih državah po svetu

Na svetu obstajajo šolski sistemi, ki se zelo razlikujejo od našega, vsak pa ima svoje značilnosti in posebnosti. Poglejmo si nekaj šolskih sistemov, ki v svetu veljajo za najboljše. Za večino člankov sva uporabili različne vire na internetu, z izjemo Islandije, kjer je z informacijami pomagala vzg. Mojca Bekš.

Malo bolj podrobno si pogledjmo nam najbližji avstrijski šolski sistem.

Splošna obveza šolanja nalaga, da morajo vsi otroci s stalnim prebivališčem v Avstriji hoditi v šolo devet let. Otroci, ki imajo svoj 6. rojstni dan do 1. septembra, morajo v šolskem letu, ki se tudi začne septembra, obiskovati šolo, starši oz. skrbniki pa jih morajo vpisati v nižjo stopnjo osnovne šole. Nižja stopnja osnovne šole obsega štiri razrede, obiskujejo jo v starosti od 6 do 10 let.

Vsi učenci morajo po končani nižji osnovni šoli obiskovati višjo osnovno šolo. Ta je obvezna za vse otoke med 10. in 14. letom starosti in traja štiri leta. Cilj srednje šole je v smislu enakih možnosti učence spodbujati individualno. Načeloma so vsi učenci deležni skupnega izobraževanja pri vseh predmetih v razredu. Pri predmetih nemščina, matematika in tuji jezik (angleščina) ter pri obveznih predmetih (v pristojnosti šole) usmerjenega področja imajo učitelji na voljo različne izobraževalne ukrepe za optimalno podporo učencem. To med drugim vključuje poučevanje s skupino učiteljev (skupinsko poučevanje), prilagodljivo oblikovanje skupin ter dodatne in izbirne predmete.

Osnovne, srednje in višje šole financira in nadzoruje zvezno ministrstvo za šolstvo. Osnovna šola traja štiri leta in

srednja šola devet let, ta pa se deli na nižjo (pet let) in višjo (štiri leta), ki pa ni obvezna.

Uspešno zaključena srednja šola daje pravico dijakom (odvisno od doseženega izobraževalnega cilja), da obiskujejo politehniško šolo, splošno, poklicno ali višjo srednjo šolo.

Priprava na poklicno življenje poteka nekako takole. Politehniška šola se priključi 8. stopnji izobrazbe in obsega eno stopnjo izobrazbe. V 9. ali v prostovoljnem 10. ali 11. letu šolanja se učenci s poglobljanjem in razširjanjem splošne izobrazbe, celovite poklicne usmerjenosti in zagotavljanjem osnovnega poklicnega usposabljanja na izbranem predmetnem področju ter s krepitvijo osebnih in socialnih veščin – zlasti za poklicno življenje – pripravljajo na nadaljnje življenje.

Z 32 urami na teden si pridobijo osnovno

strokovno znanje in spretnosti, ter pridobijo najboljše možne kvalifikacije za dualno izobraževanje in za prehod v nadaljnje šole. Šola lahko samostojno prilagodi tedensko število ur za splošne obvezne predmete in za obvezne izbirne predmete glede na interese učencev in regionalne gospodarske strukture.

Poglobljeno splošno izobraževanje je naloga splošnih višjih srednjih šol (AHS), ki učencem zagotovi celovito in poglobljeno splošno izobraževanje ter jih hkrati začne usmerjati v univerzitetno izobraževanje.

Splošna višja srednja šola obsega štiriletno nižjo in praviloma štiriletno višjo stopnjo, ki se zaključi z maturo.

Dualno izobraževanje lahko poteka na poklicni šoli, ki je ena izmed dveh učnih lokacij za dualno izobraževanje (vajeništvo). To šolo lahko učenci začnejo obiskovati po zaključenem obveznem šolanju. Praktično usposabljanje poteka v podjetju ali izobraževalni ustanovi, mladi pa sklenejo pogodbo o vajeništvu ali pogodbo o usposabljanju. Naloga poklicne šole je dopolnjevanje izobraževanja v podjetju in širjenje splošnega izobraževanja.

Odvisno od vajeništva, usposabljanje traja dve do štiri leta, praviloma pa tri leta. Prav toliko časa pa vajenci obiskujejo poklicno šolo, ki je obvezna. Učni čas v poklicni šoli je del delovnega časa. Med celotno vajeniško dobo vajenec prejema vajeniški dohodek.

Pouk v poklicni šoli se izvaja:

- celo leto, tj. vsaj en polni šolski dan ali vsaj dva polšolska dneva v tednu;
- v skladu z vajeništvom, tj. vsaj osem tednov; ali
- sezonsko, tj. samo v določeni sezoni.

Druga možnost po uspešno zaključenem 8. razredu je obiskovanje Poklicne višje srednje šole (BHS), ki traja pet let.

Poklicne višje srednje šole ponujajo:

- temeljno splošno izobrazbo,
- posebne poklicne kvalifikacije v okviru visokošolske strokovne izobrazbe,
- praktično izobrazbo.

Zaključijo se z maturo in diplomom.

SPLOŠNE VIŠJE SREDNJE ŠOLE

Naloga splošnih višjih srednjih šol so učencem zagotoviti celovito in poglobljeno splošno izobraževanje ter jih hkrati usmeriti v univerzitetno izobraževanje. Splošna višja srednja šola obsega štiriletno nižjo in praviloma štiriletno višjo stopnjo, ki se zaključi z maturo.

Predpogoj za vstop v 1. razred splošne višje srednje šole je:

- uspešen zaključek 4. razreda osnovne šole (iz nemščine, branja, pisanja in matematike z uspehom »zelo dobro« ali »dobro«);
- ali izjava šolske konference osnovne šole, da bo učenec, kljub temu da je pri teh obveznih predmetih »zadovoljiv«, zaradi svojih drugih dosežkov najverjetneje izpolnil zahteve splošne višje srednje šole;
- ali sprejemni izpit.

Oblike splošne višje srednje šole

Z nižjo stopnjo (od 1. do 4. razreda) in višjo stopnjo (od 5. do 8. razreda):

- gimnazija s posebnim upoštevanjem jezikovnih, humanističnih in družboslovnih izobraževalnih vsebin;
- realna gimnazija s posebnim upoštevanjem znanstvenih in matematičnih izobraževalnih vsebin;
- ekonomska realna gimnazija s

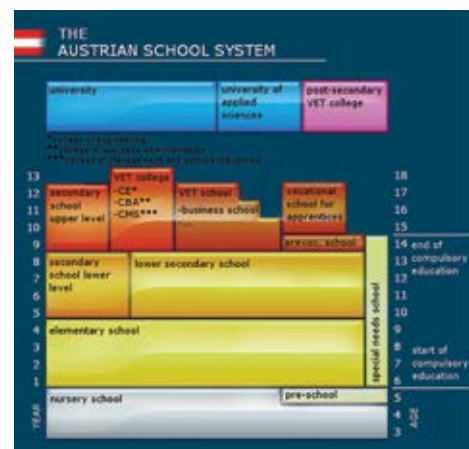
posebnim upoštevanjem izobraževalnih vsebin na področju ekonomije in življenja (vključno s prakso).

Višje srednje šole so poklicne in gimnazijske, ki se končajo z maturo. Z dobro opravljeno maturo se dijaki lahko odpravijo študirat na univerzo.

VISOKA ŠOLA

Načeloma je v Avstriji omogočen prost dostop do visokošolskega izobraževanja. To pomeni, da lahko vsak, ki je opravil maturo, poklicno maturo ali sprejemni izpit za vpis na univerzo ali je pridobil tako imenovano »splošno univerzitetno maturo« s priznanjem ustreznih tujih kvalifikacij, zasede mesto na univerzi. Na visokih strokovnih šolah obstaja tudi možnost sprejema na univerzitetni študij z ustrezno strokovno usposobljenostjo in dodatnimi izpiti.

(Vir: Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung
https://www.bmbwf.gv.at/dam/bw_2223_slo)

ZDA imajo osnovno šolo, ki je eno leto krajša kot naša, razdeljeno na dva dela, razredi od 1. do 5. spadajo pod »elementary school« in razredi od 6. do 8. spadajo pod »middle school«. Srednja šola tam traja od 9. do 12. razreda (»freshman, sophomore, junior in senior«) in obiskuje se tista, ki je dijaku najbližje. V srednjih šolah imajo veliko različnih oblik urnikov in vsaka šola lahko iz obstoječih izbere svojega. Eden od teh je »rotating drop schedul«. Slednji

ima sedem različnih predmetov, ki so označeni s črkami od A do G. Vsak dan je na urniku šest predmetov. Na primer v ponedeljek je na urniku prvih šest (A-F), v torek je najprej sedmi predmet ter prvih pet (G-E) in tako naprej. Ti sedmi predmeti so angleščina, matematika, zgodovina, tuj jezik, eden od štirih naravoslovnih predmetov (biologija, fizika, kemija in veda o zemlji), šport in izbirni predmet, pod katere spada veliko raznolikih predmetov, ti pa so odvisni od šole (fotografija, obdelava lesa, računalništvo, likovna umetnost ipd.). Po končani srednji šoli se dobi diploma, dijaki pa se lahko odločijo za nadaljevanje šolanja in pridobijo višjo izobrazbo na fakulteti ali univerzi. Združene države so znane po visokokakovostnem univerzitetnem izobraževanju, ki ga dajejo mednarodno priznani akademiki in se ponašajo z najboljšimi univerzami, kot so univerza Harvard, Yale in MIT.

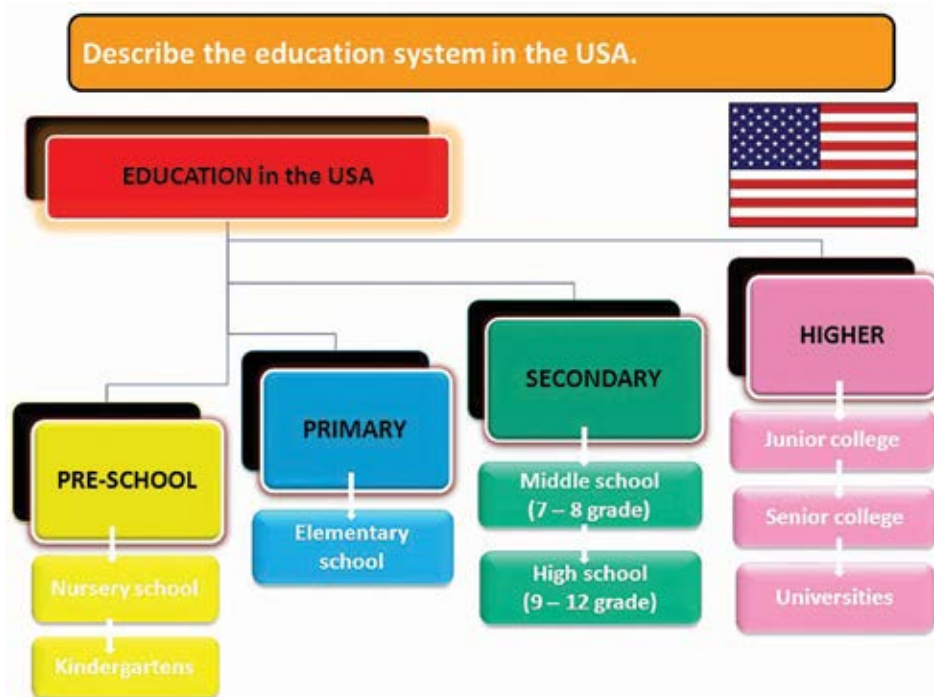

Finski priznavajo enega najboljših šolskih sistemov na svetu in temelji na načeli »manj je več«. Finska (in druge skandinavske države) naj bi prednost dajale zunanjim aktivnostim – otroci na Finskem porabijo ogromno časa za raziskovanje in igranje, ki naj bi bila sestavni del učenja, in sta prav tako pomembna kot klasično šolanje v učilnici.

Njihova osnovna šola se deli na nižjo osnovno šolo, ki traja od 1. do 6. razreda, in na višjo osnovno šolo, ki traja od 7. do 9. razreda. V času OŠ ni ocen za otroke in mlade. V prvih šestih razredih tako otrok sploh ne ocenjujejo, edini nacionalni test pa opravijo pri starosti 16 let. Osnovnošolci na nižji stopnji imajo v enem šolskem dnevu 75 minut odmora, doma pa se skoraj ne učijo.

Ta pristop omogoča vsem, da se učijo brez razlikovanja ali diskriminacije, vsakogar preučujejo na edinstven način in brez razlike v družbenem sloju. Gre za sodelovalni pristop, pri katerem si otrok lahko sam izbere temo, ki mu bo najbolj ustrezala in usmeril svoje usposabljanje in študij.

Gre za učencem prijazni sistem, ki temelji na povezovanju predmetov v tematske sklope oz. področja, s tem naj bi klasični predmeti postopoma izginili. Učni načrt je zelo obširen usmerjevalni načrt,

Japonska

Kdor je obiskal Japonsko ali govoril z domačini, ve, da veljajo Japonci za vljudne ljudi z manirami. Japonska kultura namreč daje izjemno velik poudarek na razvijanje osebnosti, preden se otrok osredotoči na tradicionalno izobraževanje z uradnimi testi.

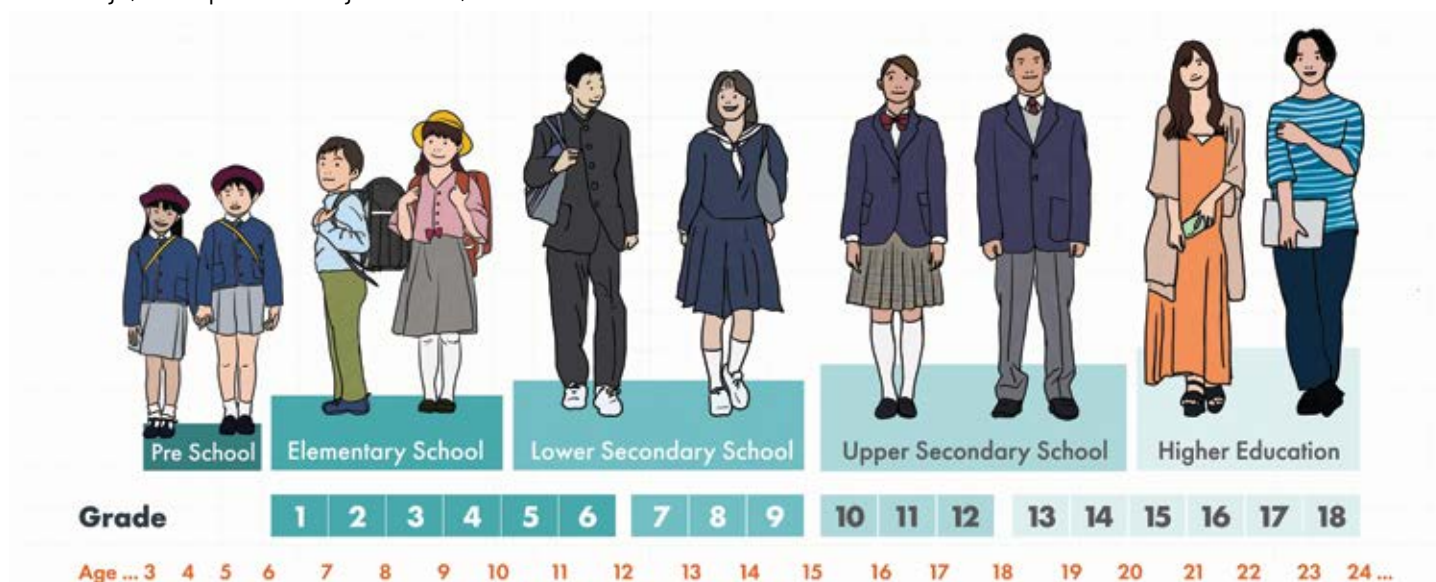
Prva leta šolanja se otroci učijo o spoštovanju, pravičnosti, sočutju, samokontroli, odločnosti in radodarnosti, ki bi morali postati del njihove narave, kot tudi razlikovanju dobrega od slabega. Medtem ko številne šole zaposlujejo hišnike in čistilke, na Japonskem učilnice, hodnike, kavarne in stranišča domnevno pospravljajo učenci sami. Na tak način skrbijo za red in se učijo, kako pomembna je čistoča,

hkrati pa takšna opravila spodbujajo timsko delo med sošolci in zavedanje, da je vsako delo spoštovano.

Osnovna šola se začne obiskovati pri šestih letih in traja šest let, 1% šol je privatnih. Nižja srednja šola je za učence od dvanajst do petnajst let in traja tri leta, na splošno se obiskujejo javne šole. Srednje šole niso obvezne in prav tako trajajo tri leta, niso zastoj in za vpis so potrebni izpiti, ampak kljub temu jih obiskuje 97% najstnikov (od tega jih 25% obiskuje privatne), prav tako pa imajo poklicne srednje šole. Na koncu srednje šole ni izpitov, mature ipd. Dijaki lahko šolanje nadaljujejo na univerzah,

šolanje pa traja štiri leta. Razredov ni potrebno ponavljati in testov ni možno pisati nezadostno. Le-teh pa nimajo do desetega leta. V šolah so obvezne šolske uniforme. Šolsko leto se začne aprila in je razdeljeno na tri semestre. Imajo štiri tedne poletnih počitnic ter dva tedna zimskih in pomladnih. Njihovi šolski dnevi so eni najdaljših, ampak kljub temu je prisotnost učencev zelo blizu 100%. Veliko učencev in dijakov meni, da je šolanje preveč intenzivno, ter da starši, prav tako kot učitelji, na dijake preveč pritiskajo že v otroštvu.

Ali ste vedeli?

PRETEKLOST

•Prvi šolski sistem je bil ustvarjen v Xia dinastiji (2076-1600 pr. n. št.) na Kitajskem.

•Izobraževalni sistem je ustvaril Horace Mann. Ko je leta 1837 postal minister za izobraževanje v Massachusettsu, ZDA je predstavil svojo vizijo sistema poklicnih učiteljev, ki bi študente poučevali po organiziranem učnem načrtu osnovnih vsebin.

•Kdo je prvi izumitelj izobraževanja? Platon je ustanovil Akademijo v Atenah, prvo visokošolsko institucijo v Evropi. Mesto Aleksandrija v Egiptu, ustanovljeno leta 330 pred našim štetjem, je postalo naslednik Aten kot intelektualne zibelke antične Grčije. Tam je bila v 3. stoletju pred našim štetjem zgrajena velika Aleksandrijska knjižnica.

•Katera država je izumila izobraževanje? Formalne šole obstajajo vsaj od antične Grčije (glej Akademija), od starega Rima (glej Izobraževanje v starem Rimu), od stare Indije (glej Gurukul) in stare Kitajske (glej Zgodovina izobraževanja na Kitajskem). Bizantinsko cesarstvo je imelo uveljavljen šolski sistem, ki se je začel na primarni ravni.

•Kdo je izumil teste? Henry Fischel je bila prva oseba, ki je izumila izpite, Imperial Examination pa je bil prvi izpit, opravljen na Kitajskem.

•Kje je prva šola na svetu? Srednja šola Shishi na Kitajskem je najstarejša šola na svetu. Guverner dinastije Han je okoli 140 let pred rojstvom Jezusa Kristusa ukazal zgraditi zgradbo iz kamna (Shishi pomeni "kamnita komora").

SEDANJOST

•Da imajo v Italiji največ počitnic, da tam nimajo šolskih izletov in da imajo učiteljice en dan v delovnem tednu prosto?

•Da imajo na Danskem največ dni pouka in da je njihova najvišja ocena 12?

•Da je na Kitajskem računalnik obvezen učni pripomoček in da je lahko v razredu tudi 50 učencev?

•Da imajo v Veliki Britaniji šole za deklice in šole za dečke, da v šolo vstopijo s štirimi leti, da imajo ocene WHEO, da nimajo zvezkov in učbenikov (le bralni dnevnik) ter da imajo dvakrat na leto dan v kostumih?

•Da gredo v Španiji učenci v šolo pri treh letih, da njihovi učitelji ocenjujejo tudi obnašanje, higieno, točnost, motivacijo za delo ter jih ocenjujejo z ocenami od 5 do 10?

•Da v Rusiji na prvi šolski dan v 1. razredu vsak učenec učiteljici prinese velik šopek rož?

•Da imajo v Avstraliji, v Egiptu, na Kitajskem, v Rusiji in v Veliki Britaniji šolske uniforme, Italija pa se nanje pripravlja?

•Da je v Švici obvezno dve leti obiskovati vrtec ter da imajo učenci vmes dve uri odmora, da gredo domov na kosilo?

•Da imajo na Hrvaškem, v Avstriji in v Italiji verouk v šoli?

•Da imajo v Rusiji pouk tudi ob sobotah?

~ Šola in hobiji ~

Obiskovati srednjo šolo je privilegij! To se sliši tako čudno, kaj ne? Šola je prej »tečna« kot privilegij. Pogosto zavijamo z očmi, ko je potrebno spet tja. Oh, kaj je meni tega treba ... Zakaj ne morem početi le tistega, kar želim ...

Pa vendarle je privilegij. Ste kdaj pomislili na to? Mnogim po svetu to ni dano. So ekonomski razlogi in so zdravstveni razlogi. Pa še kakšen bi se našel. Političen. Verski.

Če se ozremo malce na okoli, čez meje, lahko vidimo, da so šolski sistemi povsod bolj ali manj organizirani. Na kakšen način je drugo vprašanje. Nekje so prijaznejši uporabniku, drugje manj. Nekateri morajo za svoje šolanje plačevati že v srednji šoli, npr. v Afriki in Indoneziji že v osnovni šoli, drugi na fakultetah, nekateri pa imajo srečo, da se nikoli ne srečajo s šolnino, čeprav dosežejo univerzitetno izobrazbo. Hja, denar sveta vladar! Z ekonomskega vidika lahko rečemo, da je naš šolski sistem po večini prijazen uporabnikom. Več ali manj se šolamo brez šolnin ali pa so te relativno sprejemljive. Res je, da je skozi šolanje veliko drugih stroškov, a s temi se srečujejo tudi drugod po svetu. Pri nas te zagate rešujemo z raznimi socialnimi programi, ki zagotovo nekoliko omilijo finančne stiske družin. Tako je nakup šolskih potrebščin nekoliko lažji. V naši družbi se razume, da po osnovni šoli nadaljujemo šolanje. Le redki ga ne. Večina doseže srednješolsko izobrazbo. Vse več tudi fakultetno.

Kaj pa vsebina? In preverjanja znanja? Večini je to najbolj stresen del šolanja. Na to temo se je prelilo veliko črnila po papirju, izgovorilo nešteto besed, izvedlo veliko reform. Različne vlade pri nas se tega vprašanja lotevajo na svoj način. Vsem je skupno, da se dogajajo spremembe, a po mojem mnenju veliko prepočasi, premalo v skladu z razvojem družbe, potrebami mladine in naroda, nenazadnje gre tudi za globalne potrebe. A vendarle so spremembe vidne. Tudi ko govorimo o možnosti mladih, ki želijo ob šolanju razvijati svoje talente na področju športa, kulture in podobno.

Srednjo šolo sem obiskovala sredi 80-ih let prejšnjega stoletja. Bila sem uspešna športnica. Šole niso poznale status športnika niti kulturnika. Obiskovanje pouka je bilo »sveto«. Manjkati zaradi izvenšolskega, športnega ali kulturnega

udejstvovanja je bila pogosto misija nemogoče. Šele v četrtem letniku sem dočakala status športnika, ki mi je omogočal izostajanje od pouka vsako prvo uro (z izjemo četrta, ko je bila na urniku telesna vzgoja, saj je profesor menil, da mi bo le-ta bolj koristila kot trening ... Tudi ravnatelj ga ni uspel prepričati v sodelovanje), da sem lahko opravila dva treninga dnevno. Pri spraševanju in pisanju testov sem bila enaka vsem ostalim; napovedani veliki testi in nenapovedana spraševanja ter mali, 10-minutni testi. Tudi neopravičene ure so se mi dogodile, saj pogosto naši profesorji mojega športnega udejstvovanja (tudi na račun šole) niso odobravali. Udeležbe na tekmovanjih in priprava so včasih žal terjale izostanek.

Sem se pa iz tega veliko naučila. Recimo to, da si moramo privilegije izboriti. Potrebna je diplomacija. Kar se tiče profesorjev, je potrebno z njimi negovati pošten in zaupen odnos. Takrat sem se naučila sistema »daj - dam«. Če sem bila do profesorjev odkrita, sodelovalna in sem redno opravljala svoje šolske obveznosti, največkrat izostajanje ni bil problem. Bila sem motivirana. Konec koncev je v tistih časih šlo za privilegij in ne pravilo. Za privilegij pa se moramo potruditi, dokazati, da si ga zaslužimo. Hvaležna sem za to življenjsko pomembno »šolo«. Od takrat bolje sprejemam dejstvo, da ni vse samo po sebi umevno.

Danes, kot vemo, so na večini šolah statusi športnika, kulturnika itd. nekaj povsem običajnega. Celo šolanje na dveh šolah hkrati ni več tabu tema. Dijak ima možnost ob šolanju razvijati svojo lastno pot, talente, zanimanja, pogosto tudi na račun šolskih obveznosti. To ni samoumevno. Za to je moralo preteči veliko vode, izreči ogromno besed, zapisati še več zakonov. Običajno je tudi to, da se razne specifikke, kot so disleksija, diskalkulija za naš šolski sistem sprejemljive, kar je seveda prav. Dijakom s specifikami, ko pridobijo odločbe, priznajo prilagoditve. V mojih časih srednjega šolanja, še prej osnovnega, so bili takšni otroci in mladostniki bolj ali manj ožigosani za manj sposobne. Če pomislimo koliko krivic je bilo s tem storjenih, koliko nerazvitih talentov ...

Danes, ko se srečujem s šolstvom v naši državi na drug, profesionalen način, spoznavam, da je bilo v zadnjih desetletjih

marsikaj postorjenega. Tukaj mislim predvsem na dejstvo, da je individum vsakega posameznika veliko bolj prepoznan kot kadarkoli do sedaj. Mladi talenti lahko pogumno stopajo na športno ali kulturno pot, saj vedo, da bodo slišani tudi v šoli. To je pomemben korak naprej. Nas pa kljub temu čaka še veliko

dela na vsebinah in načinih poučevanja v slovenskih šolah, če bomo želeli mladino izobraziti v koraku s časom. Do takrat in vmes pa kar pogumno stopajte po poti, ki za vas pomeni uspeh.

Državno jugoslovansko prvenstvo v atletiki za mladinke in mladince: 1. mesto, suvanje krogle, Titove Užice, 1986.

INTERVJUJI Z IZBRANIMI DIJAKI

Pred nami je sklop intervjujev z dijaki in dijakinjami, ki se ob šoli resno ukvarjajo z dodatnimi dejavnostmi. Ker je takih dijakov v DDBL-ju kar veliko, smo jih zbrali nekaj. Iskali smo različna področja njihovega delovanja. Vsem pa smo postavili enaka vprašanja. Pred nami so intervjuji z dijaki, ki se ukvarjajo z različnimi športi, umetnostjo ali čim tretjim. In kaj svetujejo tistim, ki so bolj ali manj v svetu šole? Preberite ... Z njimi smo se pogovarjali Pia, Katarina, Maruša, Lovro in Žana.

Avtorica fotografije: Darja Stravs Tisu

GAJA SLABE

Gaja je dijakinja četrtega letnika SVŠGUGL – sodobni ples in četrtega letnika Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana.

Prosim na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj?

»Poleg tega, da hodim na SVŠGUGL – sodobni ples, hodim še na Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana. Konservatorij je gimnazija, ki traja štiri leta in se zaključuje z maturo. Jaz bom morala delati maturo na obeh šolah.«

Kdaj si se začela s to dodatno dejavnostjo/hobijem ukvarjati?

»Plesati sem začela, ko sem bila stara pet let in sem

najprej plesala balet do 9. razreda. Nato sem se vpisala na SVŠGUGL, kjer sem začela s sodobnim plesom in pa na KGBL, kjer se še vedno ukvarjam z baletom, ki ga zdaj plešem že 13 let.«

Kaj ti to pomeni? Kako to usklajuješ?

»Na šolah imam nekaj prilagoditev, za katere sem se zmenila z vodstvom obeh šol. Vendar to ni popolnoma lahko. V prvi šoli sem ponavadi do treh ali štirih, nato pa se odpravim na drugo šolo, kjer sem do osmih zvečer. Šele potem pridem v dijaški dom in se učim. Zelo malo spim in učim se povsod, kjer se lahko, če je to le možno. Velikokrat, ko pridem v dom, samo zaprosim za nočno učenje in se učim do polnoči.«

Zakaj v tem vztrajaš, kje vidiš plus in minuse? Misliš,

da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejša ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

»Plus je to, da ko naredim maturo, dobim diplomu na konservatoriju in mi ta pomaga pri tem, da lahko učim balet kasneje v življenju, če si to želim. Še en plus je to, da mi učenje baleta na konservatoriju zelo pomaga pri tehniki in temu, da imam različne poglede na ples in na umetnost na splošno.

Vsaka šola da nek drug pogled na umetnost in mi bo tudi to pomagalo, ker bi se rada vpisala na plesno akademijo nekje v tujini. Tam bodo na avdicijah upoštevali neko raznovrstnost in da delaš dovolj različnih stvari. Poleg baleta se učim še dva sodobna plesa in karakterne plese. Učim se tudi dve različni zgodovini plesa, tako da dobim tudi dva različna teoretična vpogleda na ples.

Minusi pa so, da je zelo fizično in psihično naporno, da so urniki zelo nenormalni in pa da praktično nimaš nekega dejanskega počitka in časa za hobije (to sta še vseeno šoli in ne hobija) ter druženja s prijatelji. Zmanjka časa za učenje, za osebno življenje, za odnose.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola? Kakšen šolski sistem bi si ti želela?

»Zdi se mi, da na splošno velja samo šola, s čimer se definitivno ne strinjam. Pri meni pa se tu pojavi še večji problem, saj sta obe šoli včasih mnenja, da obstajata samo oni, s tem pa se pojavijo nemogoči standardi za stoprocentno delo na obeh področjih, kar žal ni mogoče. Šolski sistem se ne zna prilagajati dijakom, ki ubiramo drugačne poti v življenju in imamo drugačen pogled na stvari. Je premalo fleksibilen, tudi če se zelo trudiš.

Tudi ministrstvo za šolstvo je nefleksibilno in se ne zna prilagajati. Nimajo nekega širšega pogleda na stvari, ampak samo hočejo, da delaš tako kot oni rečejo. Npr. v Sloveniji sem edina, ki dela maturo na dveh umetniških gimnazijah (program plesa) in zaradi tega se mi pisna dela mature prekrivata. To pomeni, da moram eno izmed njiju pisati v jesenskem roku.«

Kaj bi svetovala nekomu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Da imaš neke hobije, ki te zanimajo in veselijo, se mi zdi dobro. Sama pa ne vem, če bi se še enkrat odločila, da bi delala to, kar zdaj delam. Rekla bi še, da naj oseba zelo dobro premisli, če je to to, kar si res želijo, ker je vse skupaj lahko res zelo naporno. Vsaj v mojem primeru.«

Zakaj si se odločila za obiskovanje dveh šol?

»Na začetku sem bila zagreta samo za klasični balet in

sem se odločila, da grem na avdicijo na konservatorij v Ljubljani in Mariboru. Sprejeta sem bila na obe šoli. Potem pa sem gledala kakšen je program na konservatoriju, kar se tiče gimnazijskega dela, in ugotovila, da je tisti program zelo skrajšan, prav tako niso tako uspešni rezultati na maturi in to ravno zato, ker imajo skrajšane urnike, na račun več glasbenih in baletnih predmetov.

Potem sem pa slišala za SVŠGUGL in sem si rekla »waw«, to je pa tudi umetniška gimnazija. Sploh, ker mi je sodobni ples bil od vedno zelo všeč. Pa sem tudi na tej šoli naredila preizkus in bila sprejeta. Dobila sem idejo za vzporedno šolanje in se kasneje tudi odločila za to varianto. Predvsem zaradi boljše mature in ker se mi zdi neka splošna izobrazba zelo pomembna, saj je v plesnem svetu zelo veliko poškodb. Hitro se lahko zgodi nekaj nepričakovanega in potem je dobro imeti »backup« plan, tudi če si zelo uspešen.

Na začetku vstopa v srednješolsko obdobje mi je bila klasika zelo ljuba, sedaj pa sem dobila od SVŠGUGL-a še en drug pogled na ples. Sodobni ples pa mi je postal zelo všeč in se mi zdi, da mi je to zelo odprlo obzorje. Na podlagi tega sem se odločila, da se bom od klasike malo oddaljila in nadaljevala v vodah sodobnega plesa. Tako me bodo sedaj čakale avdicije za sodobni ples na plesnih akademijah v tujini.«

VIKTOR PRIMOŽIČ GOGALA

Viktor je dijak tretjega letnika Srednje medijske in grafične šole Ljubljana in se perspektivno ukvarja z lokostrelstvom v Lokostrelskem klubu Ankaran.

Prosim, na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj.

»V svojem prostem času se ukvarjam z lokostrelstvom in to je trenutno velik del mojega življenja, na teden za to porabim dvanajst ur. Daje mi tudi cilje, katerim sledim in mi pomaga preživljati moj prosti čas.«

Katero šolo obiskuješ in kdaj si se začel s to dodatno dejavnostjo/hobijem ukvarjati?

»Obiskujem Srednjo medijsko in grafično šolo Ljubljana. Z lokostrelstvom sem se začel ukvarjati v 6. razredu osnovne šole.«

Zakaj ob tem vztrajaš, kje vidiš pluse in kje minuse?

»V tem vztrajam, ker ima to veliko dobrih stvari, ohranja neko ravnovesje med življenjem in šolo, če dam zraven še šport, se to lepo »zbalansira« po domače. Zaradi tega sem tudi v dobri fizični formi. In ne ostaja mi časa za kratkočasenje. Slaba stvar pa je, da ne moreš veliko hoditi ven. Se ne moreš ravno družiti z vsemi.«

Misliš, da ti bo to v prihodnosti pri pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejši, ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

»Verjamem, da mi bo pomagalo, ker se naučiš veliko neke discipline do dela, pridobiš na vztrajnosti in zgradiš svoj karakter in življenje s tem. Bo pomagalo.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti, ali šteje samo šola?

»Ne ravno podpira, pa tudi ne zatira. Bi rekel, da je nekako nevtravno.«

Kakšen šolski sistem bi si ti želel?

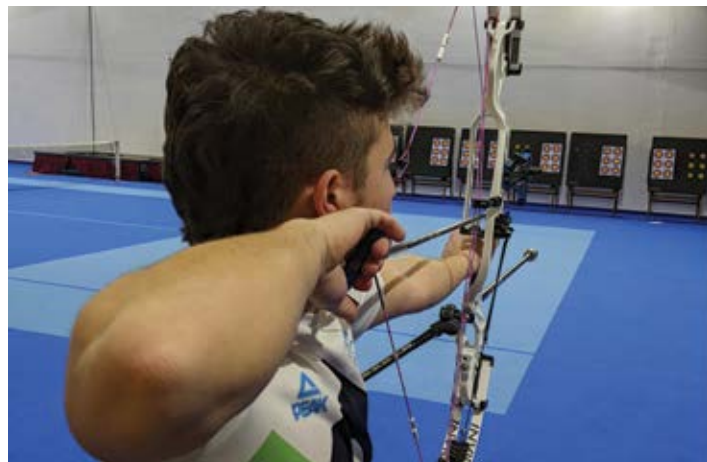
»V bistvi bi si želel, da (ta trenutek mi je kar v redu) šole ne bi tako pritiskale z ocenami, da bi imel več časa za svoje hobije, drugače pa se da vse izpeljat.«

Kaj bi svetoval nekomu, ki je v dilemi, ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Svetoval bi, da si splanira svoj teden, da dejansko vidi, koliko prostega časa še ima na voljo in potem naj se o tem pogovori z nekom, ali bi bilo smiselno, da se malo manj družijo s prijatelji ... Drugače pa, da se posveča temu, kar ga veseli in si potem tako prilagodi urnik.«

Hvala za tvoj čas.

»Prosim.«

TIA CLEA STERLE PODOBNIK

Tia Clea je dijakinja 3. letnika SVŠUGUL – smer gledališče in film, v prostem času se ukvarja z različnimi športi in je vplivnica na Tik Toku.

Prosim na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj?

»Ob šoli se ukvarjam z raznimi interesnimi dejavnostmi, najprej bi izpostavila šport. Ob tem se najbolje sprostim, ker to rada delam. Pozabim na vse skrbi in stres ter se odtujim od šole in se fokusiram na sebe. To vpliva tudi na mojo mentalno in fizično rast. Poleg športa (smučanje, bordanje, rolanje, fitnes, hribi ...), pa se ukvarjam tudi s snemanjem na Tik Toku.«

Kdaj si se začela ukvarjati s snemanji na Tik Toku?

»S tem sem začela pred približno dvema letoma čisto iz heca, potem pa je nepričakovano preraslo v nekaj več. Preko tega poskušam druge motivirati, da se ukvarjajo s športom. V ta namen se tudi sama izobražujem, iščem primerne vsebine na YouTubeu in to predajam naprej. S tem si nabiram kar nekaj znanja.«

Zakaj v temu vztrajaš, kje vidiš plus in minuse?

»Zato ker v tem ful uživam, je neka strast, saj zelo rada nastopam. Nekaj, kar mi pripomore, da se malo odklopim od šole in vsakodnevnih obveznosti. Mislim, da na splošno šola povzroča ful stresa pri vsakem. Neumno je, da bi bila cele dneve samo za zvezki in se »driblala« in bila vsa živčna. S tem se pa malo odklopiš. Zato ne vidim nekih minusov. Plus je še v tem, da več kot imaš dejavnosti, bolj se organiziraš.«

Mišliš, da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejša ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

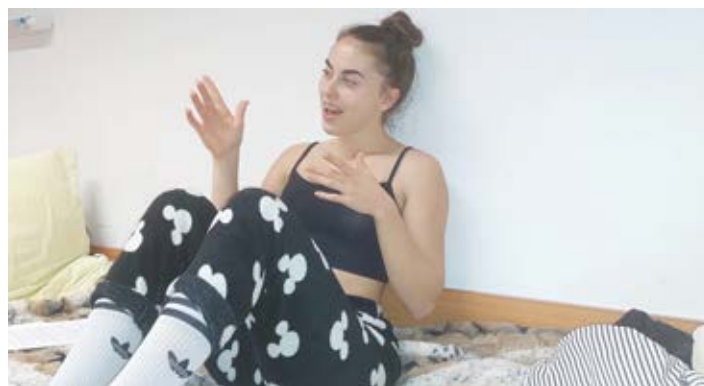
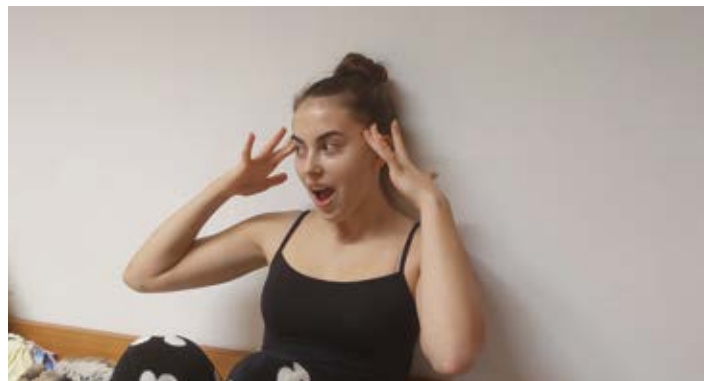
»Vse dodatne dejavnosti zagotovo pripomorejo v življenju. Izbira poklica bi naj izvirala iz tega, kar bi najraje počeli v življenju. Trenutno obožujem biti »influencerka«. Ne gre samo za pozornost, ki jo dobiš, ampak dobiš širši krog poznanstev in se vsak dan naučiš nekaj novega. To se mi zdi največje bogastvo. In da rasteš kot oseba ter se naučiš prioritete v življenju in tekom dneva v dejavnostih in nalogah. Zato sem na koncu tudi bolj motivirana in zbrana pri samem učenju.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola?

»Odvisto od šole do šole. Mislim, da so šole bolj nagnjene k temu, da smo vsi v nekem sistemu in da se učimo tisto, kar šola zahteva. Da delujemo po principu, da smo vsi enaki, da pridobivamo lepe ocene, uspešno zaključimo maturo ... In da te to potem definira kot uspešnega človeka.«

Kaj bi svetovala nekomu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Jaz bi ga definitivno spodbujala k temu, da ohranja čim več hobijev v katerih res uživa. Kot sem že prej poudarila, pomagajo pri sproščanju stresa in vplivajo na to, da se boljše počutimo. Jaz bi definitivno vsakega spodbujala, da naredi vsak dan vsaj eno uro nekaj dobrega zase.«

MIHAEL KOCJANČIČ

Mihael je dijak četrtega letnika Srednje gradbene, geodetske in okoljevarstvene šole Ljubljana in se profesionalno ukvarja z namiznim tenisom.

Prosim, na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj.

»Ob šoli se ukvarjam s športom, treniram namizni tenis. Že trinajst let tekmujem profesionalno, sem v reprezentanci in med šolo rabim nekako usklajevati vse dejavnosti s tem.«

Katero šolo obiskuješ?

»Geodezija, četrti letnik.«

Kaj ti pomeni ta hobi in kako to usklajuješ s šolo?

»Mislim, da že celo življenje igram, tako da mi pomeni res veliko. Brez namiznega tenisa ne bi mogel sploh funkcionirati, sploh ne vem, to imam že avtomatsko v sebi.«

Zakaj v tem vztrajaš? Kje vidiš pluse in minuse?

»Nekako mi napolni prosti čas, da imam nekaj za delat, pa tudi zelo lepo mi je igrati in uživam v tem. Lep šport je.«

Misliš, da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pomagalo, da boš uspešnejši ali bo to celo začrtal tvojo poklicno pot?

»V najstniških letih mislim, da mi je ful pomagalo in tudi v prihodnosti mi bo pomagalo.

Ker je takšen šport, kjer moraš biti res skoncentrirani in fokusiran. To mi pomaga tudi pri učenju, da se lažje zberem in učim. Kot poklicno pot pa tega ne bi izbral, ker se ne vidim celo življenje v športu. Bi prej izbral kaj drugega.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola?

»Mislim, da šolski sistem podpira, še posebej moja šola. Vsi profesorji se tudi zanimajo in me sprašujejo po dosežkih. Imam status športnika, ki mi omogoča prilagoditve pri ocenjevanju in dogovarjanju za spraševanje.«

Kakšen šolski sistem bi si ti želel?

»Mislim, da takšen kot je, je super oziroma vsaj na moji šoli.«

Kaj bi svetoval nekomu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobi?

»Svetoval bi mu, da naj vztraja, s tem dela nekaj koristnega in lepega zase.«

PATRIK KORENJAK

Patrik je dijak drugega letnika Gimnazije Bežigrad, ki se je iz treningov futsala preusmeril na tek in domsko odbojko.

Prosim, na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj.

»Poleg šole se po večini ukvarjam s športnimi dejavnostmi, največ s tekom, ki ga trenutno treniram sam, brez trenerja, poleg tega pa tudi igram nogomet, odbojko pa tudi kakšen drug šport. Hkrati pa tudi nekaj časa namenim čemu drugemu, na primer kulturnim dejavnostim, ker igram harmoniko. No, pa tudi kakšnim šolskim tekmovanjem se posvetim.«

Katero šolo obiskuješ, kdaj si se začel s to dodatno dejavnostjo ukvarjati?

»Obiskujem Gimnazijo Bežigrad in sem v tretjem letniku. S tekom sem se začel ukvarjati, nekako ne najbolj resno, že kakšne dve leti nazaj. Pred tem sem treniral futsal, potem pa sem ugotovil, da mi prevoz, za katerega sem porabil veliko časa, da sem prišel na trening, vzame preveč časa in sem se zaradi tega odločil, da začnem trenirati kakšne druge dejavnosti. Poleg tega pa, ko treniram sam, lahko sam določam čas treninga, kar mi zelo odgovarja in sem tako nekako pristal na teku, ki ga lahko izvajam kjerkoli. To je zelo dobro, če greš na primer na počitnice, si doma ali v dijaškem domu.«

Kaj ti to pomeni? Kako to usklajuješ s šolo?

»Vse športne dejavnosti, torej športni način življenja, mi zelo veliko pomeni, ker že od malega rad tečem in igram tudi druge športe. Poleg šole sta to v bistvu zame dve glavni stvari, torej šport in šola, zato skušam obema nameniti čim več svojega časa, čeprav kdaj na račun še kakšne druge dejavnosti npr. igranje igrice.«

Zakaj v tem vztrajaš? Kje vidiš pluse in minuse?

»Vztrajam zaradi tega, ker se dobro počutim, sem bolj zdrav in bolj fit. Rad imam to, da je moje telo sposobno prenašati velike napore oziroma, da lahko dolgo tečem. In pa, da se tudi na ta način tekmovalno borim. Hkrati je tudi zelo dobro za moje možgane oz. se na ta način tudi sprostim.«

Misliš, da ti bo to v prihodnosti ob pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo,

da boš uspešnejši ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

»Glede poklicne poti bi vsaj za zdaj rekel, da skoraj sigurno ne. Bo pa gotovo ta šport in način življenja ostal v mojem življenju, dokler bom lahko tekel, ker v tem zelo uživam. Ja, mislim, da bom tekel vse moje življenje, bomo pa videli v prihodnosti, če pride kakšen šport ali pa hobi, ki bo prevzel tek oziroma prvo mesto, ki ga ima trenutno v mojem življenju.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola?

»Rekel bi, da šolski sistem vsaj v nekaterih pogledih podpira dejavnosti, ne pa vedno. Res je, da je to zelo odvisno od tega, koliko se dijak oziroma učenec želi učiti, koliko časa nameni učenju in kako pomembne so ocene. Odločitev je v dijaku samem, torej se sam odločaš ali se boš učil, koliko časa mu boš namenil in se odločiš, da tega čim bolj razdeliš med šolske dejavnosti in druge obšolske dejavnosti. Lahko se tudi odločiš, da boš čim več časa vložil v šolo. Se mi zdi pa vseeno pomembno, da kot dijak ne zanemarjam šole.«

Kakšen šolski sistem bi si ti želel?

»Po mojem mnenju je šolski sistem, ki ga imamo trenutno, precej okej, bi si pa mogoče želel možnosti večje izbire predmetov, ker se mi nekateri predmeti v šoli ne zdijo ravno pomembni. Poleg tega pa še vedno obstajajo področja, na katerih nas v šoli prav nič ne pripravijo na življenje in jih v življenju potrebujemo, na primer finance, davki itd. Glede samih ocen pa se mi zdi, da je vseeno bolje, da imamo, za razliko od nekaterih drugih držav, bolj sprotna ocenjevanja, ker smo na ta način prisiljeni, da se ne učimo samo na koncu leta, ampak čez celo leto. Težko pa primerjam naš šolski sistem z drugimi šolskimi sistemi, ker jih ne poznam dovolj dobro oziroma jih nisem sam preizkusil.«

Kaj bi svetoval nekemu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Po mojem mnenju bi bilo prav, da se ne ukvarjaš samo s šolo, ker je tako življenje zelo omejeno. Lahko se tudi družiš s prijatelji itd., s čimer lahko sprostiš sebe, svojo glavo in na ta način tudi boljše funkcioniraš v šoli.«

RUDI MARINATO

Rudi je dijak drugega letnika SIC-a, oblikovalec modnih oblačil, ki v prostem času sodeluje s Koprskim gledališčem.

Prosim, na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj?

»Ukvarjam se z modnim oblikovanjem in pa s tekstilom na splošno.«

Katero šolo obiskuješ? Kdaj si se začel s to dodatno dejavnostjo/hobijem ukvarjati?

»Hodim na SIC LJ. Z oblikovanjem sem se začel ukvarjati že pred leti, prav tako že nekaj let šivam.«

Kaj ti to pomeni, kako to usklajuješ s šolo?

»Usklajujem dobro, ker to delamo veliko v šoli, pa še veliko mi pomeni.«

Zakaj v tem vztrajaš, kje vidiš pluse in minuse?

»V tem vztrajam, ker mi je zelo všeč, pa bi to nadaljeval še naprej. Minus je to, da je kar težko in zahtevno, če želiš, da je res dobro. Moj plus je, da se imam ob tem dobro. Ja, mi je zelo všeč in to želim delati.«

Misliš, da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejši ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

»Ja, seveda bo še zelo pomembno.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šolo?

»Ne, zdi se mi, da podpira tudi obšolske dejavnosti.«

Kakšen šolski sistem bi si ti želel?

»Želel bi imeti veliko več prakse in praktičnega pouka kot pa teorije.«

Kaj bi svetoval nekomu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Ja, naj se ukvarja, ker to je tisto. Jaz se ob šoli s tem še veliko ukvarjam, pa sem vesel, da to delam. Zato svetujem, da naj ob šoli hobije negujejo.«

REBEKA BOLHA STOISAVLJEVIČ

Rebeka je dijakinja drugega letnika SVŠGUGL in se je aktivno ukvarjala s treniranjem plavanja.

Prosim, na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj.

»Ob šoli se ukvarjam s plavanjem, približno osemkrat na teden po dve uri, zraven plavanja pa hodim tudi v fitnes.«

Katero šolo obiskuješ, kdaj si se začela s to dodatno dejavnostjo oz. hobijem ukvarjati?

»Obiskujem SVŠGUGL. S svojim športom sem se začela ukvarjati po koncu tretjega razreda osnovne šole in treniram vse do sedaj.«

Kaj ti to pomeni in kako to usklajuješ s šolo?

»Plavanje mi pomeni zelo veliko. Pomeni mi neko preživetje prostega časa in terapijo. Zelo mi pomaga pri reševanju problemov, ko sem pod manjši stresom rešujem v vodi te stresne situacije. V šoli imam status športnika in imam po navadi opravičene ure za tiste ure, ki jih manjkam zaradi treninga plavanja, saj imam treninge tudi zjutraj.«

Zakaj v tem vztrajaš? Kje vidiš pluse in minuse?

»V tem vztrajam, ker menim, da je to dobro za telo, za psihično in fizično zdravje. Plavanje je eden izmed boljših športov za razmigati se in ob tem sprostiti.«

Misliš, da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejša ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

»O profesionalnem ukvarjanju s tem športom še ne razmišljam, se bom pa celo življenje ukvarjala s športom, ker je tako tudi moje telo boljše razvito.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola?

»Šolski sistem pravi, da podpira obšolske dejavnosti, jim

je pa seveda najbolj pomembna šola. Velikokrat pozabijo na obljube, ki so jih dali na začetku, glede usklajevanja treningov s šolskimi in obšolskimi dejavnostmi.«

Kakšen šolski sistem bi si ti želela?

»Želela bi si, da bi imeli več športnih dejavnosti v šoli, da bi več športali, tudi tako, da bi spoznavali več različnih športov in ne bili samo na stalnih, kot na primer šolski tek in gimnastika.«

Kaj bi svetovala nekomu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Mislim, da je dobro, da se popoldne ukvarja še s čim, ker se mi zdi, kot vidim sama pri sebi, da te to nauči neke discipline in imaš stvari bolj organizirane.«

ŽAN LUKA ŠEGA IN LUKA RADIKOVIĆ

Žan Luka in Luka sta dijaka prvega letnika, ki trenirata nogomet pri NK Olimpija.

Katero šolo obiskuješ?

Žan Luka: »ŠCPET.«

Luka: »ŠCPET.«

Prosim, na kratko opiši s čim se ob šoli še ukvarjaš in zakaj?

Žan Luka: »Ob šoli se ukvarjam z nogometom, zato ker mi je pri srcu in ga rad igram.«

Luka: »To mi pomeni zelo veliko, takoj po šoli pa grem na trening.«

Kdaj si se začel s to dodatno dejavnostjo/hobijem ukvarjati?

Žan Luka: »S to dejavnostjo sem se začel ukvarjati v prvem razredu.«

Luka: »Pri petih letih.«

Kaj ti to pomeni in kako to usklajuješ s šolo?

Žan Luka: »To mi pomeni veliko, usklajujem pa se s šolo na različne načine. Obiskujem športni oddelek, kjer smo sami športniki.«

Zakaj v tem vztrajaš, kje vidiš pluse in kje minuse?

Žan Luka: »V tem vztrajam zato, ker vidim potencial v sebi. Minus pa je šola.«

Luka: »V tem vztrajam, ker bom nekoč postal profesionalen igralec. Minusi so, da nimam toliko časa za prijatelje in šolo.«

Misliš, da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejši ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

Žan Luka: »Ja, na moji poti mi to lahko veliko pomaga.«

Luka: »Velika verjetnost je, da mi bo to v nadaljnje pomagalo na moji poti.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola?

Žan Luka: »Ja, podpira. Na naši šoli, ki je v športnih oddelkih temu prilagojena.«

Luka: »Ja, podpira.«

Kakšen šolski sistem bi si ti želel?

Žan Luka: »Da podpira vse športnike, da jih ne daje na stran in da jih sliši pri njihovih dejavnostih in težavah.«

Luka: »Želel bi, da je tri dni šole ter štiri dni vikenda. Pa tudi manj domačih nalog in brez ocen.«

Kaj bi svetoval nekomu, ki je v dilemi ali se naj ukvarja ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

Žan Luka: »Svetoval bi mu, da se uči sproti.«

Luka: »Naj se potrudi in se naj ne vda.«

VID PLETERSKI

Vid je dijak prvega letnika Gimnazije Bežigrad, ki vzporedno obiskuje še Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, kjer igra klavir.

Prosim na kratko opiši s čim se ob šoli ukvarjaš in zakaj?

»Ob šoli se ukvarjam še z glasbo – igranjem klavirja. Glasba je igrala pomembno vlogo pri mojem odrasčanju in v otroštvu, v zadnjih letih pa se mi je igranje klavirja toliko prikupilo, da ga nisem želel opustiti in stran vreči osem let truda.«

Kdaj si se začel ukvarjati z glasbo?

»Z igranjem klavirja sem se začel ukvarjati že v 2. razredu. V nižji glasbeni šoli je osem razredov, oz. šest »obveznih« in dva dodatna, kar pomeni da se 8. leto glasbene šole konča istočasno z 9. razredom osnovne šole.«

Kaj ti to pomeni? Kako to usklajuješ?

»Klavir mi pomeni izjemno veliko. Kot je postal velik del moje preteklosti, ga vidim kot pomemben gradnik moje prihodnosti. V tem trenutku si pravzaprav ne morem predstavljati svojega življenja brez klavirja, ki je eden glavnih razlogov za moje uspehe. Usklajevanje vzporednega izobraževanja z gimnazijo mi je bistveno lažje kot sem pričakoval. Kljub temu, da sem moral rahlo spremeniti urnik, imam vedno dovolj časa za vse.

Zakaj v tem vztrajaš, kje vidiš pluse in minuse? Misliš, da ti bo to v prihodnosti v pridobivanju izobrazbe ali celo kasneje na poklicni poti pripomoglo, da boš uspešnejši ali bo to celo začrtalo tvojo poklicno pot?

»Igranje klavirja in izobraževanje na dveh šolah mi odpira vse možne poti v svoji poklicni in izobraževalni prihodnosti. Hkrati me tudi utrjuje v učinkovitem delu in sposobnosti organizacije časa ter uporabi le-tega. V svojih odločitvah za dve šoli ne vidim nobene negativne stvari, saj se mi zdi, da je to predvsem zanimiva in pomembna izkušnja, poleg tega pa polna pozitivnih posledic.«

Se ti zdi, da šolski sistem podpira interesne dejavnosti ali šteje samo šola? Kakšen šolski sistem bi si ti želel?

»Zdi se mi, da je šola kar precej odprta za obšolske in interesne dejavnosti, saj ti pomagajo na mnogih področjih v šolanju in imaš tudi možnost statusov, če

jih potrebuješ. Šolskega sistema kakršen je ne bi na področju obšolskih dejavnosti spreminjal, saj se mi zdi kar precej ustrezen.«

Kaj bi svetoval nekemu, ki je v dilemi ali se ukvarjati ob šoli s svojimi dodatnimi hobiji?

»Priporočil bi mu naj dobro premisli, če mu bo ta hobi koristil, še pomembneje, pa naj se vpraša, če mu je hobi všeč. Edino, kar je važno pri izbiri hobija je, da ga rad opravljaš, drugo pa se bo že dalo urediti.«

Zakaj si se odločil za obiskovanje dveh šol?

»Kot sem že omenil, se s klavirjem ukvarjam že več kot osem let in mi je postala ključna dejavnost, zato sem se vpisal na konservatorij. Vendar pa mi je bilo škoda zavreči uspehe na drugih področjih, kot so naravoslovni predmeti. Zavedal sem se, da v primeru vpisa le na KGBL, na teh področjih ne bi mogel dosegati vidnejših rezultatov. Da torej naravoslovnega področja ne bi zapostavil, sem izbral še splošno gimnazijo.«

BIVŠI DIJAKI V MEDIJIH

Pohvalimo se lahko s kar velikim številom dijakov, ki jih kdaj zasledimo v takšnih in drugačnih medijih: naj so to športniki (npr. nogometaš Miha Zajc, atletinja Klara Lukan), ali v umetnosti: vsestranski Žigan Kranjčan – eno leto je bil v našem domu, ali dramska igralka Suzana Krevh ali na lokalnem nivoju kot župani ali uspešni podjetniki.

Izpostavila bom nekaj bivših dijakov različnih generacij, različnih delovanj in pojavnosti v medijih, ki so bili zelo dejavni tudi v našem dijaškem domu.

Uporabljeni viri: revija Jana, leto 2022 – Maja Cimerman, internetni povzetek članka iz Mladine: <https://www.mladina.si/221821/gasper-krajnc-stripar-ki-se-v-svojih-risoromanih-ne-boji-koroskega-narecja/> – Gašper Krajnc, internetni povzetek iz revije Delo:– Mija Kramar; <https://www.delo.si/kresnik/mlado-pero/mija-kramar-trenutek-ko-moras-izpustiti/>, članek iz revije Delo: <https://www.delo.si/kultura/glasba/metuljev-ucinek-metalskih-upov/> – Matic Blagonič in internetni vir – Ana Sučević.

Gašper Krajnc

NEKOČ

Bil je dijak Srednje medijske in grafične šole Ljubljana. V dijaškem domu je sodeloval pri ustanovitvenih izvodih Cenzure, že takrat kot stripar, tudi novinar, ki je imel svojo rubriko "Osama bin Laden odgovarja". V domu je bil dejaven tudi v domskem bendu, skupaj s cimrom sta oblikovala prvo domsko internetno stran in bila aktivista na domski skupnosti, kjer sta se zavzemala, da se punce in fantje smejo vsaj enkrat tedensko obiskovati. Bil je prijazen fant, z izrazito koroškim narečjem, ki je vedno našel čas za domske projekte. To je bilo (po mojem izračunu, ki ni nujno točen) v letu 1998 – 2002.

DANES

Iz revije Mladina: Gašper Krajnc - stripar, ki se v svojih risoromanih ne boji koroškega narečja. Kadar ustvarja, si običajno ponoči, pred spanjem, v glavi vrti odlomke iz stripa v nastajanju ter tako vsak večer postopoma dograjuje svojo stvaritev. Zdi se, da Gašper Krajnc kot ptica z razdalje opazuje ljudi in vpija njihove pomenke, da bi spoznanja ter zgodbe, ki se mu porodijo ob tem, nekoč pretil v stripovske podobe in oblačke. Pravi, da je v Sloveniji produkcija stripov prepočasna. Da strip jemljejo premalo resno tudi v stripovskih krogih. In želi, da bi bila v vsakem domu v knjižni omari polica, namenjena stripom.

PREDSTAVLJAMO KANDIDATKE ZA SLOVENKO LETA:

Pravna mreža za varstvo demokracije

Edino zavetišče upanja

Komaj leto dni stara Pravna mreža za varstvo demokracije (PVMD) se je že uveljavila kot zanesljiv branik svobodin posameznika pred samovoljo države. PVMD je nekaj čisto posebnega, saj je prva povezala ljudi iz odvetništva, akademike in še številne druge poklice v enotno fronto, ki se s pravom zelo uspešno upira nepravemu ravnanju države. Pravna mreža združuje veliko posameznikov in skupin, kot pravi ena od članic, pravna mreža smo mi vsi, a njen glas in obraz, pravzaprav njeno srce, je šest izrednih žensk.

Tisk: JELKA SEŽUN, foto: ŠIMEN ZUPANČIČ

Anika Podviršič, Barbara Rajgel, Maja Cimerman, Janka Zupančič, Maja Cimerman, Katarina Bervar

»Vse to pa ne bi bila mogoča brez ljudi, ki dostojajo za Pravo mrežo. Neodvisno financiranje nam omogočajo ljudje, ki nas podpirajo.«

Prispevek, kotnik zmož. Samo Anika je zaposlena pri Pravi mreži, drugi pet se z ukvarja poleg druge dejavnosti. In za to živijo spusti časa, pravi ena, »vsekakor« dodaja druga, »močno, prava mreža, saj je to, kar smo mi,« dodaja tretja. Sestajajo se na teden, en teden, en teden, na katerem se skupaj in sodelujejo laično dobro služijo Maja, je koordinatorka, drugi strokovnjak. »Način delovanja je voljen tudi zato, ker mreža Pravne mreže deluje jedro, ki dela na to, da se čim bolj odpravi od pomoči, saj se je na različne epideмии pokazalo, da so same nekatere obremenjene, nekaj časa so to npr. iz, potem pa ne več. Pravna mreža deluje zelo pomembno, velika je,«

Prav vsi smo pravna mreža

Katarina: »V desetih mesecih smo obravnavali več kot 1100 primerov, vložili več kot sto pravnih sredstev, pripravili ustavno pobudo, novoletni zakon, organizirali smo povelje in se odpravili na aktualna dopisovanja, povezana z izločitvami in demokracijskimi temelji. Naša poročila in ugotovitve zanimajo tudi mednarodne institucije, veliko pozitivnih pa Pravna mreža prejme ravno zaradi ideje, da povežemo civilno družbo, odvetništvo in pravne teoretike. S tako zbranim znanjem si pridružujemo varstvo demokracije, odprto, svobodno in solidarno družbo.« Z njimi sodeluje tudi več kot 25 odvetnikov in odvetniških pisarn.

»Odvetniki se sami javijo. Zgodijo se nove nevarne situacije, kot je bila na primer novica, da bo državno odvetništvo vložilo odškodninske tožbe zoper protestnike, in se javijo odvetniki, ki se ponujajo, da vzamemo primer.«

Spkpnost posameznikov in organizacij, ki s svojim pravnim znanjem pomagajo braniti človek pravice in demokracijo

ki se sprejo oblasti - poleg tega pa so to ženske iz različnih vseh žanrov skrajno nepopolna konstitucija. »Ljudje ne poznajo mreže in si dovolijo pošiljati strahotne sporočila. Obliki pa sami sprejemajo prilika ope ne spregleda s svojim odzivi na tovrstnih organizacij. Z namenskimi, poravnanimi s našim delovanjem, z našimi financiranjem, z našimi organiziranimi pripravo k delovanju mreže. Pripravljeni smo, da z našimi sporočili dobivam, kar sem ženska. Moji moški kolegi - sicer jih je vedno manj - ne presegajo o tem. To mrežo ljudje prepoznajo hitreje kot druge, če gre na ženski, in si to dovolijo prav zaradi tega.« meni Katarina, za to znanost imam primka, prvi ena. Jaz tudi ne, pravi druga. Za pred splošno Pravno mrežo se so delovale v nevladnih organizacijah in imajo znanje s svetovnim je precej uveljavljeno.

Pravo mreža. Če se bo, če se bo, bo vsi, vendar mreža mreže, ali takrat Pravna mreža se bo več potrebovala? Nikakor ne drži, pravijo v en glas. »Mlad, da bo še večja potreba, ljudje se bodo še vedno obračali na nas, verjetno s drugačnimi težavami,« meni Anika. Janka dodaja: »Naivno bi bilo pričakovati, da bi se nova vlada upirala delovanju, da ne bi 'pridrževali' te vlade uporabljala se naprej.« Natančno in dela je še veliko, pravi Katarina: »Ustanovitev Prave mreže je sicer naš prvila v poslovanju mreže, ki je bila potrebna po začetku pravice do svobodnega izražanja in demokracijskega udeleževanja največja, vendar bo naše delo prešlo tako epidemijo kot to vlado, kar je v resnici potreba obstajala pri prvi. Vsi na začetku po nastopu nove vlade bo potrebovali - in to je tudi naša mreža - pregledati zakonodajo, ki je bila sprejeta v tem času, in pogledati, kaj je morda vrnilo v prejšnje stanje ali celo nadgraditi in izboljšati, ter izkoristiti leto, ko pride do nove sestave parlamenta in je mogoče določiti največ sprememb. To je čas, ko bomo imeli še zelo veliko dela, izločev na področju človekovih pravic je ogromno. Predstavljam si, da bomo še kar nekaj časa aktivni.«

Tiger še ima zobe

Ali drži mediana izjava Natalie Pic Musar v nekem intervjuju, »v teh časih je pravo postalo nemogoče? Sino morali tako prevesti.«

Katarina: »V zadnjem letu ali dveh se zdi aktivnemu posamezniku, da katerega je pomembno, da ima pravico svobodno izražati svoje mnenje, kot da ni pravica svoboda, da bi sprejeli, kar trenutno upravi naša življenja. A mi še vedno verjamemo, da je pravo pot, ki nam bo pomagala pelji do sprememb, ki jih želimo, politično pa vtrajnost. In znanje - ki smo ga zdaj združili, zato tako verjamemo v ta projekt.«

Maja: »Eden od razlogov, zakaj smo se odločili ustanoviti Pravno mrežo, je ravno nesorazmerje v dostopu do pravnih sredstev, opazili smo namreč, da močnejši, najbogatejša država ali kapital, pravo velikokrat uporabljajo za uveljavljanje posameznika - za raztor, omajev svobodnin. Ideja Prave mreže pa je opolnomočiti posameznike in zagotoviti, da imamo vsi dostop do pravnih sredstev, ne samo država, ne samo kapital.«

Janka: »Pravo mreža včasih deluje kot nemogoče zato, kar zaradi narave pravnih odločanj ni zmogoče zelo hitro reagirati na situacije, odločanje namreč pogosto zahteva preudarno tehtanje in dokazovanje. Še posebej kačar gre za storbo

pravnih sredstev, je odziv mreže malo okoren ali počasen, pride pa. Tudi to, da se ljudje v takem številu obračajo na Pravno mrežo, kaže, da pravo daje odgovore in tudi zaščito.«

Natalie: »Z vidika posameznika nemo pravna sredstva velikokrat edina omogočajo prebiti mrežo oblasti. Vemo, da so v zadnjih mesecih prej dobila velikokrat odločila, da vlada ni ravnala v skladu z ustavo ali sorazmerno, in to so posamezniki - sami ali s pomočjo Prave mreže - lahko dosigli šele s pravnimi sredstvi. Strankovi argumenti, opozorjanje javnosti, tudi zahtevanje sprememb s protesti niso bili dovolj.«

Anika: »Razumem, zakaj imajo ljudje občutek, da je pravo nemogoče, postopki večkrat trajajo več let, na primer prekrškovni, ki naj bi bili zelo kratki - zdaj, ko postajajo občini omrežni prototipi in jim daje visoke plačilne naloge, se vlečejo leto, leto in pol. Vse ta čas pa živijo v negotovosti, nihče ne garantira, kakšen bo rezultat. Po drugi strani pa smo se pri Pravi mreži naučili, da moramo postopke nadzorovati. Vredno je kakšna mreža.«

Barbara: »Pravo sicer izgublja moč, vendar je edino zavetišče upanja. Ni še čisto nemogoče. V nekem intervjuju smo rekli, da je pravo kot jaz, ki pa se lahko podre, če so pritiski premočni. Pravno ni točno od politike.«

Maja Cimerman

NEKOČ

Dijakinja Gimnazije Bežigrad, ki je že v prvih mesecih bivanja izrazila željo, da bi v domu potekala humanitarna akcija po vzoru, ki ga je spoznala na svoji gimnaziji. Kot njena vzgojiteljica sem jo takoj podprla pri ideji in skupaj sva že prvo leto razvili in

izpeljali dogodke, ki so še danes v okviru akcije Božička vsem. K sodelovanju sva se najprej obrnili na Rdeči križ Slovenije in tudi to sodelovanje se do danes še ni prekinilo. Maja je občasno sodelovala tudi pri Cenzuri in bila v gimnaziji vključena v debatni krožek, s katerim so takrat osvajali mednarodne zmage. To je bilo (po mojem izračunu, ki ni nujno točen) v letu 2003 - 2007.

DANES

V lanskem letu 2022 je bila Maja Cimerman v sklopu Pravne mreže za varstvo demokracije ena izmed kandidatke za Slovenko leta.

(opomba: objavljen članek iz revije Jana).

Mija Kramar

NEKOČ

Dijakinja SVŠGUGL-a je bila vsestransko aktivna. Pred osmimi leti je dve leti bivanja preživela v A stavbi, eno leto v C, zadnje leto pa je preizkusila samostojno življenje.

Že takrat je imela zelo zrelo roko za pisanje. Napisala je članek za Mednarodni

kongres društva vzgojiteljev slovenskih dijaških domov in se kongresa tudi aktivno udeležila. S svojimi prispevki je v veliki meri sodelovala pri scenariju za domski film »Moj dom«, sodelovala kot novinarka pri Cenzuri, eno leto je bila tudi njena odgovorna urednica. Njeni članki so bili vedno zelo zgovorni, prodorni in zelo avtorski. Izpeljala je tudi vodenje svečane proslave ob 70. letnici našega dijaškega doma.

DANES

V uvodu objavljam link na njen intervju, objavljen v reviji Delo, kjer so jo predstavili v rubriki »Mlado pero« kot prozaistko, pesnico in dramatičarko. Članek je delno objavljen na str. 32.

Ana Sučević

NEKOČ

Dijakinja SVŠGUGL-a (plesna smer) je bila pred nekaj leti prav tako naša dijakinja. Sprva kot C-jevka, potem pa se je preselila v B stavbo. Občasno je sodelovala tudi v domskih dejavnostih, na spodnji fotografiji je pozirala za meddomski fotografski natečaj.

DANES

Ana Sučević je 21-letna manekenka. Poleg dela v svetu mode se ukvarja tudi z otroci, ki imajo razvojne težave. Poznate jo lahko, če ste spremljali TV šov Sanjski moški, kjer se je potegovala za Blaževo srce in je bila bolj poznana kot Suki. V prihodnosti si želi delati na slovenski televizijski sceni, kjer bi ji prepoznavnost prišla še kako prav. Držimo pesti za njo.

Matic Blagonič

NEKOČ

V našem domu je bil eno šolsko leto, obiskoval je Gimnazijo Bežigrad in Konservatorij za glasbo in balet, nato pa se je prepisal v Dijaški dom Ivana Cankarja.

DANES

Matic Blagonič je danes enaindvajsetletni Koprčan, »frontman« metalske skupine Hei'An, ki ji je s premišljenim konceptom, ambiciozno poslovno žilico, predvsem pa z dobro glasbo, še pred prvim koncertom na domačih tleh uspel prodor v tujino.

Kljub temu, da je članek precej obsežen, sem se odločila za objavo, saj je prava poslastica branja, še posebej, če te zanima kako uspeti v glasbeni industriji in to v metal zvrsti, ki se je v dijaškem domu ne sliši ravno pogosto. Članek je objavljen na naslednji strani.

Jobba razstavlja
odnos z očetom

KNJIŽEVNI LISTI 15

DELO

torek, 28. avgusta 2018 Cena 1,50 EUR, 14 HRK leto 60 / št. 197

V. D. ODGOVORNEGA UREDNIKA: Uroš Urbas UREDNIŠTVO: 01/47 37 100 urednistvo@delo.si NAROČNINE: 080 11 99 WWW.DELO.SI

URSA
ZABUKOVIC
o človeku, ki nikomur na
očeh skrbi za naše dobro

MNENJA 5

Dediščina
republikanskega
posebnostiDvomi, da bo kdo lahko prevzel
vlogo pred dnevi umrlega Johna
McCaina v senatu.

SVET 6

Ob jezeru Jasna
je najboljši
kisikVeč kot 10.000 premočitev na
letu v Kranjski Gori ustvarjajo
člane športnih ekip.

SLOVENIJA 7

Urejanje
prometnic
v LjubljaniObilno deževje je pričakovano
zavilo dela pri obnovi cest v
središču prestolnice.

LJUBLJANA 8

Za smrt v Globalu
odgovorna oba
varnostnikaVile sodišče tokrat potrdilo, da
smrta poleg Senada Suljanovića
odškodnino plačati tudi David
Bukovac.

KRONIKA 9

»Neumni
ne dobijo
parkinsona«

Metuljev učinek metalskih upov

Mladi glasbenik je ustvaril ambiciozen konceptualni projekt in zasedbo, ki deluje kot podjetje.

Če si privoščimo malo filozofiranja, smo, ko je govor o postprogresivni metalski skupini Hei'An, priča metuljevemu učinku. Enaindvajsetletni Koprčan Matic Blagonič je razprl krila v Sloveniji in v ZDA povzročil vihar. S premišljenim konceptom, ambiciozno poslovno žilico, predvsem pa z dobro glasbo, je rosn mladi metalski skupini še pred prvim koncertom uspel prodor v tujino.

Zdi se kot sanje. Takoj po koncertu v Kinu Šiška, kjer so v soboto pred občinstvom sploh prvič predstavili svoj debitantski album, so sedli v kombi ter se zapeljali do letališča, od koder so poleteli v Miami. Tam so se vkrcali na križarko, ki je včeraj izplula na pot do Bahamov, vmes se bo tresla zaradi težkometalskih rifov. Gre namreč za metalsko križarjenje, uradno imenovano 70000 Tons of Metal, na katerem potniki štiri dni od zore do zore headbangajo ob nastopih 60 metalskih skupin. Med izbranimi rohnječimi velikani te glasbene zvrsti, kot so Skandinavci Nightwish, Insomnium, Korpiklaani, grški heretiki Rotting Christ in ameriški progresivci Cynic, bodo tudi moreče temačni Hei'An – to je namreč grob prevod njihovega imena iz kitajščine. Nastopili bodo dvakrat; na klubskem odru za okoli 900 ljudi in na glavnem odru na zgornji palubi, ki sprejme okoli 3000 ljubiteljev težkometalske glasbe. A to je šele začetek.

Odličnost na vseh področjih

Ko je njegova učiteljica kitare Tanja Brecelj Vatovec v nižji glasbeni šoli v Kopru ob koncu šolanja hvalila bistrost, delavnost, tehnično znanje in razumevanje glasbe Matica Blagoniča, so se ji zapisale preroške besede, slutila je, da bo postal ambasador glasbe. V priznanju za izjemne dosežke in uspehe na glasbenih tekmovanjih mu je zaželela srečo v akademski, znanstveni karieri ter mu položila na srce, naj mu kljub temu glasba ostane zvesta spremljevalka. Kakopak, pred perspektivnim mladeničem se je razpiral ves svet. V najstniških letih se je Blagonič poleg glasbe zanimal za znanost, naravoslovje, gledališče in borilne športe. V šoli je vadal klasično kitaro in petje, doma pa poslušal trdi metal. »V drugem razredu osnovne šole sem odkril Iron Maiden in to je bilo zame razodetje leta. Imel sem obdobja power metala, folk metala, death metala ... kasneje me je najbolj pritegnil postprogresivni metal, ki je bolj emocionalen, melodičen in ni tako 'razgrajski'. Ima prvine metalcora, ki že malo meji na pop,« je povedal. Prav to križanje žanrov in izvirno združevanje nasprotujočih si elementov ga je v metalu privlačilo, da je začel ustvarjati svoje skladbe in pisati besedila.

Po prvem letu vzporednega šolanja na gimnaziji Bežigrad

in Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani (na obeh šolah je bil odličnjak) je naredil drzen rez. »Bil sem pod velikim stresom. Skoraj nič nisem spal, samo učil sem se in vadil kitaro. Med poletnimi počitnicami, ko sem se lahko predal samo glasbi, sem se odločil, da je to tisto, kar bi rad počel. Izpisal sem se z Bežigrada in nadaljeval šolanje samo na KGBL,« je povedal brez obžalovanja. Po dveh letih študija na ljubljanski zasebni šoli United pop, kjer se je naučil osnov glasbene produkcije, posla in zvočne obdelave, je v njem začel zoreti večji načrt. Potem je udaril covid.

Stvarjenje v času korone

Med prvim zaprtjem javnega življenja je večina ljudi otrpnila kot srna pred žarometi, Matic Blagonič pa se je, hvaležen za podarjen čas in mir, spravil k delu in uredil ideje, ki so bile dotlej skicirane na notnem črtovju. V nekaj svojih skladbah je prepoznal melanholično rdečo nit ter sestavil koncept albuma. »Je kot potovanje skozi pekel. Zato sem pomislil na Dantejevo Božansko komedijo.« Vi, ki vstopite, vsak up pustite! v angleščini poje nežen glas, obdan z distorziranimi kitarskimi rifi. Dantejev napotek nad vrati pekla. Pekel, o katerem govori mladi glasbenik, je tisti znotraj nas, pravi. »To so moji občutki, skozi katere sem šel. Imel sem težave z depresijo, hodil na psihoterapijo, se zapletal v toksične odnose, ne le romantične, tudi prijateljske, iz katerih se nisem znal izviti. Šel sem skozi obdobje destruktivnega žuranja, popivanja, kar me je psihično uničilo. Tudi življenje z multiplo sklerozo ni lahko. To so moji peklenski krogi. O tem govorijo moji komadi.«

Čprav pesmi prežema mračna tema, skoznje vendarle pronica srebrna nit upanja. V glasbi in besedilih je očitna progresija in proti koncu, v komadu At the Break of Dawn, se le prikaže svit. V crescendo se iz otopenosti, jeze, malodušja in svetobolja prikaže upanje. Katarzičen preobrat, neizbežna preobrazba. Uvodna prispodoba z metuljem tako ni iz trte izvita. Album ima naslov imago, na naslovnici pa krila razpira moder metulj. »Imago je zadnji stadij razvoja žuželke, ko se iz bube razvije odrasla žival, v tem primeru metulj. Naslov je metafora za prehod v nekaj lepšega, boljšega od tega, kar je bilo prej. A če ste pozorni, vidite, da so metuljeva krila ožgana, s tem hočem poudariti, da se človek vedno lahko pobere z dna, ampak nikoli ni več isti, kot je bil,« je pojasnil enaindvajsetletnik, ki je svojo temo premagal

skozi ustvarjalni proces. »Na neki način sem z glasbo na sebi izvajal psihoterapijo, pesmi so organsko prihajale iz mene.«

Smo že zapisali, da ob vsem tem takrat sploh še ni imel zasedbe?

Drugi razvojni stadij

Z napisano glasbo in besedili, dodelanim konceptom albuma, s celostno podobo vred, izbranim imenom skupine, pod katero bi lahko nastopal kot solo artist ali kot zasedba, se je lotil iskanja somišljenikov. »Pomembno se mi je zdelo, da bodo glasbeniki z vsem srcem pri stvari, to je bil zame preveč resen projekt. Najprej sem povabil cimra Gaja Bostiča, bobnarja skupine P-Jays, s katerim sem posnel tudi demo posnetke. Kitarista Matevža Počiča (Dethrone the Corrupted) sem poznal že iz KGBL, za basisti pa sem oprezal na facebooku. Iskal sem nekaj, kar bi nakazalo njihovo pripadnost metalu. Našel sem fotko Petra Smrdela (Wckd Nation, Vazz) z električnim basom v pozici metalca, kar je izdalo njegovo afiniteto do te glasbe. Rekel sem si, ta bo pravi,« se je zasmel. Fantje so se tako profesionalno kot zasebno ujeli že na prvih vajah in se predali temačni zvočni viziji Hei' Ana.

Da bi izboljšal orkestracije v svojih skladbah, je napisal mail s kratko predstavitvijo in demo posnetkom ter ga poslal amerškemu glasbenemu producentu in skladatelju Randyju Slaughju, ki si je ustvaril ime s sodelovanjem s priznanimi metalskimi zasedbami Architects, Sleeping With Sirens, The Amity Affliction, Periphery in Skillet. »Odpisal mi je že čez dva dni – najbrž je tudi on imel več časa zaradi korone. Bil je navdušen nad projektom in je privolil v sodelovanje po zelo nizki ceni.«

Album je nato več mesecev nastajal v ljubljanskem studiu The Cosmosonic Studios pod okriljem producenta Mateja Gobca (Laibach), ki je bil Blagoniču mentor že med študijem. Na albumu so sodelovali še klaviaturist Matic Štemberger, bobnar Žiga Smrdel in spremljevalni vokalisti Gregor Strasbergar (Mrfy), Joe Buras (Born of Osiris), Sara Jeremić (Noctiferia) in Aljaž Novak - Oëlka (Malorshiga).

Še pred izidom albuma, 25. novembra lani, je prišlo povabilo v Los Angeles.

Odmev čez lužo

Na povabilo Randyja Slaughja, ki je med drugim član akademije, ki podeljuje grammyje, sta se z Matejem Gobcem lani udeležila glasbene konference Namm na zahodni obali ZDA. To je bila prava priložnost za mreženje, ki jo je Blagonič zgrabil za roge. Na dogodkih in zabavah se je trlo pomembnežev iz glasbene industrije. Na eni od zabav sta spoznala Keitha Munsona, pomočnika menedžerja znamenitega studia EastWest Studios, v katerem sta svojčas snemala Frank Sinatra in Michael Jackson. Očitno očaran nad mladim, prodornim glasbenikom, je Munson Blagoniču ponudil termin za snemanje. Čez nekaj mesecev (lani oktobra) se je četverica zbrala v studiu in ob godalnem kvartetu Losangeleških filharmonikov posnela live session, ki bo izšel tudi na videoposnetku.

Izid albuma in odmevni singli so v kritiški javnosti na tujem naleteli na vzhičen odziv. Nizozemska revija Progwereld jih je razglasila za debitantski album leta, na lestvicah metalske glasbe so se nemudoma uvrstili med najboljših 25 albumov leta, glas o nadarjenem Slovencu je prodril tudi do največjega spletnega hardrockovskega in metalskega portala Loudwire. Navdušenja niso skrivali niti pri spletni reviji Metal Temple: »Ko misliš, da si pod parazitom metalske glasbe slišal že vse, se pojavi ta skupina in sesuje vse konvencije. Je težka in jezna, a zasanjana, globoka in uglajena. V spretno razvitih melodijah se zlahka izgubiš in jim

slediš po zajčji luknji, da ti postane vseeno, ali se boš še kdaj vrnil v zgornji svet. Žal se vrneš, a z novim pogledom na življenje. Spoznanje je temačno in boleče, a tudi tako polno lepote in veselja, da ga srce komaj prenese,« je brati ganjen zapis kritika, ki je albumu imago dodelil vseh deset točk.

Tuji kritiki poleg čustvene zrelosti in iskrenosti, atmosferskega uravnoveženja, gromoglasnih orkestracij in cinematične zvočne pokrajine pogosto pohvalijo tudi Blagoničev premišljen koncept, ki ni ostal le pri vsebini, temveč je prerasel v izdelano poslovno strategijo.

Glasba je posel

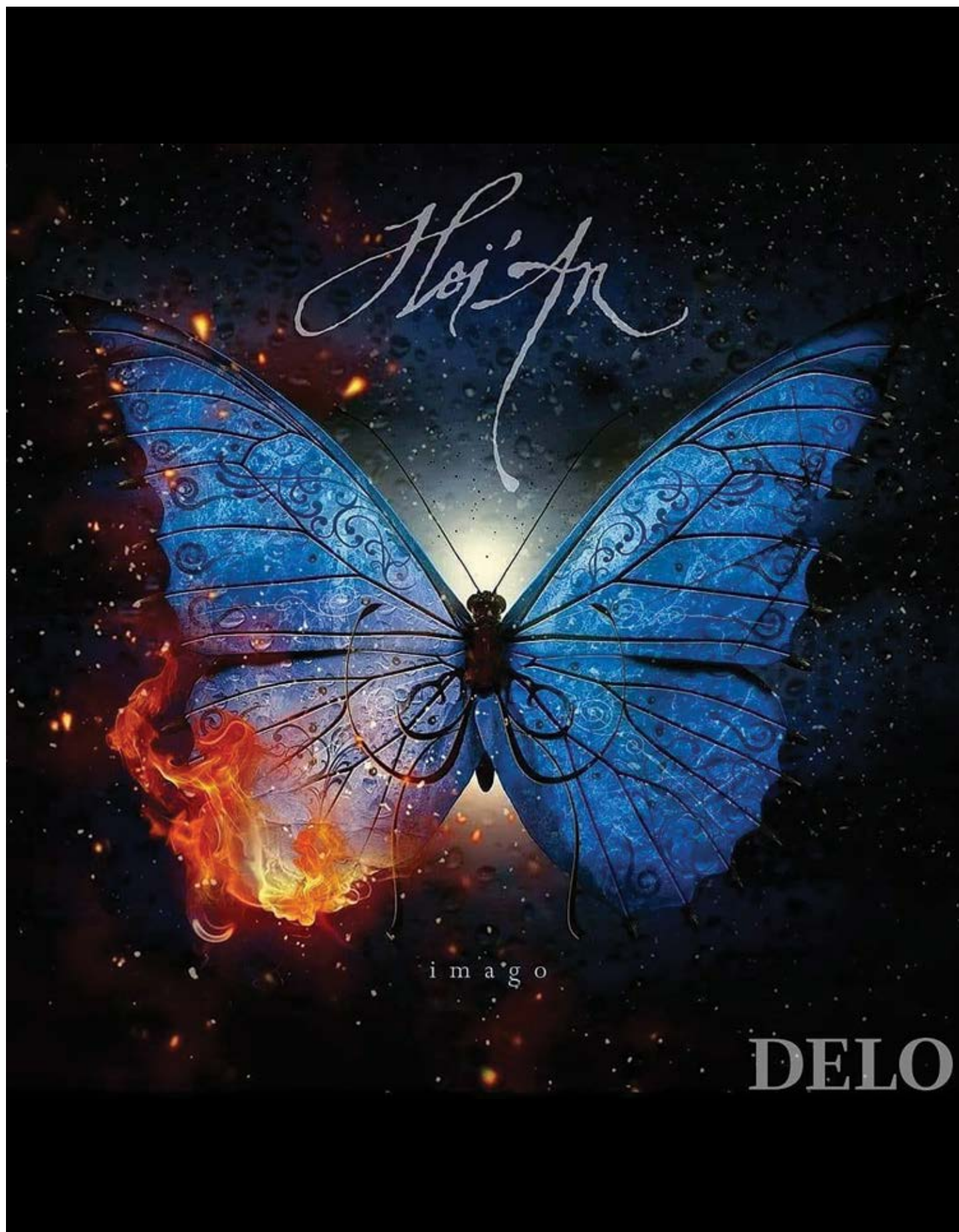
Hei'An ni le psevdonim Matica Blagoniča, ni zgolj ime skupine, ampak je poslovni subjekt, d. o. o., ki se uradno imenuje Hei'An, Music Agency, Ltd. »Bend mora biti sposoben delovati kot podjetje, ne samo kot societas. Tu so stroški, računi, ki jih zgolj s civilno pogodbo ne moreš plačevati in izdajati. Za to potrebuješ firmo,« je pojasnil komaj polnoletni direktor svojega podjetja. »Vse stike z drugimi poslovnimi entitetami navezujem prek firme. Predstavim se kot lastnik podjetja Hei'An in s tem zakoniti zastopnik benda ter nosilec pravic posnetkov, torej masterjev. Smo sami svoja založba in ne potrebujemo posrednikov za sklepanje pogodb z drugimi založniki in piarovskimi agencijami, kar mi prinese več kredibilnosti. Tudi veliki igralci te jemljejo bolj resno.« Album je izšel pod okriljem založbe Saol, kratica pomeni Service for Artists Own Labels, založba pa nudi svetovanje in pomoč pri distribuciji glasbenikom brez založb oziroma z lastnimi založbami.

Podjetje Hei'An razen direktorja nima zaposlenih. Za zdaj vse posle ureja sam, čeprav je priznal, da bi mu prav prišla pravna pomoč in menedžer. Finančno, upa, bodo kmalu želi sadove svojega dela. »Doslej sem v projekt vlagal izključno svoje prihranke. Na začetku so pomagali domači, poleti sem delal kot tonski tehnik tudi po osemnajst ur na dan in temu primerno zaslužil. V pravem trenutku sem izvedel tudi nekaj premišljenih naložb, s čimer smo si lahko pomagali. Prispevali so tudi člani benda, ki so založili denar za letalske karte in nabavo glasbene opreme.«

Zdaj Hei'An pričakuje prvi resnejši finančni priliv. Za pet skladb so namreč podpisali licenčno pogodbo z založbo Extreme Music (roka Sony Music Publishinga), ki licencira glasbo za uporabo v filmskih in televizijskih delih ter oglasih – priporočil jih je slovenski skladatelj filmske glasbe Anže Rozman, ki dela v losangeleškem studiu Hansa Zimmerja. Skupina si je omislila tudi t. i. merchandise, torej majice, kape, puloverje in jope z logotipom Hei'An, ki jih bodo lahko oboževalci poleg cedejev kupovali na koncertih. Že konec februarja bodo člani zasedbe Hei'An nastopili na Češkem, v Litvi in Latviji. Naznanil jih je tudi že festival progresivnega metala na Nizozemskem Progpower. Na domača tla se bodo vrnil poleti – najbrž že z zvezdniskim statusom.

Vir:

Lešničar, T. (2023). *Metuljev učinek metalskih upov*. [Časopis Delo]. Dostopno 20. aprila 2023 prek: <https://www.delo.si/kultura/glasba/metuljev-ucinek-metalskih-upov/>

Mija Kramar: Trenutek, ko moraš izpustiti

V rubriki Mlado pero se tokrat predstavlja prozaistka, pesnica in dramatičarka Mija Kramar.

Mija Kramar (2001) bi rada napisala radi »daljše prozno delo, vse kaže, da bo šlo za mladinski roman«. FOTO: Vurane Vogel

V rubriki Mlado pero, ki jo časopisna hiša Delo pripravlja v sodelovanju s pisarno Ljubljane, Unescovega mesta literature, vsak mesec predstavljamo mlade avtorje in literarne kritike, dajemo prostor za razmislek o literaturi mlajših generacij ter spodbujamo njeno prisotnost v slovenski publicistiki. Tokrat je prišla za pero prozaistka, pesnica in dramatičarka Mija Kramar, recenzijo njenega dela je pridala prozaistka, pesnica, dramatičarka in literarna kritičarka Nika Šoštarčič.

Mija Kramar (2001), študentka prvega letnika slovenistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki v drami Bova, podnaslovljeni Prihodnjik dvojine; Manifest tistih, ki sanjajo, Svitu položži v usta obešenjaške besede: »Želim, da veste, da nisem največji oboževalec življenja. Življenje mi gre kratko malo na živce. Razen momentov, ko sedim. Včasih sedim po ure in ure v parku in mi je všeč ta položaj opazovalca, ocenjevalca. Zdi se, kot da je v mojih rokah vse in hkrati nič. Kako sploh veš, kateri letni čas je, če ne presediš ure v Tivoliju«, se je v literaturo in gledališče podala že v mladosti. Obiskovala je Osnovno šolo Center v Novem mestu, kjer je sodelovala na literarnih tekmovanjih, kot sta Cankarjevo tekmovanje in Zeleno pero, na Srednji vzgojiteljski šoli, gimnaziji in umetniški gimnaziji Ljubljana

(dramsko-gledališka smer) je redno igrala v predstavah ter se udeleževala mladinskega gledališkega festivala Transgeneracije. Delovala je tudi kot urednica časopisa Cenzura, ki ga izdaja Dijaški dom Bežigrad, v okviru projekta Obrazi prihodnosti pisala za Dnevnik, oktobra 2020 pa začela sodelovati pri projektu Mlado Mladinsko, v okviru katerega je skupina ustvarjalk in ustvarjalcev, mlajših od dvajset let, pod mentorstvom režiserke Ane Duša postavila na oder Slovenskega mladinskega gledališča predstavo Svoje usode krojači.

»V okviru tega kolektiva sem januarja za Dnevnik napisala kratko kolumno v dialogu z Ervinom Hladnikom Milharčičem, junija pa sem po avtorskem besedilu režirala predstavo Bova, ki je bila premierno uprizorjena v Galeriji Simulaker v Novem mestu. Letošnjo jesen sem kot performerka sodelovala na festivalu angažiranega pisanja Itn., trenutno sem del igralske zasedbe senzorične predstave V iskanju (smisla) v režiji Barbare Pie Jenič, ki je bila v Trubarjevi hiši literature premierno uprizorjena pretekli teden,« je dodala avtorica.

Mija Kramar je poudarila, da piše ves čas, »imam dnevnik in aplikacijo keep za zapiske, kjer je predvsem ogromno poezije, razmislekov, pa tudi kakšni

monologi, dialogi. Pri daljših delih, kakršna so drame, več brišem kot pišem; po delčkih sestavljam celoto. Pri poeziji pa gre izključno za afekt, v katerem napišem pesem, potem pa samo še kakšno besedo obrnem in včasih kaj malega dodam.«

Ne glede na to, ali posega po prozi, poeziji ali dramatiki, ima vsebina prednost pred slogom, pravi. »Rekla bi, da je moj slog minimalističen, poskušam čim manj dolgovезiti. V dramah ima zame ključno vlogo ritem besedila – ko pišem, me vselej zanima, kako bo zapisano ne samo brano, temveč tudi slišano. Pomembno se mi zdi, da besede tečejo, in vselej pišem z mislijo na interpretacijo. Kar se tiče vsebine, sem doslej izhajala izključno iz osebnih, čustvenih vzgibov. Moje dramsko delo Bova je bilo napisano iz nujе; čutila sem potrebo po tem, da svoje misli in dvome prenesem v drugačno obliko. Nadela sem jim imena, jih postavila iz svoje glave ter jim pustila, da se pogovarjajo. Nisem razmišljala, katere tematike odpiram, zdelo se mi je pomembno, da govorim svojo resnico. Podobno je, kadar pišem poezijo.«

Ne preseneča, da je avtoričin nabor pisateljskih vzorov prav tako raznolik kot njena dela – med njimi se najdejo Goran Vojnovič, Mila Kačič, Drago Jančar, Vinko Möderndorfer, Tomaž Pandur, Janez Menart, Petra Pogorevc, Vesna Milek, Neža Maurer, Alessandro D'Avenia, Sylvia Plath, Duncan Macmillan, Kristian Novak, Donna Tartt in Astrid Lindgren. Pri tem sledi vodilu piši o tem, kar poznaš, kar velja zate, saj ti »tega nihče ne more ne vzeti ne očitati; tisti, ki se najdejo v iskrenih delih, pa lahko postanejo avtorjevi prijatelji«.

Mija Kramar bi rada napisala tudi »daljše prozno delo, vse kaže, da bo šlo za mladinski roman. V prihodnosti se vidim predvsem kot avtorica mladinske književnosti, tako otroške kot najstniške, ker je gledališče enakovreden medij mojega izražanja, pa računam, da bo moje pisanje izraženo tudi kot del tovrstnih ustvarjalnih procesov.«

Vir:

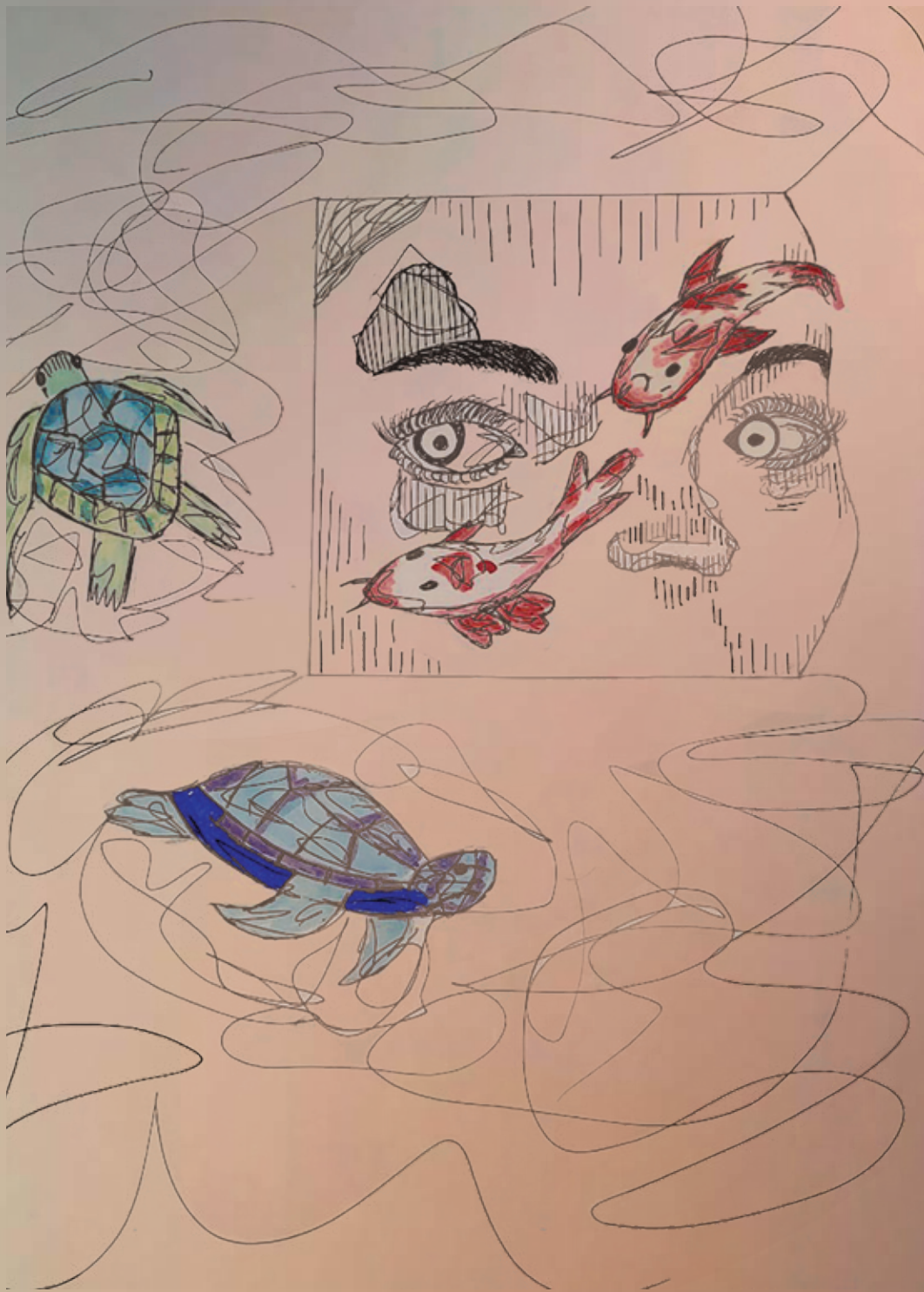
Prezelj, P. (2022). *Mija Kramar: Trenutek, ko moraš izpustiti*. [Časopis Delo]. Dostopno 20. aprila 2023 prek: <https://www.delo.si/kresnik/mlado-pero/mija-kramar-trenutek-ko-moras-izpustiti/>

KAJ IMAJO SKUPNEGA KOŠI ZA LOČEVANJE ODPADKOV V DIJAŠKIH SOBAH IN OCEAN?

Si za miselni eksperiment? Ozrem se na današnji dan in se vprašam, koliko stvari, ki jih ne potrebujem več, puščam za seboj? Kemik, ki mi je nehal pisati, lonček od kave, nogavica, ki se mi je strgala, prazna steklenica, in še ena, nekaj papirčkov in še več ovitkov, pregorela žarnica, ogrizek od jabolka in dva bananina olupka, škatla od pice ... In če se ozrem na teden, mesec, leto ... Koliko vsega, kakšen kup smeti ...

Toda, ni nujno. Ta kup smeti lahko zelo hitro izgine oz. se spremeni v kup surovin. Odločitev je na meni, ali bo odpadek, ki ga držim v rokah, še bolj zasvinjal naš planet, ali pa bo šel v predelavo in ponovno uporabo. Tako je odvisno predvsem od mene, kakšen planet puščam za seboj. In tega se zavedamo tudi v dijaškem domu, zato tudi v letošnjem šolskem letu nadaljujemo s projektom samoevalvacije na temo ločevanja odpadkov. V sobah in skupinah imamo koše za ločevanje in pred domom kontejnerje za ta namen. Imeli bomo kar nekaj aktivnosti na to temo: snemali in predvajali bomo krajše filme z ekološko tematiko, imeli bomo jesensko in spomladansko čistilno akcijo, ogledali si bomo center za ponovno uporabo, čistilno napravo in še kaj se bo našlo.

Predvsem pa je odvisno od mene: tako kot je ocean sestavljen iz kapljic, tako je tudi usoda našega planeta odvisna od mojih dejanj.

KAKO SMO SE SPOPADALI S ŠOLO NEKOČ IN DANES

O temi sem razmišljala že poleti. O vseh razlikah in podobnostih. O šoli, kjer se moraš vedno učiti, se truditi, ne glede na to, v katerem obdobju poteka. O šoli in sošolcih, ocenah, oblekah in odnosih z učitelji.

V šolo sem vstopila na začetku sedemdesetih let, in sicer v tistem letu, ko je bil odpravljen pouk ob sobotah. Vstop v šolo je pomenil nov korak v življenju in je za vse nas otroke pomenil spremembo. Dobili smo šolske torbe, zanje smo morali skrbeti in vsak dan doma napisati domače naloge. Malo šolo smo opravili že leto prej v vrtcu. Tako smo v prvem razredu pričeli s pisanjem in računanjem do števila dvajset. Konec leta smo pisali in brali tiskane črke ter seštevali do števila dvajset.

Ob tem se spomnim prvega razreda moje mlajše hčerke, ko sva jo v prvi razred spremljala oba starša

in po šolski predstavi smo odšli domov. Potem pa sem celo leto gledala starše, kako so v šolo vlekli barbie hiše, automobile, plišaste medvede, baby borne itn. Potekalo je pravo tekmovanje staršev in otrok, kdo ima boljše

igrače. Te iniciacije vstopa v novo obdobje ni bilo. Prvi razred je bil v bistvu mala šola in so jo učenci dojemali kot nadaljevanje vrtca. Šele v tretjem razredu so ob polletju nastopile ocene in prva neprijetna presenečenja za starše in otroke. V prvi razred sem začela hoditi v Laškem, kjer smo takrat živeli. V šolo sem hodila peš, kar smo takrat počeli vsi, ne glede na to ali je bil pri hiši avto ali ne. Na poti v šolo sem se vedno precej zamudila, ker sem izbrala pot skozi star, zapuščen park, poln starih razračenih magnolij in španskih bezgov. Sonce se ni nikoli prebilo skozi gosto vejevje, zato je bila hoja skozenj vedno malce srhljiva, kar nas je otroke takrat privlačilo. Na koncu parka je bil most, po katerem sem prečkala Savinjo in po levem bregu nadaljevala do šole. Pouk je potekal

dvoizmensko. Če je zvečer deževalo in nisem imela dežnika, me je pred šolo čakala mama, da nisem bila na poti domov mokra. Šolska torba je bila vedno težka, tudi v tistem času. Od šole do igrišča ob poti domov so bile stopnice in po njihovem robu se je dalo lepo drseti s torbo pod ritjo. Mislim, da mama še danes ne ve, zakaj mi je morala vsako leto kupiti novo torbo. Nikoli se mi ni zelo mudilo domov. Preden smo se podali na pot domov smo s sošolci obiskali še vsa igrala.

V šolskih prostorih smo imeli tudi zobozdravstveno ambulanto in zobozdravnico, ki je nihče ni maral. Mislim, da smo vsi sovražili te obiske in vrtanja po zobeh, ki jih nikakor nisi mogel zaobiti. Vedno so te našli. Ko sem imela deset let smo se preselili v Rimske Toplice in tam je bila zobna ambulanta daleč od šole. Ne spomnim se, če sem rada hodila v šolo, spomnim pa se, da mi osnovna šola nikoli ni delala posebnih težav. Tudi učenje popoldan doma je bilo zmerno. Verjetno bi moralo biti delo zahtevnejše, ker bi v tem primeru bil prestop v gimnazijo manj stresen. Iz mirnega, varnega, skoraj vaškega okolja v prostor, ki ga ne poznaš, in kjer ti vsak profesor večkrat pove, da šola ni obvezna. Na fakulteti so bili bolj spoštljivi do nas.

V Rimskih Toplicah sem pristala v četrtem razredu, med dokaj prijaznimi otroki iz okoliških vasi. Zame se je začelo čisto novo obdobje in spoznavanje socialnih razlik med nami. Danes razmišljam, da so bile takrat razlike med nami v oblačenju in socialnih spretnostih večje, kot jih jaz opazim danes. Kljub socializmu v tistem času.

Vendar je bilo življenje lepo. Glasbena šola je bila predaleč, da bi me mučili z njo, ravno tako balet, ki je bil še dlje. Tako so me morali prepustiti travnikom in

prijateljem. Še danes občutim to srečo vseh skupnih potepov, lumparij, nesramnosti, ki smo si jih dovolili, in predvsem svobode. Imeli smo zasnežene zime, da smo se smučali pod blokom, improvizirali smučarske skoke, uporabljali prenosno žičnico in se učili smučati.

Poletja pa smo preživljali ob bazenu. Znali smo dobro plavati, obvladali »tunkanje« in prepovedano skakanje v vodo. Vse smo poznali in vse smo si uredili.

Ob večerih smo se družili na šolskem igrišču. Šola je bila pomemben dejavnik v kraju, ker so se tam dogajale različne kulturne dejavnosti. Razen starega kina v zdravilišču, ki je vrtel stare filme ob sobotah, drugega ni bilo. Tako smo učenci poskrbeli za vse prireditve ob praznikih in enkrat letno pripravili gledališko igro. Med različnimi šolami smo tekmovali v odbojki, košarki in rokometu. In to so bila strastna tekmovanja z veliko navijanja. Vse te športne aktivnosti so bile po pouku kot priložnostne dejavnosti. Zato je bilo zame zelo neprijetno presenečenje, da se moji otroci niso mogli udeleževati takih dejavnosti, ker jih preprosto ni bilo. V šolo so prišli klubi, ki so novačili

učence. Še danes se mi upira ta misel. Kje so bili učitelji telovadbe oz. danes športne vzgoje? Valeta ali zaključni ples je bil v šoli, to je bilo izključno naše druženje, brez staršev. Starši so lahko bili ponosni na nas tudi s kavča svojega doma, brez vaškega cirkusa. In

valeta je bila lepa, plesali smo in se poslavljali. In jokali. In čez nekaj dni smo se vpisali na srednje šole. Srednja šola pa je pomenila, da sem morala v Celje. Vpisala sem se na Pedagoško šolo, ki je danes Gimnazija Celje - Center. Zapustiti varno majhno okolje in se podati v svet, kjer nikogar ne poznaš in nihče ne pozna tebe, je lahko precej stresno. Naenkrat se od tebe ogromno zahteva. Ugotoviš, da tvoja angleščina sploh ni tako briljantna, kot se ti je zdelo nekoč med prijatelji v šoli, in tvoja matematika grozljivo šepa. Torej moraš sesti k mizi in se pričeti veliko učiti. Življenje postane drugačno.

Zanimati so me začele druge stvari, dobila sem nove sošolke in z nekaterimi smo postale prijateljice. Pouk se je pričel ob 7. uri, torej sem morala biti na vlaku ob šestih zjutraj. Zaradi zgodnjega vstajanja, sem morala zvečer dokaj hitro

zaspati in za kakšne sprostitev ni bilo veliko časa. Šele v kasnejših letnikih sem se malo sprostila. Spomnim se, da je v tem času prišel v kino v Celju muzikal *Briljantina*, ki smo ga vsi drveli gledat. Bil je drugačen film od teh, ki smo jih gledali do takrat. Puncam nam je bil zelo všeč, vse smo hotele biti Olivie, fantje pa so se zmrdovali, nekateri samo zato, da se ne bi ostali fantje iz njih norčevali. Med fanti se je že takrat vedelo, kaj je »kul«. To je bil čas, ko smo pozimi veliko smučali, poleti pa veliko plavali, se potapljali, nekateri še surfali in smučali na vodi. Počitnice smo tudi takrat željno čakali, saj je bil to čas svobode, ko nas starši niso opominjali na morebitno šolsko delo in učenje.

Mislim, da sem bila zadnja oz. predzadnja generacija, ki je imela maturo, dokler je niso ukinili in leta 1994 ponovno uvedli. Nekaj besed moram nameniti tudi oblačenju nekoč in danes. Pri tem ne bi rada bila nekdo, ki se je obdal z okvirji in je obtičal v nekem času. Vendar bi vseeno spregovorila o nekaterih razlikah. Na naši šoli je bilo veliko deklet, ki so kasneje postale učiteljice,

profesorice, pravnice. Verjetno je tudi to pomembno, ko govorimo o oblačenju. Morda je bilo kje drugje drugače ... Nekako si ne morem predstavljati, da bi stala pred tablo pomanjkljivo oblečena, medtem ko sem bila vprašana. Na naši šoli tega ni bilo. Ravno tako tega ni bilo na fakulteti, pa nismo imeli nobenih kodeksov oblačenja. To je bila stvar osebne presoje, kaj je primerno in kaj ni. Pa verjetno tudi letnega časa, ko je pametno vedeti, kdaj se je dobro pokriti po trebuhu in ledvicah. Jeans je poznala že moja mama, torej sem tudi jaz rasla z njim. Bil je oblačilo za povsod, razen za slovesne priložnosti. To smo spoštovali. Z današnjimi očmi smo

bili verjetno strašno staromodni, oblečeni v lep pobeljen jeans brez lukenj na hlačnicah. Na splošno so bila oblačila kakovostnejšega materiala, domačih tovarn, ki so se trudile slediti svetovni modi. Bilo je manj izbire, ampak smo bili manj uniformirani, kot so ljudje danes, kljub poplavi cenenih oblačil in dragih znamk, ki včasih vse izgledajo enako.

Bili smo mladi, in ko si mlad, je vse lepo. Če si česa nismo mogli kupiti, smo si naredili sami. Nekdo je že znal ... Rekla bi, da je bistvo šole nekoč in danes vedno v ambicijah posameznika, v trudu, učenju in prilagajanju. Predvsem pa sledenju cilja, ki ga mora dijak vedno imeti pred seboj. Včasih pot ni ravna, pred nas postavlja različne ovire, ki jih je potrebno premagati. Včasih so glavna vrata zaprta, ampak če bomo pogledali za vogal, bodo mogoče odprta stranska vrata ali pa zadnja vrata. Vedno obstaja pot.

EN, DVA, TRI

Hitro pride čas,
ko rumeno rutko okrog vratu si daš.
Nič več spanja,
nič igranja,
sedaj smo že veliki
in se moramo začeti učiti.

»Kaj želiš postati?«
vsak drug začne te spraševati.
Učitelj, gasilec, policist,
morda kak zdravstven specialist,
astronavt, arhitekt ali gozdar,
igralec, pevec, morda mizar?

Misliš, da boš na en, dva, tri
postal, kar si srce želi.
A to ne bo tako zabavno,
še manj kot to, bo enostavno.

Leta ti hitijo.
Znaš računati, brati in pisati.
Učitelji kar naprej ti govorijo:
»Potrudi se, če želiš kaj postati!«

En, dva, tri
te deveti razred dohiti.
Ugotoviš, da te postati
učitelj, gasilec ali policist,
sploh več ne veseli.

Ne veš, kaj bi rad postal,
a bi zato gimnazijo izbral?
Ampak tam si po štirih letih brez poklica,
pa tudi učenje ti ni več najslajša potica.

Informativni dnevi
in dnevi odprtih vrat,
ti pomagajo izbrati,
kaj postal bi rad.

Se vpisu približuješ,
a ti še vedno odlašuješ.
Po spletu raziskuješ
in si podatke izpisuješ.

Odgovoru na vprašanje:
»Kaj so moje sanje?«
ni videti konca.

Na en, dva, tri se odločiš,
da na prijateljevo šolo vskočiš.
Končno konec je težav,
pa boš videl,
če ti kdaj bo žal.

NOVI ZAČETKI NA EN, DVA, TRI

Že september je pred vrati,
ti pa še vedno si med školjkami in raki.
Čez počitnice si že pozabil,
da se novim sošolcem boš predstavil.

Novi sošolci,
novi učitelji,
novo okolje in razvade
te razdražijo prav rade.

Zjutraj zopet je težko vstati,
kaj šele na novo pot podati.
Naenkrat pred neznanimi si vrati,
utrujen, saj budilka ne pusti ti spati.

Prestrašen, kar naprej se sprašuješ:
»Bodo učitelji prijazni in razumevajoči?,
Bodo takšni tudi sošolci?,
Si bom našel nove prijatelje?,
Je to sploh to, kar si želim početi v življenju?«
Vdihneš enkrat, dvakrat, trikrat,
dvigneš glavo in vstopiš.

S pogledom prepotuješ vsako piko,
vsako omaro, tablo in sliko.
Spogleduješ se z novimi obrazi.
Ugotoviš, da so vsi prvi letniki
na istem mestu, v isti fazi.
Zaslepijo te sumljivo veseli obrazi učiteljev,
katerih si prav vesel,
ko ne veš kam iti.
Ko ne veš prav dobro v katero učilnico se zapoditi.

Ves dan polno razrednih ur in spoznavanj s sošolci
te lahko res utrudi in zdolgočasi.
A po končanem dnevu ves zadovoljen korakaš domov,
da bi doma poročal o novi izkušnji.
Nisi pričakoval nič več, nič manj,
meniš, da je to najboljši prvi šolski dan.

SANJE PRETENCIOZNE NAJSTNICE ALI V KAKŠEN ŠOLSKI SISTEM VERJAMEM

Spomnim se naključnega ponedeljka, ko se je moja soplesalka ravno opravičevala pred mojo trenerko, da je narobe razumela navodila, ko je ta rekla: »Pa saj že veste, da tu navodilom sledite na način, ki ste ga ve razumele, nihče ne bo jezen na vas kot v šoli, ker niste naredile na točno tak način, kot bi ga avtoriteta zahtevala.«

»Tistega dne mi je ta stavek ostal zataknen v sprednjih predelih mojih možganov«, je nekaj kar bi zapisala, če bi ta odstavek začela s klišejskim uvodom. V resnici so se podobna razmišljanja utelešala v meni že nekaj časa. Razmišljanje o šolskem sistemu in njegovi omejujoči naravi se mi zdi vedno prisotno, ampak skozi ozko uprte oči; v neke manjše spremembe, kot osnovnošolski nivo sovraštva do matematike ali želja po spremembi zastarelega domačega branja, večinoma pa

se ne zavedamo vseh sistemskih pomanjkljivosti, ki se že stoletja sesuvajo same vase. Kot pri vsaki stvari, s katero smo zrasli, moramo stopiti korak iz vsega, kar nam je poznano in »normalno« in pogledati na vse skozi bolj kritične oči.

Če se spustim na začetku v temelje: Trenutna evropska pedagogika se v grobem zgleduje po dveh vzgojnih sistemih, utemeljenih od dveh velikih filozofov; Immanuela Kanta in Jean-Jacquesa Rousseauja. Kantov sistem temelji na filozofiji, da človeka izobrazba loči od živali. Močno temelji na vzpostavljanju avtoritet in discipline, vzpostavljanjem sistema kazni in nagrade, ki je močno prisoten tudi v vzgoji naprednega sveta zadnjih nekaj stoletjih (primer tega je mama, ki otroka pošlje v kot, ker je glasen, v nasprotnem primeru; pa ga

pelje na limonado, ker je dobro opravil šolsko leto). Človek po njegovem z izobrazbo oblikuje sebe v perfekcijo, torej dojema človeka kot kamen, ki še mora biti obrušen.

Rousseaujev sistem temelji na prepričanju, da bi izobrazba morala nuditi posamezniku svobodo in mu pustiti lastno kritično mišljenje. Verjame v razvijanje v človeku že prisotnih talentov in sposobnosti. Le s takim pristopom se mu zdi, da lahko posameznika razviješ v stabilnega in samostojnega človeka. Človek je bolj roža, ki se mu mora pustiti, da se razpre. Za informacijo; naša slovenska javna izobrazba in tudi večine ostalih evropskih držav se bolj naslanja na Kanta in njegov pogled na avtoriteto.

Večinoma se teh dveh sistemov, utemeljenih pred več kot dvesto leti, predvsem Kantovega,

idealom) je šolski sistem »Summerhill«. V primerjavi z drugima dvema je veliko manj razširjen. Njegov utemeljitelj Alexander Sutherland Neill se je v začetku dvajsetih let odločil ustanoviti šolo po prepričanju, da bi se šola morala prilagajati otroku, namesto otrok šoli. Summerhill je bil oblikovan v Angliji kot »boarding school«, šola kjer so vsi učenci živeli v internatu, v skupnosti in skupaj z vsemi zaposlenimi demokratično odločali o programu, spremembah, pomembnih težavah. Njihov učni proces je popolnoma njihova odločitev. Prisotnost pri pouku ni obvezna, sami se odločijo katerih ur se bodo udeležili, zato je na profesorjih, da svoje delo naredijo zanimivo. Demokracijo uveljavljajo na mesečnih skupnostih, kjer glasujejo o aktualnih problemih, glas učencev in zaposlenih je enakovreden. Po Neillovi smrti se je šola nadaljevala pod vodstvom njegove hčerke in deluje še danes, kot tudi njena posnemanja

v Ameriki in drugod. Po Kantu in Rousseauju ga strokovnjaki popolnoma sploh ne morejo utemeljiti, bolj pa se približa Rousseaujevi teoriji. Na tej točki bi se vsak bralec spraševal: Kakšni so rezultati teh učencev? Kakšna je njihova splošna razgledanost? Na mestu so razni pomisleki, kako družba izven teh šol ne deluje tako. Ljudje pač morajo opravljati tudi službe, ki jih ne želijo, so službe, ki jih statistično hoče le peščica, potrebno pa je veliko več. Kako bodo ti otroci pripravljeni na karkoli, kar jih še čaka? Zakaj kot družba tako močno verjamemo v splošno razgledanost? Že če spregledamo dejstvo, da po novem živimo v dobi nabiti z informacijsko tehnologijo (in že s tega vidika lahko do informacij dostopamo skoraj kadarkoli), zakaj mislimo, da oseba ni popolnoma oblikovana brez določenih informacij? Kaj nam pomeni splošna razgledanost, da ji posvetimo toliko let življenja, kljub temu, da je ne moremo

definirati?

Poleg tega bi pod luč postavila nov vzpon umetne inteligence, ki bo kmalu lahko nadomestila službe, ki jih ljudje v osnovi neradi opravljajo. Vedno bo ostal prostor za ljudi v vsaki službi, tudi ob prisotnosti umetne inteligence, saj imamo ljudi radi medsebojni stik. Predvidevam, da bodo po uveljaviti umetne inteligence najbolj iskane kreativne službe, pedagoške službe, delo z ljudmi. Morda obstaja v bralcu dvom v umetno inteligenco, vendar tudi če predpostavim, da z umetno inteligenco ne bi bilo mogoče menjati služb, zakaj vseeno verjamemo, da je edina možna realnost, ki jo oblikujemo, da se več let pripravljamo na službo, ki jo bomo po možnosti opravljali celotno življenje in ne bo niti navdihujoča?

Po novih predvidevanjih to niti ni res, saj bodo menjave služb med življenjsko dobo vedno pogostejše, tudi zaradi daljšanja delovne dobe. Mar ni po eni strani daljša delovna doba za človeštvo osvobajajoča, ker

morda ljudje končno ne bodo čakali na upokojitev, ampak poskrbeli za boljši vsakdan in šli za delom, ki jih dejansko zanima, pod dobrim pritiskom tega, da hočejo preživeti svoje življenje navdihnjeni?

Dotaknila bi se še dvoma, da šole, ki otrokom puščajo toliko svobode kot je Summerhill, vzgajajo razvjene posameznike, saj otrok z možnostjo izbire, seveda ne bi hodil k pouku, ampak bi izbral »lenobo« in kot tak ne bi mogel dosegati ustreznih standardov. To trditev bi že negirala ugotovitev, da so učenci, ki so bili na Summerhillu od začetka, dosegali skoraj konstantno raven prisotnosti, tisti, ki pa so se tja prepisali, so potrebovali več mesecev odsotnosti in počitka, dokler niso našli lastne volje do prihajanja k pouku. To je lahko dokaz, da je lastna notranja inspiracija edina, ki ustvarja zdrave posameznike. Na Summerhillu so dijaki, ki so jim bili izpiti pomembni za nadaljnje šolanje, dosegali rezultate malo nad angleškim državnim povprečjem. In po drugi strani, tudi če jih ne bi, zakaj slepo verjamemo v testiranja naše inteligence, zakaj je to edini signalizator? Mar ni bolj logično, da pasivnost in lenoba izhajata

iz nezmožnosti izbire, ujetosti v nekih določenih kurikulumih, kot iz neke naravne človeške prirojene lastnosti? In kaj je po mojem mnenju rešitev? Verjamem v možnost spremembe šolskega sistema? Seveda.

Verjamem, da je človeštvo pripravljeno na spremembo mentalitete glede avtoritarnega šolskega sistema. S spremembo mentalitete po Summerhilovih zgledih, da bi se šola morala prilagajati učencem, bi lahko šole oblikovali v skupnosti, učencem bi dali svobodo pri izbiri projektov, svobodo delanja ničesar. Otroci, ki imajo možnost izbire, tudi lažje verjamejo v svojo moč pri izbiri sveta v katerem želijo živeti. Vendar pa sprememba, ne bi smela nastati le na eni ravni izobrazbe. Istočasno bi moral biti prenovljen celotni šolski sistem, tudi zaradi problematike, ki jo v Sloveniji vedno radi obravnavamo vzporedno, z nam najbolj poznano privatno šolo – Waldorfsko šolo. Učenci imajo probleme pri privajanju na bolj stresen in tempiran način izobrazbe pri prehodu z le-te. Tu (verjetno po zelo nepopularnem mnenju) ne krivim njihove izobrazbe na Waldorfski šoli, temveč verjamem, da je družba,

na katero se ne moreš prilagoditi zaradi njene tempiranosti, sama po sebi napačna. Zakaj nihče ne pomisli, da smo morda nori mi, ki obiskujemo javni šolski sistem in ne on iz Waldorfske šole? Poleg tega, kaj nam pomeni izobrazbeni standard proti počutju posameznika? Ravno zato bi morali vse nivoje izobrazbe prenoviti istočasno, v večjo možnost projektnega dela. Za zgled bi nam lahko bila Španija s temeljnim dohodkom na prebivalca, ki ga je uvedla med covid krizo, da bi ljudje lažje in bolj mirno živeli. Izkazal se je za učinkovitega tudi izven kriznih situacij. Temeljni mesečni prihodek namreč omogoča ljudem ponovno možnost regeneracije in volje do dela. Prav tako kot se je pokazalo v Summerhillu, da ljudje raje in bolj učinkovito delajo, če delo ni potrebno za njihovo preživetje, ampak delajo, ker to res želijo. Marsikaj, kar sem danes zapisala, je za koga preveč optimistično in liberalno, vendar je po mojem mnenju za vse nas ključ do zadovoljnejših in manj odklonskih učencev, ki bi že od otroštva živeli v stiku s sabo in svojimi dejanskimi potrebami in potenciali. Vse kar nas loči do tega je sprememba mentalitete.

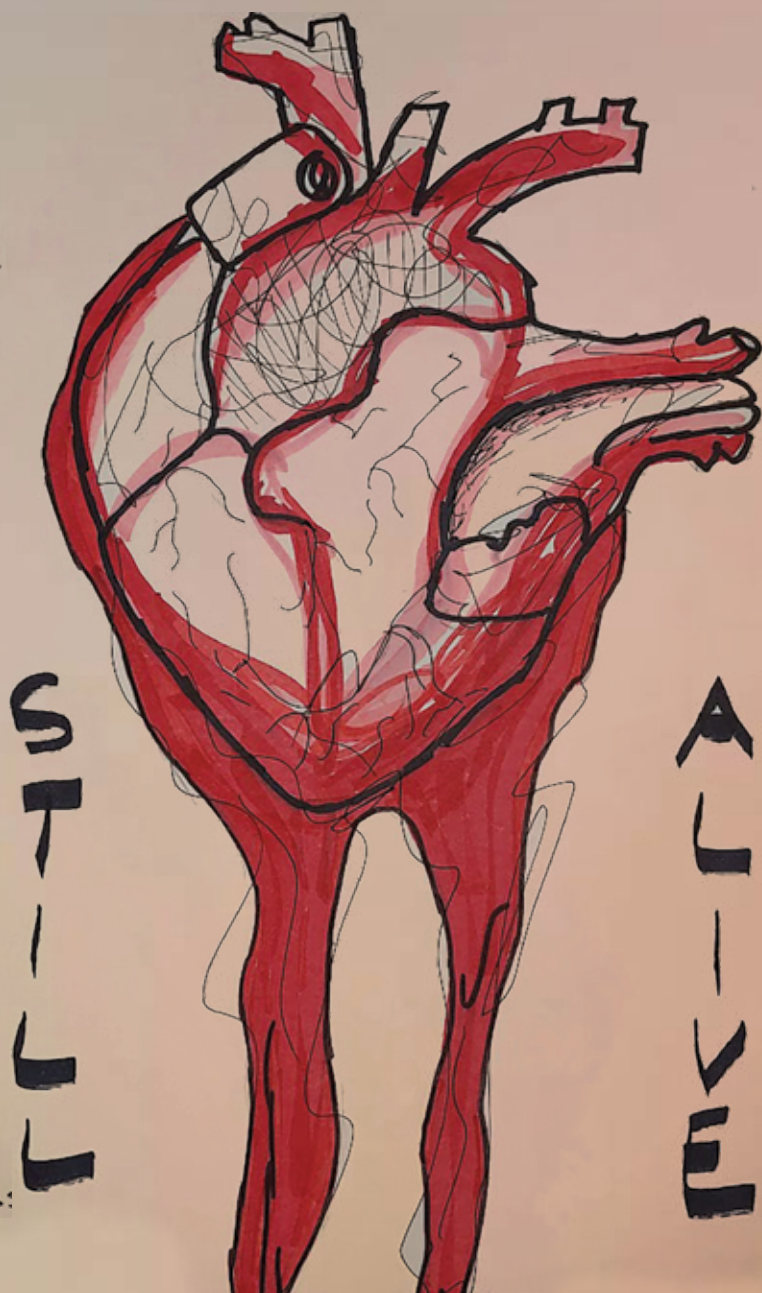
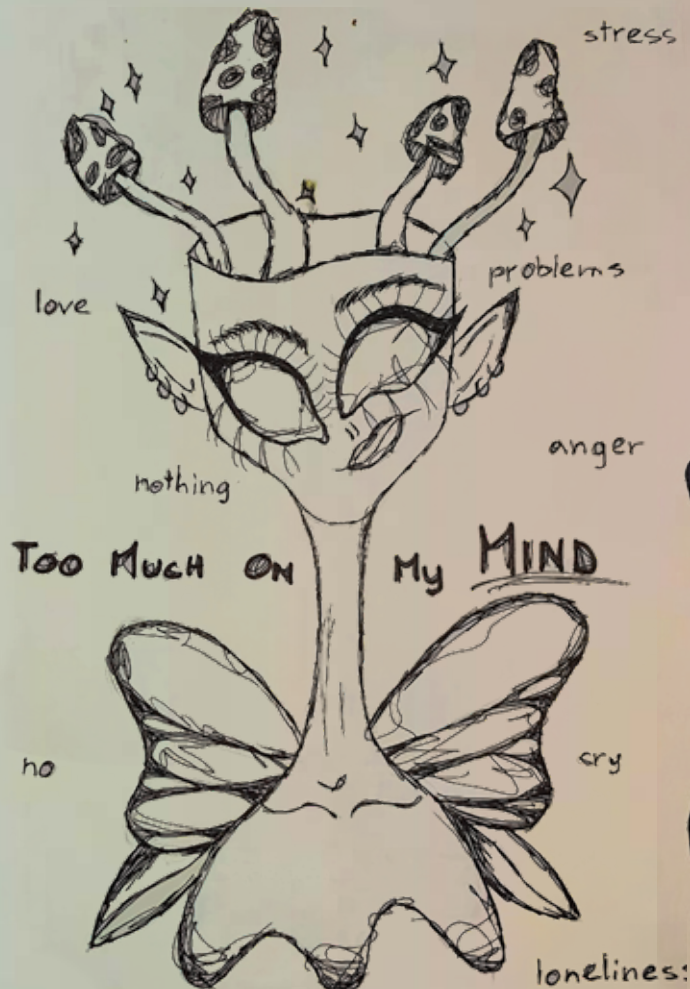

Življenja kletka

Išče se prostor sna v življenju,
ki v resnici je prevara.
Prevara čustev,
po katerih se ravnaš.
Prevara misli,
katerim se vdaš.
Šola, stres, ljubezen, denar.
Stvari so, ki te morijo,
in če ne pokažeš moči,
z lahkoto te utopijo.
Boriš se, braniš, pa hkrati bojiš,
bojiš ostalih,
bojiš teme,
bojiš norosti,
ki lahko umirila bi te.
A le tako znamo
živeti v tem svetu,
le tako znamo
strmeti proti večnem nebu.

Neznanec

Neznano oko,
neznano srce,
neznano telo.
Znana je le toplota,
prav tako pa ostaja znana sivina.
Sivina, milina, čistost, a hkrati
bolečina.
Neznana v resnici ni oseba,
ki strmi ti v oči.
Neznanec svoj si ti,
ki iščeš se v temi.

35 kil upanja za drugačno šolo

Ob iskanju primerne knjige za bralno značko višje triade OŠ sem naletela na kratek mladinski roman »35 kil upanja«, ki me je najprej pritegnil s svojim zanimivim naslovom. Ko sem začela prebirati, da govori o francoskem dečku, ki ga šola in učenje niti malo ne zanimata, ne samo to, ampak da se res težko uči in da v šoli dobesedno trpi, ker ima zelo spretne roke, ki pa mu žal pri učenju matematike in ostalih predmetov čisto nič ne koristijo; me je pritegnila s svojo vsebino. In potem z dejstvom, da je tanka. Iskala sem namreč knjigo za svojega sina, katere motivacija za sodelovanje pri bralni znački bolj izhaja iz mojega navdušenja in nadaljnega servisiranja. Toliko o družbeni realnosti pismenosti in branja osnovnošolske populacije. Učiteljica se je lani zgrazala nad prvošolčki, saj je bralno značko opravila le tretjina otrok.

Na koncu romana je zaključna beseda z naslovom: Kdo ima zares rad šolo? Avtorice, dr. Irene Lesar, redne profesorice, ki pedagoško in raziskovalno deluje na Pedagoški fakulteti in na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani. Govori pa ravno o tem, kar je tema naše Cenzure. Mogoče mi je bila pa knjiga tudi zato usojena. In mogoče ni tako slabo, da iščem knjige za Bralno značko ...

V ta namen si bom dovolila objaviti nekatera njena razmišljanja, ki jih bom tudi sama deloma razvijala in dopolnjevala. Takole pravi: Če upoštevamo dostopne raziskave, lahko predvidevamo, da so izkušnje mnogih šoloobveznih otrok v Sloveniji povezane s trpljenjem v šoli. Zakaj je temu tako? Slovenski učitelji bi verjetno rekli, da zato, ker so previsoki standardi znanja, ker so vsebine v učbenikih preobsežne in ker učenci ne delajo dovolj za šolo doma. Nam staršem se zdi obravnavana vsebina zastarelo prikazana, preveč abstraktna, nepovezana z življenjem današnjih otrok in za življenje v sodobni družbi, preveč podrobna in metode neprilagojene različnim specifikam učencev. Knjiga odpira vprašanja, kako delati z otroki, ki se niso rodili z umskimi kapacitetami, ampak s spretnimi rokami, ki želijo graditi, sestavljati ali jih uporabljati kako drugače. Ne zmorejo pa se zbrati za

šolsko delo. Ali pa otroci, ki prihajajo iz degradiranih okolij npr. romskih družin ali priseljenci, ki ne poznajo našega jezika ... Še vedno je za nekatere učitelje, šole, šolske sisteme rešitev v primeru njihove neuspešnosti to, da učence opredelijo kot glavni razlog za neuspeh, kot osebo, ki ima težave s koncentracijo, kot osebo, ki je posledično vedenjsko težavna itd. Koliko je sploh raziskovanja in ukvarjanja s tem, da je morda delo v šolah preveč togo, nezanimivo in neprilagojeno interesom, željam učečih se otrok? Bi bilo smiselno izhajati tudi iz njihovih interesov, življenjskih izkušenj in prilagoditi poučevanje tako, da bodo pridobili kakovostna znanja, minimalne standarde za takšne učence, ki si želijo po osnovni šoli le na trg dela? In da bodo mogoče še vseeno ohranili vedoželjnost, razvili sposobnost sodelovanja, sklepanja kompromisov itd. To je verjetno za marsikaterega učitelja nepredstavljivo. Zanimivo bi bilo izvedeti, koliko je v današnjih šolah aktivnih oblik poučevanja in učenja, učenja v in z naravo, projektnega dela, problemskega pouka, izkustvenega učenja, preoblikovanja učilnic izven standarda, raziskovanja, eksperimentiranja. Takšnih načinov dela, kjer so tudi učenci aktivni in sodelujejo v fazah načrtovanja, izvajanja. Avtorica je prepričana (se strinjam z njo), da bi učenci v tistih šolah, kjer bi lahko naredili izdelke v delavnicah, kje bi načrtovali in izvajali zanje zanimive poizkuse v laboratorijih, kjer bi reševali konkretne, zanje pomembne probleme in v procesu iskanja rešitev sproti pridobivali (spo)znanja, ki bi izhajale iz osebnih motivacije; nedvomno raje hodili in verjetno neredko tudi uživali v šolah. V knjigi je prikazano tudi kako šola poseže v družinsko dinamiko. Poglejte mene, na lovu za knjigami za Bralno značko ...

Žal se z odhodom otrok v šolo začne družinsko življenje vse preveč vrteti okrog tega. Še posebej to vedo tisti učenci in njihovi starši, katerim učenje ne gre najbolje, saj je nekajurno sedenje ob domačih nalogah in skupno učenje njihova vsakodnevna realnost. Nenehno preganjanje otoka »Uči se!« ne pomaga,

saj se otrok najverjetneje ne zna učiti, niti nima želje po tem. Tudi o tem bi se morala pedagoška stroka znova in znova preizpraševati. Ali ni ključni prostor za učenje šola? Žal je še vedno prostor, kjer je poučevanje usmerjeno v posredovanje preštevilnih podatkov, dejstev, informacij, ki naj bi si jih učenci zapomnili in pri ocenjevanju znanja znali ustrezno priklicati v spomin, z njihovimi življenjskimi zunajšolskimi izkušnjami pa večinoma niso povezani.

Preko romana se je dotaknila še ene človekove potrebe, to je, da pripadamo. To je zlasti za otroke pomembno, da so v družbi vrstnikov opaženi, in to naj bi bilo v obdobju odrasčanja zadovoljeno tudi v šoli. Karantene v času epidemije covida so nam to lepo predočile. Ta socializacijsko vzgojni vidik je v številnih šolah spregledan, saj prevladuje prepričanje, da naj učenci hodijo v šole z namenom, da bi se česa naučili, ne pa da bi se družili in kalili v medosebnih odnosih. Žal nas prihodnost prehiteva in bi bil že zdavnaj potreben razmislek, kako v šolah ustvariti boljše razmere za učenje in ne le samo za učenje, marveč za sooblikovanje družbenega prostora, kjer se bodo razvijali kot socialna, komunikacijsko spretna, empatična in moralno odgovorna bitja, od katerih se tudi učitelji lahko kaj naučijo. Kajti v tem se v glavnem strinjamo, da prihajajo drugačne generacije otrok. Kaj ni šola prvenstveno namenjena učencem? Zakaj imajo ti potem tako malo besed pri tem?

Ana Cerar si želi, da bi imela vsaka slovenska šola takšno učilnico. »Dojemam jo kot eksperiment, v katerega verjamem.« Tudi drugi učitelji, ki poučujejo v na novo zastavljeni velenjski učilnici, se nanjo pozitivno odzivajo.

Začni tukaj >

Videz prostora morda res ni vse, ampak prijetno vzdušje in estetski prostor gotovo vplivata na učence, meni Ana Cerar, pobudnica projekta in ustvarjalica nove, verjetno najbolj priljubljene učilnice v šolskem centru Velenje. Svojo idejo, da bi preuredila učilnico po ameriškem principu »flexible seating classroom« (učilnica s prilagodljivimi sedeži), je najprej predstavila ravnatelju Simonu Konečniku. Ni imela veliko pričakovanj, saj se je zavedala, da šole pač nimajo na razpolago kaj dosti denarja. A tako in tako ni namerala veliko zapravljati, in ko ji je ravnatelj dal zeleno luč – pod pogojem, da vsak dodatek, ki ga bo uporabila v novi učilnici, smiselno in strokovno utemelji, zakaj je dober in koristen –, se je predelava prostora začela. Ana je v šolo prihajala med počitnicami in učilnica je počasi dobivala novo podobo.

Denar je zbrala z donacijami.

Pri ustvarjanju drugačne, udobnejše učilnice je izhajala iz želje, da bi se učenci v njej bolje počutili. »Pred tem sem premišljala, da bi zgolj prepletkali ali porisali kakšno steno, da bi ustvarili manj sterilno okolje. Ko pa sem na spletu videla, kaj vse delajo iz učilnic v tujini,

Vse se da, če se ho

predvsem v Ameriki, sem vedela, da si želim ustvariti nekaj podobnega. Ker nisem želela, da bi bil moj projekt strošek šole, sem ves denar za prenovu zbrala z donacijami. Pri prilagodljivi učilnici gre v glavnem za idejo, da imajo učenci na razpolago različna sedišča, od žog, vrtiljivih stolov in vreč za sedenje do

Šola
prihodno:
v Velenj

Med poukom se lahko počim na kavč!

ža. Tudi spoznanja nevroznanosti so naklonjena temu, da učencem med poukom omogočamo delno gibanje po prostoru, če jim to ustreza. »Učenci dopuščanja gibanja po učilnici med poukom za zdaj ne izkoriščajo za kakšne vragolije, saj je zanje motivacija, da bodo v tej učilnici lahko tudi ostali.«

Ni primerna za matematiko.

Ana Cerar je pri urejanju učilnice uporabila rabljeno pohištvo, veliko ga je dobila kar na raznih spletnih oglasnikih, nekaj pohištva je celo prenovila. »Dobila sem, recimo, zastoj kuhinjsko mizo, pa sem jo med počitnicami pobrusila, prebarvala in prelakirala.« V učilnico je vključila tudi zelene rastline, ki jim študije pripisujejo vpliv na dobro počutje. Oko se lahko za zdaj spočije na monstri, tačinem jeziku, kaktusu in aloe verah, ki jih je za učilnico prispevala sodelavka.

predstavljajo
bolj kot številke,
tukaj pa nas
že sam prostor
spodbuja, da
smo bolj odprti
misleči. Zdi
se mi, da tu
odnesemo več
od pouka.«

dijo dokumentarni film, se niso najbolje znašli. »Ampak nič hudega, prvič je takšna naloga šok, potem se jih bodo pa navadili,« je prepričana. »Učenci so različni in potrebujejo različne pristope. Eni bi najraje videli, da bi jim vse narokoval in da pri usvajanju znanja niso samoiniciativni. Večina pa vseeno rada sama kaj naredi, tako jim tudi pouk hitreje mine in bolj so pri stvari. Za najstnika je lahko cela šolska ura gole razlage precej dolgočasna.« Zato ima polno idej, kako bo letos popestrila pouk. Denimo s Fejkbukom (t. i. Fakebook), ko si bodo morali učenci izbrati zgodovinsko osebo in zanjo ustvariti namišljen profil – razmisлити bodo morali, kaj bi ta oseba

▶ Celoten prostor pa je zasnovan ne le na domačnosti, temveč hkrati omogoča lažje skupinsko delo, ki ga želi sogovornica v čim večji meri vključiti v svoje poučevanje. »Ne želim, da je pouk zgolj predajanje znanja, ampak da učenci pri njegovem usvajanju aktivno sodelujejo z avtentičnim skupinskim delom, s čimer želim spodbujati njihovo ustvarjalnost ter razvijati njihove spretnosti in kompetence, da se bodo bolje znašli in širše razmišljali. Je pa res, da takšna učilnica morda ni najprimernejša za učenje matematike, tudi teste

se bo pisalo v drugih, klasičnih učilnicah, saj v tej ni dovolj miz,« je realna.

Eksperiment, v katerega verjame.

Novo učilnico dojema kot eksperiment, v katerega verjame, in upa, da se bo izšel. »Menim, da ni v redu, da imamo same klasične učilnice, da je treba vnesti malo raznolikosti in da se da tudi različno delati. Zdi se mi zelo koristno, da se fokus z učitelja včasih prenese na učence.« Sicer opazi, da slednji tega niso vajeni. Lani, ko jim je za nalogo dala, da nare-

objavila na družbenem omrežju, če bi takrat obstajalo, s kom bi prijateljela in podobno. Mimogrede pa se bodo morali o njej dobro pozanimati, da jo bo njihov profil res kar najbolje odražal. ■

DOMSKI TABOR V BOHINJU

1. DAN 25. junij 2022

Skupaj smo prispeli na cilj – velik travnik, kjer je vsak postavil svoj šotor. Potrebovali smo kar nekaj časa, da smo jih postavili. Po uspešnem in mučnem naporu smo se za nagrado osvežili v Bohinjskem jezeru, pojedli večerjo in odšli spat, saj nas je čakal naporen dan.

2. DAN - 26. junij 2022

Budnica nas je ob šestih zjutraj prebudila v vroč dan. Pojedli smo čokoladne kroglice in čokolino ter se odpravili na dvodnevno turo po Julijskih Alpah. Pot nas je vodila na Vogar, od koder smo se čez planino Viševnik odpravili do dvojnih jezer (ki so nas zelo navdušila) in Koče pri Triglavskih jezerih, kjer smo pojedli dober vroč ričet ter prespali.

3. DAN - 27. junij 2022

V jutro smo se ponovno prebudili ob šestih, se uredili za nov pohodniški dan, pojedli zajtrk in se odpravili na drugi del naše poti. Tokrat nas je pot od Koče pri Triglavskih jezerih vodila mimo Triglavskih jezer na Hribovce, kjer smo uživali ob pogledu na kozoroge. Nato smo se mimo Koče na Planini pri Jezeru (kjer smo lahko občudovali krave in dočakali svežo mrzlo vodo) odpravili nazaj na Vogar in se spustili nazaj do Bohinjskega jezera. Hitrejša skupina si je privoščila nagradno osvežitev v jezeru, zvečer pa smo uživali v hrani z žara.

4. DAN - 28. junij 2022

V sveže jutro smo se prebudili ne vedoč, kaj vse nas čaka na ta dan. Po zajtrku smo si oblekli kopalke in odpešali do Bohinjskega jezera. Tam smo si izposodili supe, kajake in kanuje ter veslali po jezeru. Veslanje je bilo zanimivo in zabavno, a utrujajoče, zato smo si za kosilo privoščili ričet in solato. Po kosilu smo se odpravili na drugi konec jezera, kjer smo se kopali in igrali odbojko na mivki – a kar naenkrat nas je presenetila nevihta in hitro smo se skrili v najbližjo gostilno ter počakali, da je dež minil. Po nalivu smo odšli nazaj do tabora, se še malo družili, pojedli večerjo in odšli spat.

5. DAN - 29. junij 2022

Po zajtrku smo se kar peš odpravili na bazen v bližnjo Bohinjsko Bistrico. Vsi smo se zelo zabavali, »tunkali« drug drugega, tekmovali na toboganih in podobno. Nekateri smo se bazenov naveličali nekoliko prej in odšli nazaj do tabora že okoli enih, drugi pa so tam ostali vse do večera. Tisti, ki smo se vrnili prej, smo malo pospravili naš tabor in se odšli kopat še v jezero. Za večerjo smo si tudi ta dan privoščili žar.

6. DAN - 30. junij 2022

Predzadnji dan našega taborjenja smo izkoristili za izlet na Bled. Po zajtrku smo si pripravili najnujnejše stvari za seboj (seveda tudi tokrat nismo pozabili na kopalke). S kombiji smo se odpeljali do Bleda. Ko smo uspešno zbrali denar za parkirnino, smo se odpravili na potep okoli jezera. Na poti smo si privoščili dva odmora za kopanje in sladoled, nekateri pa smo se kar v kopalkah in bosi povzpeli tudi na najlepšo razgledno točko na jezero z otočkom. Zvečer smo se vrnili v tabor in si privoščili še zadnji žar, nato pa smo se še družili ob ognju in si izmenjali kakšno misel, kako nam je bilo na taboru.

7. DAN 7 - 1. julij 2022

V zadnje jutro smo se vsi prebudili malo žalostni, ker smo vedeli, da bo treba počasi domov. Po zajtrku smo pospravili svoje stvari in podrli šotore. Vse smo zložili v kombija in se odpeljali nazaj proti Ljubljani.

“

Dijaki smo na taboru zelo uživali, tukaj pa je nekaj naših vtisov:

Tia Clea: »Na taboru sem se imela ekstremno dobro, obožujem hribe in šport, zato sem zelo uživala v vsakdanjem aktivnem gibanju, vse od hribolazenja, hoje, teka, supanja in plavanja ter vožnje s kanuji. Dobra družba je vse še poboljšala, spoznala sem tudi veliko novih ljudi. Tabor sem tudi dokumentirala, zato si ga pogledajte na mojem YouTube kanalu: tia_clea :)«

ANŽE: »MENI OSEBNO JE BILO NA TABORU ZELO ZABAVNO IN ZANIMIVO. CELOTNA IDEJA KAMPA, DA NI NEKEGA STROGEGA URNIKA IN DA SMO FUL POMEŠANI MED SABO, MI JE ZELO VŠEČ, SAJ JE BILO VELIKO ZA DELAT IN NIKOLI NI BILO DOLGČAS.«

Rok: »Sam imam zelo rad naravo, hribe in raznovrstne aktivnosti v naravi, zato sem na taboru zelo užival. Tam smo se lahko brez težav odklopili iz socialnega sveta, s katerim smo praktično nenehno v stiku preko naših telefonov. Ves čas smo imeli aktivnosti in smo bili v pogonu. Urnik je bil zelo fleksibilen in organizatorji tabora so ga prilagajali našim željam, tako da smo vedno našli nek kompromis, ki je ustrezal vsem. Vse skupaj pa je popestrila še super družba, spoznal sem tudi ogromno različnih ljudi. Na taboru sem se imel zelo super in gotovo ga bom ponovno obiskal prihodnje leto :)«

“

OD USPEŠNIH UČENCEV DO NAJVEČJIH PRESTOPNIKOV

Nekega temačnega in duhomornega ponedeljka sva kot ponavadi na ta dan imela na urniku športno vzgojo. Tako sva bila prežeta z »negativo«, da sva se sklepčno odločila, da se športne ure ne udeleživa. Ker nisva hotela imeti neopravičenih ur, sva po dolgem in tehtnem premisleku prišla na idejo, da opravičilo ponarediva. Še danes ne veva, kaj naju je obsedlo. V detektivski vlogi sva poiskala kako domsko opravičilo izgleda. S svojo računalniško pismenostjo sva prišla do končnega produkta ter ga poslala razredničarki. S svojim delom sva bila najprej neizmerno zadovoljna. Ko pa se neurejeni izostanki niso hoteli izbrisati in nisva dobila odgovora razredničarke, se je najina močna prepričanost docela zamajala. Kmalu je prišel usodni dan! Kot da bi bilo zrežirano, so razredniki prišli v dijaški dom, da bi dobili

vpogled, kako njihovi dijaki živijo v domu. Takrat sva že vedela, da jo bova težko odnesla brez praske. Nekdo od naju je iz svoje sobe zaslišal pogovor med razredničarko in vzgojiteljico, katere podpis sva ponaredila. Vzgojiteljica ji je navrgla: »Hvala, da ste mi to povedali!«. Poklicala sva se po telefonu in srce nama je začelo razbijati. Obema je v glavi začel odzvanjati Renatin glas: »To pa ni bilo vred!«. Verjemite, s tem imava že izkušnje. Vdala sva se usodi. V prihodnjih dneh sva se veliko pogovarjala tako z razredničarko kot z vzgojiteljicama. V domu sva prejela ukor ravnateljice, v šoli pa sva jo tokrat odnesla le z opominom. Dragi dijaki, drage dijakinje, če se vam ne ljubi na športno, je boljše, da jo odnesete z neopravičeno uro, kot pa z ukorom pred izključitvijo na eni, ter opominom na drugi strani.

Teo Baraga in Benjamin Jamšek

Dijaka izvoljena v Svet zavoda Dijaškega doma Bežigrad Ljubljana.

Povej nam nekaj o sebi, katero šolo obiskuješ, s čim se ukvarjaš v prostem času, kaj te veseli?

Teo: »Sem Teo Baraga in obiskujem Srednjo vzgojiteljsko šolo. Prosti čas najraje preživim s prijatelji v dobri družbi. Ostale dele prostega časa pa porabim za šolo, zelo rad pa se ukvarjam tudi z kakšnim športom.«

Benjamin: »Sem Benjamin Jamšek,

obiskujem Srednjo gradbeno, geodetsko in okoljevarstveno šolo Ljubljana in sem v dijaškem domu že peto leto. V prostem času rad produciram elektronsko glasbo ter obiskujem domski nogomet in odbojko.«

V Svetu doma si kandidiral za vlogo predstavnika dijakov. Kako to, da si se odločil za kandidaturo?

Teo: »Za kandidaturo sem se odločil deloma zaradi podpore vzgojiteljev, deloma pa iz želje, da omogočim dijakom čim lepšo domsko izkušnjo.«

Benjamin: »Za kandidaturo sem se odločil, ker sem v dijaškem domu videl možnosti za izboljšavo in sem hotel pri tem sodelovati kolikor se le da, malo spodbude pa mi je dal tudi vzgojitelj Marko.«

Kako ocenjuješ konkurenco na volitvah in zakaj si - po tvojem mnenju - dobil največ glasov?

Teo: »Konkurenca si zasluži same lepe besede, saj sta oba kandidata odlična dijaka, prav tako pa je bil končni rezultat dokaj tesen. Zmagal pa sem malce zaradi sreče, malce pa menim, da tudi zaradi mojega aktivnega življenja v domu, saj me veliko ljudi pozna.«

Kako izgleda tvoja funkcija? Kaj počneš? Kako pogosto imaš sestanke, s kom, o čem se pogovarjate?

Benjamin: »Moja funkcija je pravzaprav vez med dijaki in

domskim svetom, torej sem prisoten na sestankih domske skupnosti, kjer so prisotni dijaki iz vseh skupin dijaškega doma ter na sestankih domskega sveta, kjer so prisotni predstavniki delavcev dijaškega doma, predstavniki staršev, ravnateljica, predsednik domskega sveta ... Pogovarjamo se o preteklih in aktualnih dogodkih v dijaškem domu ter o projektih za prihodnost.«

INTERVJU

Kaj so tvoje vrednote, cilji za katere se zavzemaš? Kaj obljubljaš dijakom DDBL-ja?

Teo: »Zavzemal se bom za dijake in obljubljam, da se bom vedno potegoval za nam najbolj ugodne spremembe.«

Benjamin: »Zavzemam se, da bi bil dijaški dom karseda prijazen in udoben za dijake, ki tu bivajo.«

Kaj so glavne prednosti našega doma in kaj glavne slabosti? Misliš, da boš v Svetu lahko vplival na izboljšavo slabosti?

Teo: »Največja prednost našega doma so definitivno kopalnice, pri slabostih pa bi moral že malce pomisliti, ampak če bi že moral nekaj izpostaviti, bi to bila najverjetneje hrana. Kljub vsemu pa je moje mnenje, da je naš dom najboljši v Ljubljani. Če bom v Svetu imel vpliv na izboljšanje slabosti, se bom definitivno potegoval za čim boljše dijakov.«

Ali uživaš v vlogi predstavnika dijakov? Kaj te pri tem veseli? Če bi izbral ponovno, bi se odločil, da kandidiraš?

Benjamin: »Da, če bi imel možnost, bi se ponovno odločil za kandidaturo, saj me sodelovanje pri projektih veseli.«

Kako bi opisal svojo izkušnjo bivanja v dijaškem domu?

Teo: »Moje izkušnje v domu so predvsem lepe in pri izbiri, da sem

sploh prišel v dom, prav nič ne obžalujem. Zelo mi je všeč dinamika doma, vse dejavnosti, ki jih dom omogoča dijakom in možnost spoznavanja novih prijateljev.«

Benjamin: »Ker sem tukaj že peto leto, sem v dijaškem domu doživel že marsikaj, ogromno lepih dogodkov, ki bodo za vedno ostali v mojem spominu. Sam sem zelo zadovoljen, da imam možnost bivati tu.«

Naslednje leto te bo nadomestil nekdo drug. Kaj pričakuješ oziroma si želiš od naslednika?

Benjamin: »Od naslednika si želim, da bi to delo prav tako opravljal z veseljem in pomagal pri prihodnjih projektih.«

Si aktiven v kakšni dejavnosti?

Teo: »Sem aktiven, sodelujem pri odbojškarskem turnirju, po turnirju nameravam začeti rokat, obiskujem fitnes, prav tako pa sem član v domski skupnosti.«

Kako pa se ti počutiš v dijaškem domu in kako v vlogi domskega DJ-ja?

Benjamin: »Glede na to, da rad to počnem v prostem času, mi je v veliko veselje to prenašati v/na dijaški dom.«

Imaš kakšen nasvet za novince?

Teo: »Vem, da so spremembe velike in je vse novo in je lahko tudi stresno, vendar smo tudi starejši dijaki šli čez to, vse kar potrebuješ je odprtost in kar naenkrat boš imel en kup novih prijateljev in tako boš vzljudil domsko življenje.«

Benjamin: »Novincem svetujem, da se udeležujejo vseh možnih dogodkov v dijaškem domu, ker tako doživiš pravo izkušnjo tega doma in mislim, da vam bo všeč.«

Kako pa se ti počutiš v dijaškem domu?

Teo: »V dijaškem domu se počutim super, skoraj bi lahko rekel kot doma.«

Bi rad še kaj sporočil bralcem?

Teo: »Nič posebnega, samo ostanite veseli, pozitivni in uživajte življenje, saj se živi samo enkrat.«

Zgodba

Rdeče obarvano listje je poplesavalo v večernem vetru. Mrak, ki je v svojo tančico ovil že celoten Gordonvil, je s seboj prinesel strahotno mrzel zrak. Mraz, ki se je vil med vetrovi, je vsakemu od sprehajalcev prišel do kosti. Na obrečni promenadi na zgornji strani Gordonvila jih v teh poznih večernih urah ni bilo veliko. Še tisti, ki so sicer svoj nadvse premražene pse zelo radi sprehajali, tudi ko je zapadel sneg, so se nocoj zatekli v svoje varne in tople dupline. Ob eni izmed ob strani postavljenih svetilk je stalo dekle. Svoj odsev je opazovala na gladini počasi gibajoče se reke. Edino, kar je Loro grelo, so bile vroče solze, ki so ji polzele po licih. Ko je opazovala svoj že popolnoma izžet obraz, je razmišljala kdaj se je njeno življenje sprevrglo v takšno nočno moro. »Res imam dovolj«, je na glas razmišljala Lora, ko se je pred dobrim letom nekega običajnega popoldneva vračala iz šole. Bila je gimnazijka v zadnjem letniku. Pritiski so bili zadnje čase neverjetno veliki, skoraj neobvladljivi. Na zgornji strani Gordonvila se je ob rečni strugi vila sprehajalna pot, ki jo je zelo rada obiskovala. Všeč ji je bilo, da je na poti v šolo morala tudi tam mimo. Vsako jutro se je morala s kolesom pripeljati iz južnega obrobja mesta vse do severnega dela. Po poti se je vedno ustavila ob kavarni, kjer so se ugledni starejši meščani sladkali s sveže pečenimi rogljiči in srkali svoje jutranje kave. Tako rada jih je opazovala in razmišljala o na videz brezskrbnem življenju, ki ga morajo imeti. Želela si je, da bi jo eden izmed njih povabil naj prisede, lahkotno bi klepetala in za trenutek pozabila na tisto stiskajočo bolečino v prsnem košu, ki njeno telo obišče vsakič, ko misli na vse, kar jo čaka. Ko pomisli na mamo ... Mama je namreč že res dolgo hudo bolna.

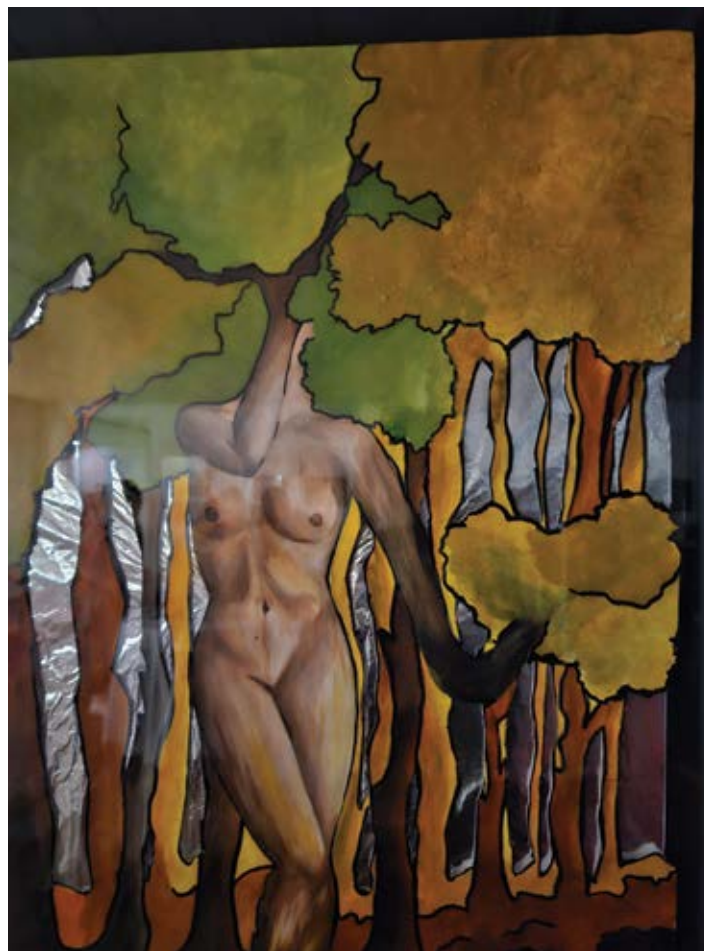
Nobena od novic, ki so ji jo zdravniki predali v preteklem letu, ni bila ravno navdihujoča. »She is living on borrowed time, miss«, je eden od specialistov kardiovaskularne kirurgije iz tujine pripomnil. Ni bilo lahko ... Druga postojanka na njeni poti je vedno tretja ulična svetilka z južne strani proti severu ob reki, kjer se ustavi, da opazuje vodo. Počasni tok reke jo pomirja, tako je veliko lažje začeti dan.

Ko se je tistega dne torej vračala, se je ob misli na prihajajoče popoldne, ki se od vseh ostalih ne bo kaj

preveč razlikovalo, odločila, da se vsaj za kratek čas ustavi pri svoji svetilki. Kolo je naslonila na steber luči in se usedla na breg. Med premišljevanjem je nevede v roke prijela kamen, ki ga je živčno premetavala med dlanema. Šolsko delo, ki ga je zaradi nenehnega obiskovanja bolnišnic dajala na stran, se je v ogromnih kupih nabiralo. Zadolžitve, referati in predstavitve ter prihajajoče ocene so bile neizogibne. A kaj, ko se je tako zelo težko zbrala za takšno delo. Imela je ogromno skrbi in breme, ki ga tako mlada oseba ne bi smela nositi. Šolsko delo se je ob pogledu na mamin bled obraz zdelo povsem nepomembno. Postajala je tako zelo jezna. Občutek, ki ga sedaj ni mogla več nadzorovati, je v trenutku sprostila s tem, da je kamen z vso močjo vrgla v vodo. Zadnja misel preden je kamen sunkovito zapustil Lorino prgišče je bila želja po boljšem načinu šolanja, po življenjsko bolj praktičnem načinu. Zalotila se je pri mislih o popolnoma neizvedljivih rečeh in zato je raje vstala, pobrala svojo torbo in se hitro napotila proti domu. Vsa zadihana je stopila v stanovanje. Slišala je mamin glas, ki je odzdravil, takoj zatem pa je odzdravil še globok moški glas, ki ga ni prepoznala. V osrednjem prostoru, ki se je nahajal za ozkim hodnikom, je sedel visok možakar. S poslovno obleko in do tal dolgim plaščem je v človeku hitro vzbudil nekoliko zastrašujoč občutek. Ob mamini postelji, na kateri je mama tudi ležala, je bila mizica. Mizica polna papirnatih obrazcev. Situacija je delovala precej resno. »Lora, pridi bližje in poglej«, jo je nagovorila Marjeta. »To je gospod Gordon Samogor, ki nama je prišel sporočiti odlične novice«, je Marjeta še navdušeno dodala ter prijazen nasmešek namenila v možakarjevo smer. Ta se je sedaj oglasil: »Živjo, Lora, stvari stojijo tako ... Obstaja poseben žreb, poseben državni žreb, ki pa je za javnost povsem skrit. Ponujamo ti mesto na prav posebni šoli, na Baraboniji. To je šola prihodnosti. Nahaja se v Stirni dolini. Kljub temu da je daleč, bi se morda splačalo premisliti. Na mizi imaš brošuro.« Mirno je vstal, se Marjeti zahvalil za njen čas in odšel. »Vem, da je to iznenada, preden karkoli rečeš si preberi brošure, ki jih je Gordon pustil zate. Všeč ti bo, obljubim.« Mama jo je pobožala z nežnim pogledom in z razneženim glasom dodala: »To je rešitev, vse bi bilo lažje, obema. Poleg doma za dijake imajo še

mesto za vse take, ki so v podobni situaciji kot medve. Jaz bi imela v tamkajšnjem domu popolno oskrbo, ti pa bi se lahko posvetila šoli in sebi, Lora ...» Mamin glas je z vsako naslednjo besedo postajal tišji in slabotnejši. »Povej mi, kako se ti bo zdelo,« je še pripomnila in zaprla oči. V zmedenosti je Lora le tiho prikimala in pograbila liste na mizici. Šla je v edini prostor, kjer je lahko povsem sama. Usedla se je na tla med kadjo in umivalnikom, na mrzla kopalniška tla. Zazrla se je v barvite slike in odkrivala vrtove in rastlinjake, bazene in plesne dvorane, velike spalne sobe v dijaškem domu, ki je bil povezan s šolo, z zdravstvenim centrom in prostori za sproščanje, bogato opremljene učilnice z laboratoriji in umetniškimi ateljeji. Na posestvu v Stirni dolini je bilo še ogromno drugih prostorov namenjenih za mnogotere dejavnosti, katerih slik si je ogledovala v brošuri. Jemalo ji je sapo in zdelo se je predobro, da bi bilo res. Opisi pod slikami so opisovali brezskrbne dneve, o katerih je vedno sanjala. Je to sploh mogoče, da bi se ji vse sanje uresničile. Šola brez popoldanskih zaposlitev in neznosnih neprespanih noči namenjenih učenju za komaj sprejemljive ocene. Vrtoglavica je bila vedno hujša ... Ali naj res svoj celoten svet postavi na glavo? Ko pa so njene misli zatavale k mami, k njenemu življenju polnem čakalnic in zdravniških ordinacij, je takoj vedela, kaj mora. Predolgo je bilo težko, predolgo je bilo neznosno. »Mama, šla bom!« je zaklicala iz kopalnice. Bilo je zapečatenost. Zvečer, ko je poskušala zaspiti, je razmišljala o kavarni, o svetilki in nekaj prijateljih iz šole. Bilo ji je tudi malo žal, da odhaja, ampak stvari se morajo izboljšati, življenje mora postati lažje, ker tako ne bi več dolgo zdržala. Zunaj je v temnem avtu čakal šofer. Marjeta in Lora sta petnajstega novembra leta dva tisoč sedemintrideset v jutranjem mraku krenili proti Stirni dolini, kjer se nahaja Barabonija, šola prihodnosti. Še sami nista zares vedeli v kaj se podajata. Avto je zapeljal iz glavne ceste tam, kjer so zgoščena drevesa prekrivala ožjo stezico. Po tej skrivnostni stezici so se peljali res dolgo, sonce je bilo že visoko na nebu in preden se je stezica ponovno prelevila v širšo cesto, se je ponovno zmračilo. Kljub občutku pričakovanja, ki je na Lorin obraz priklinal nasmešek, se je v podstrešni izbi njenih misli naselil skrivnosten slab občutek. Šepetaje si je ponavljala le eno besedo: »Mama, mama ...« Zatisnila je oči in si dovolila, da jo nemirne misli popeljejo v spanec. Zbudila jo je mamina roka, ki jo je božala po glavi.

Ni razumela kje je in ni vedela, kateri dan je. Edino, kar je bilo očitno, je to, da je bila noč. Avto se je ustavil in zatem, ko je šofer odprl vrata, sta uzrli lepo osvetljen dvorec. Takoj sta opazili, da pročelje stavbe pred njima še daleč ni vse, kar se v ozadju skriva. Iz sence se je kaj kmalu razkril obraz možakarja iz dnevne sobe. »Dober večer dami,« ju je pozdravil in

nadaljeval: »Najbolje bo, da se po dolgi poti naspita, takoj zjutraj pa vama vse razkažem in razložim.« Pospremili so ju v sobane. Dodeljen jima je bil manjši duplex, v katerem naj bi bivali skupaj. Stanovanje je bilo veliko večje od domačega. Zaspali sta mirno in obraz sta jima krasila nasmeha. »Ne morem verjeti,« je z ognjem v očeh Lora odvrnila Gordonu Samogoru, ko jo je naslednje jutro po ogledu posesti vprašal, ali ji je všeč. Nato je dodala: »Še bolje je kot na slikah, zdi se, kot bi se vsi neizmerno zabavali, zdi se kot priložnost za srečo. Hvala.« Gordon se je nasmehnil le s koticom ustnic in zamomljal nekaj v odgovor. Lora ga ni razumela,

bilo pa ji je skoraj vseeno, saj je bila z glavo nekje popolnoma drugje.

Zdelo se ji je imenitno. Prvi mesec, ki sta ga z mamo preživeli na Baraboniji, je minil kot bi pomežiknil. Dnevi so bili obarvani s smehom, umetnostjo, raziskovanjem okoliške narave in lahkotnim obiskovanjem šole. Pouk se je začel najbolj zgodaj ob devetih in prav vsak dan so dijaki učilnice napolnili šele, ko so imeli do vrha napolnjene želodce. Tako kot ostali obroki, so bili tudi zajtrki kuharskih mojstrov izredno bogati in pravo kulinarično doživetje. Pri učnih urah so se veliko pogovarjali, razpravljali, veliko je bilo tudi praktičnih predmetov. Vsak izmed dijakov se je lahko še posebej usmeril v stvari, ki so ga bolj zanimale, in ravno te so sestavljale večino njihovega urnika. Veliko so ustvarjali, brali, se ukvarjali s športom, skrbeli za živali, vzgajali rastline, krepili načine logičnega in abstraktnega razmišljanja, imeli so tudi spretno oblikovane delavnice, ki so podkrepile moralno in etično mišljenje. Čisto zares so jih vodili v vse smeri delovanja, da bi najbolje razvile potencialne vsakega posameznika. Odvijala se je nekakšna prevzgoja, kot preoblikovanje ljudi v najboljše verzije njih in s tem postopno preoblikovanje sveta. Zdelo se je, kot bi vsak od njih cvetel, zaživel. Šlo je za zgodbo, v kateri je vsak poiskal samega sebe in s tem izkusil osebnostno rast. Vsak dan si zaspal z mislijo, da bi rad čim prej vstal, saj si vedel, kako imeniten dan te čaka. Lori je prej nepoznan občutek tako nadvse hitro prirasel k srcu. To je bila le prva stopnja. Ko so strokovnjaki ocenili, da si prvo stopnjo uspešno zaključil, so te povabili v oddelke za napredovanje. Nihče od dijakov na oddelku za novince ni zares vedel, kaj je naslednja stopnja. Ampak po tem, ko so videli, kako dobro se jim tu godi, so verjeli, da mora naslednja stopnja gotovo biti še veliko boljša od prve. Tudi ostali starši tamkajšnjih dijakov so bili večinoma starši samohranilci, in mnogi od teh so imeli težave s kakšno obliko hude bolezni. Tako kot za otroke, je bilo tudi za njih odlično poskrbljeno. Osebni zdravstveni negovalci in medicinske sestre zdravstvenega centra so jih spremljali tudi na domu in vsak dan so obiskovali potrebne terapije ali rehabilitacijske programe. Zdelo se je, da je Barabonija mesto, kjer poskrbijo za take družine. Take, ki težje shajajo prav zaradi tovrstnih okoliščin. Prijazna ustanova z dobrimi nameni ...

A prava podoba resnice, pa je bila žal povsem drugačna!

Bilo je običajno jutro, ko se je Lora zbudila, vstala in opazila, da mame ni v postelji. Lahko bi bila na enem izmed pregledov ali jutranjih terapij, zato je ni preveč skrbelo. Zadnje čase je Marjeta izgledala res dobro. Zato je vsako skrb potisnila mirno na stran. Vzhičena je bila, saj je bil danes dan novincev. Po šestih mesecih bivanja na Baraboniji je bil njen razred očitno pripravljen na prestop na drugo stopnjo. Preden bodo čez teden dni prestopili, morajo pomagati uvesti novince. In tako je tudi bilo. Imeli so mnogotere delavnice, s pomočjo katerih so si prišli lahko izbrali svoje izbirne predmete. Lora je na ta dan sodelovala pri botanični delavnici. Izmed vseh prispelih, ji je v oko najbolj padel svetlolas fantič nekoliko mrkega pogleda. Zasledila je, da mu je ime Sven. Spominjal jo je na fanta iz njene ulice, s katerim sta se kot otroka zelo rada igrala, nato pa se je njegova družina preselila. Sven je izgledal nekoliko mlajši. Spremljala ga je na več delavnicah, ki so potekale čez teden in tako dobila priložnost, da ga povpraša o njegovi družini. Seveda je imela dober spomin in izkazalo se je, da je to Viktorjev mlajši brat. Všeč ji je bilo, kako sproščeno je pogovor med njima lahko potekal. V tem kratkem času sta pravzaprav postala kar dobra prijatelja. Med tem tednom pa se ni godilo le vse lepo, mame od tistega jutra še zmeraj ni bilo. Zdravniki so trdili, da je to le ena izmed terapij, na katero sta bili obe z mamo opozorjeni. Terapija naj bi trajala vse do konca tedna. Z vsakim dnem se je Lori zdelo govorjenje zdravnikov vse bolj čudno. Ampak ne glede na to, koliko je spraševala, je dobivala enake odgovore. V kompleks za terapijske dejavnosti pa ni imela vstopa. Od mame je dobivala le kratka sporočila, ki so potrjevala, da je v redu. Napisana pa so bila z drugačno pisavo, češ, da je mamino stanje preslabo za lastnoročno pisanje. Na vroč petkov večer je Lora zamišljena ležala v postelji. Teden z novinci je potekal odlično in bila je zadovoljna. Skrbi glede mame pa niso postajale prav nič manjše. Ker je vedela, da tako ne bo mogla zaspiti, se je odpravila v zahodno krilo, v upravno enoto, kjer je ves čas deloval center za informacije. Tam ni bilo nikogar, vse je postajalo le še bolj nenavadno. Zdelo se ji je, da se hodniki nadaljujejo tam, kjer so bile še nekaj dni nazaj stene, nič ji ni bilo jasno. Hodila je mimo sob, ki jih je videla prvič. Zastekljene pisarne in laboratoriji so bili v popolni temi, svetloba je prihajala le iz vrat na koncu hodnika. Ves čas je imela občutek, da ji nekdo sledi, ampak zaradi radovednosti je vsako podobno slutnjo prezrla.

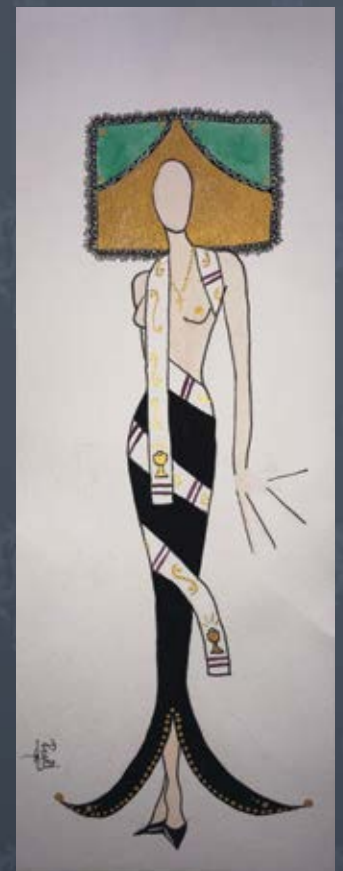
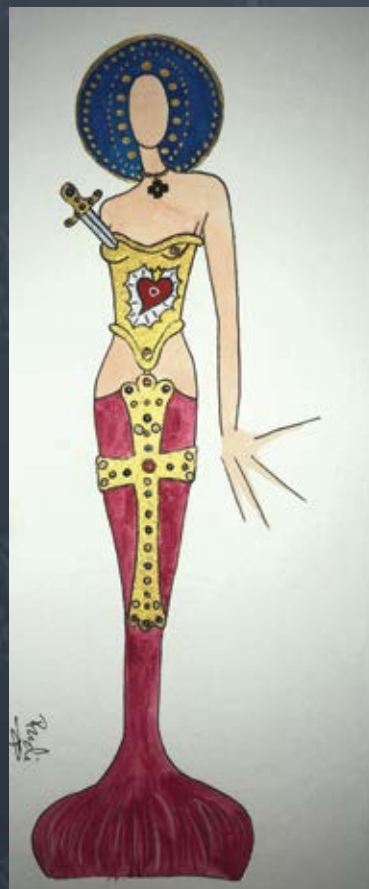
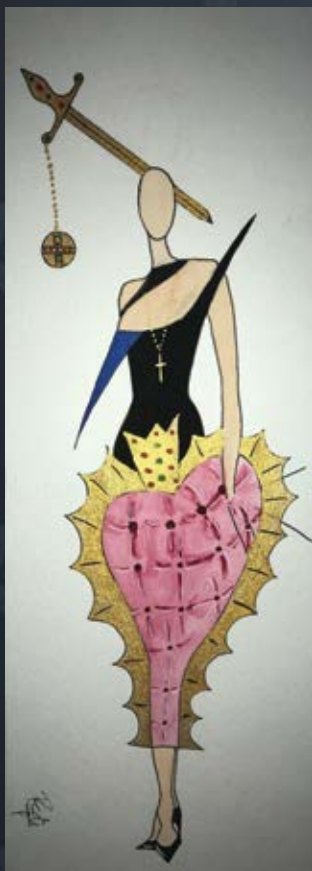
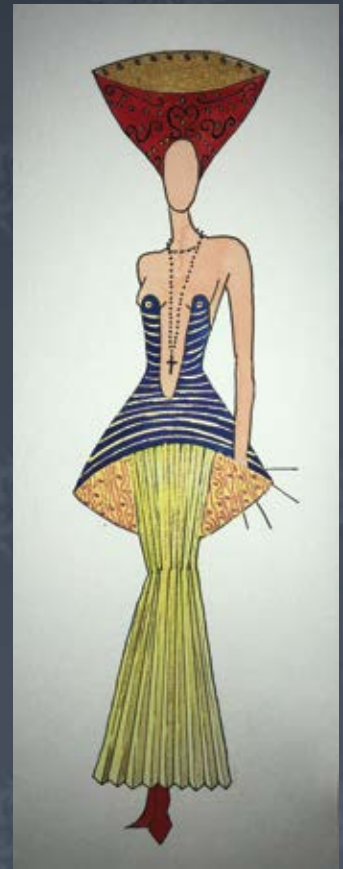
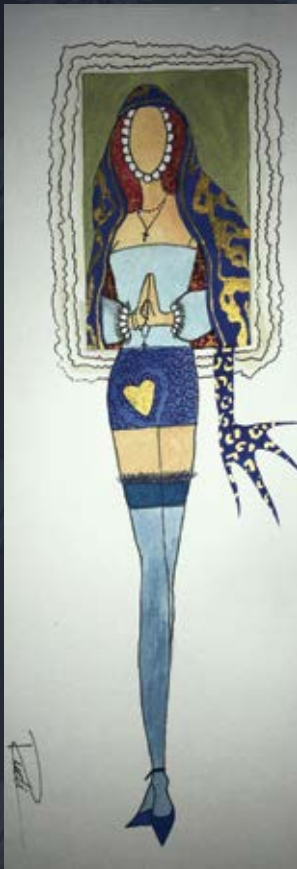
Vstopila je v zadnjo sobo in na ekranih zagledala posnetke raziskav. Naslovljeni so bili: »Druga stopnja, generacija 5, napredki.« Na videoposnetkih so bili mladi ljudje, ki so bili s cevkami povezani na srhljive naprave in nepremično ležali v prozornih tubah. Dlje časa kot je opazovala, bolj so se ji zdeli mladostniki na posnetkih znani. Prepoznala je Meredith, ki ji je pomagala pri tednu uvajanja, ko je bila sama novinka. Prestrašena je povezovala informacije, ki jih je z opazovanjem zbirala, in ugotavljala, da morda druga stopnja njihovega izobraževanja pomeni nekaj povsem drugega. Preden je dokončno došla kaj opazuje je njeno razmišljanje prekinil globok, zdaj že dobro poznan moški glas. »Lora, kako si prišla sem!« je jezno velel. »To ni za tvoje oči, to so zasebne raziskave, s katerimi nimaš prav nobenega opravka!« »Gospod Gordon, kaj se dogaja, mislila sem, da vam lahko zaupam, zaslužim si pojasnilo!«, je besno zakričala. S posmehljivim in odurnim pogledom se je oglasil: »Hahaha, no, tako ali tako te bomo morali odstraniti, pa naj vsaj kdo zve za moj briljantni načrt. Sami nadobudni umi ste tu, mar ne, nisi opazila? Koga ali kaj bi bilo bolje izkoristiti za razvoj lastnega programa umetno ustvarjene inteligence prepletene z znanji vseh vas. Z vsakim naslednjim dijakom Barabonije postaja moj stroj močnejši. Nitke znanja, ki se prepletajo, so neskončne in še bolj neskončne bodo. Tehnologija bo presegla človeka samega, še bolje od vseh nas bo znala uporabljati vzorce čustev in racionalnega mišljenja, bolje bo razumela delovanje v družbi. To bo nadčlovek, ki ga, odkar ljudje vemo zase, tako opevamo. Lahko bi rekel, da bom zavladal temu bednemu svetu v katerem živiva.« Preden je uspel dodati še kaj, ga je neznana roka sunkovito zabodla s sredstvom za paraliziranje. Pred Loro je stal Sven, ves krvav in izmučen. Pogledal jo je naravnost v oči in z zlomljenim glasom rekel: »Moral sem raziskati stvar, moral sem. Po tem, ko se Viktor po poletju, ko je odšel na Barabonijo, ni več vrnil domov, sem vedel, da je nekaj hudo narobe. Za petami so nama. Le vprašanje časa je, kdaj bodo člani Gordonovega odbora tu, da naju odpeljejo in ohranijo skrivnost ustanove. Lora, greva!« Kot vkopana je stala na mestu, vse kar je lahko izrekla je bilo: »Sven, mama, kje je moja mama?« Sven ji je odgovoril: »Zanalašč izbirajo take kot sva midva, Lora. Da naju kasneje, ko bi naju izrabili, ne bi nihče pogrešal. No ja, nihče, razen najini ubogi starši. Starši so tukaj kot živina, ki čaka na zakol. Nepokretni ne služijo nikomur!« V očeh so se mu bleščale solze: »Samo

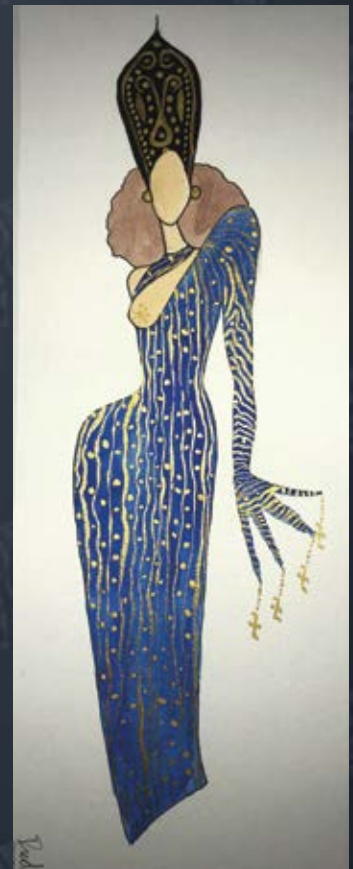
dobro je hotela, najina uboga mama ... Tudi njo so ubili, Lora. Moja in Viktorjeva mama je zdaj spoznala tvojo, ampak tam, tam gor. Tam, kjer bova tudi midva pristala, če se v tem trenutku ne premakneva.« »Lora, greva!«, povlekel jo je za roko, ker je vedel, da se sama ne bo mogla premakniti. Vroče solze so polzele po njenih licih. V trenutku je bila vsa sreča razblinjena. Vse, česar se je še lahko spomnila, je bilo mamino truplo, ki ga je posebna državna enota po evakuaciji vseh dijakov prinesla ven. Nič v življenju še ni bolelo bolj kot to, kar je gledala sedaj. Kriki groze ostalih prisotnih in jok so bili le pridušeni zvoki v morju groze, v katerem je sedaj tonila.

Čez nekaj časa ...

Vse to je bil le še spomin. Nič kaj bled, vendar pa le še spomin. V odsevu reke je zagledala znan obraz, bil je Sven. Poleg solz, ki so tekle v potokih ob spominu na dni preteklega leta in so grele njena lica, je zdaj toplino začutila še ob telesu. Sven jo je močno objel in zašepetal: »Daj no, pojdiva, zdaj si se poslovila od tega mesta, sem se več ne bova vračala, nikoli. Obljubim.« Za vedno sta zapustila Gordonvil in edino, kar ju je ohranjalo pri življenju, je bilo to, da sta imela drug drugega. Tisto noč na Baraboniji sta rešila usode in življenja mnogih, vendar je bolečina ostala. Tako njuna, kot tista stoterih drugih. Morda vse tisto, o čemer menimo, da bi moralo biti drugače, ni tako zelo slabo. Tako kot je tanka meja med ljubeznijo in sovraštvom, tako se vse sanjsko lahko preobrazi v popolno agonijo, še preden bi utegnili pomežikniti.

Avtorica je želela ostati anonimna.

HRUŠKOV PUDING

Za pripravo HRUŠKOVEGA PUDINGA potrebujemo:

- 500 g hrušk,
- 150 ml vode,
- 20 g masla (mogoče shraniš še iz zajtrka),
- 1 žlička medu (spet lahko dobiš pri zajtrku ali pa uporabiš sladkor),
- 2 ščepca cimeta,
- 4 velike žlice sladke smetane,
- 3 rumenjake.

Pozdravljeni v novem kuharskem kotičku revije Cenzura, kjer bomo spoznavali različne in preproste kuharske recepte za jedi, ki jih lahko mi dijaki in dijakinje napravimo kar tukaj v dijaškem domu.

Tukaj se boste naučili, kako samostojno kuhati in si pripraviti obrok, recimo, če ste se pozabili prijaviti na kosilo ali pa ste lačni, pa vam ne bi ugaljalo nič iz slavnega Mercatorja (zdi se mi, da je ta »scuzal« že kar nekaj prihrankov lačnih dijakov in dijakinj).

In za prvo tako slastno jedačo sem si zamislil nekaj, kar ima povezavo z zgodovino. Vem, da smo vsi siti šole in si ne želimo poslušati o šolskih predmetih še med našo malico, ampak naša jed je iz SREDNJEGA VEKA. Te mogoče zdaj bolj zanima? No, jed prihaja iz Nemčije, in sicer iz leta 1345. Predlagam, da se kar lotimo preproste priprave, s preprostimi sestavinami in odličnim pudingastim okusom – hruškov puding.

Pa smo našli vse sestavine! Zdaj pa se obrnimo na pripravo!

- 1** Hruške olupimo in nasekljamo na majhne kocke.
- 2** Položimo jih v lonec, zalijemo z vodo in dodamo maslo.
- 3** Kuhamo na zmernem ognju toliko časa, da nastane lepa zmes.
- 4** Nato jih pretlačimo in precedimo skozi cedilo nazaj v lonec.
- 5** Dodajmo sladkor, cimet, smetano in rumenjake ter ponovno kuhamo in skrbno mešamo, dokler se puding ne zgosti.
- 6** Na koncu ga vlij v posodice in pusti, da se ohladi. Lahko pa poješ tudi toplega.
- 7** Uh! Pa nam je uspelo! Upam, da ste v pripravi srednjeveškega pudinga uživali vsaj toliko kot jaz.

Za konec vam še zaželim: **LEPO SE IMEJTE IN SE VELIKO, VELIKO SMEJTE!** Pa dober tek!

Kako preživet 10 km dol spust brez padala?

Pozdravljeni v novi rubriki revije Cenzura, kjer se bomo poglobili v vsakdanje pojave in nenavadna vprašanja, ki se jih tudi sami sprašujete oziroma bi si jih želeli spraševati. Tokrat je naše področje fizika! V vsaki številki Cenzure bo ena nova bombastično zanimiva tema razložena na najbolj možen zanimiv način.

No, pa kar začnimo!

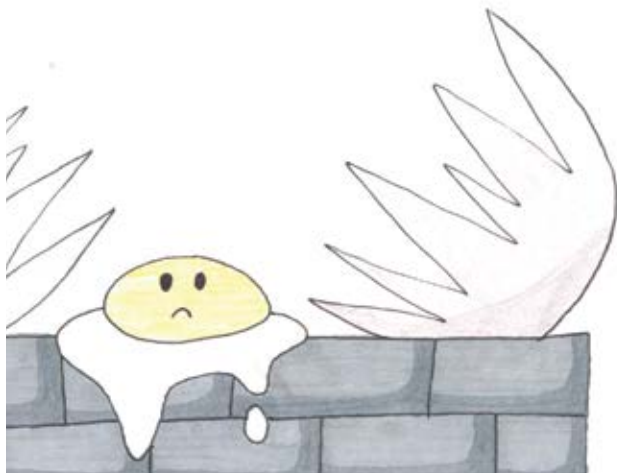
No, predstavljajte si, da ste astronaut in morate popraviti vašo ladjo. S seboj ste vzeli kladivo za popravilo poškodbe, a ste se pozabili pripeti na ladjo in vas zdaj odnaša proč. Kaj boste ukrenili? Spomnite se, da imate pri sebi še zmeraj kladivo in če sledimo Newtonovem 3. zakonu (Če 1. sila deluje na 2. silo z neko silo, potem 2. sila deluje na 1. z nasprotno enako silo) bi se lahko z metom kladiva premaknili proti ladji.

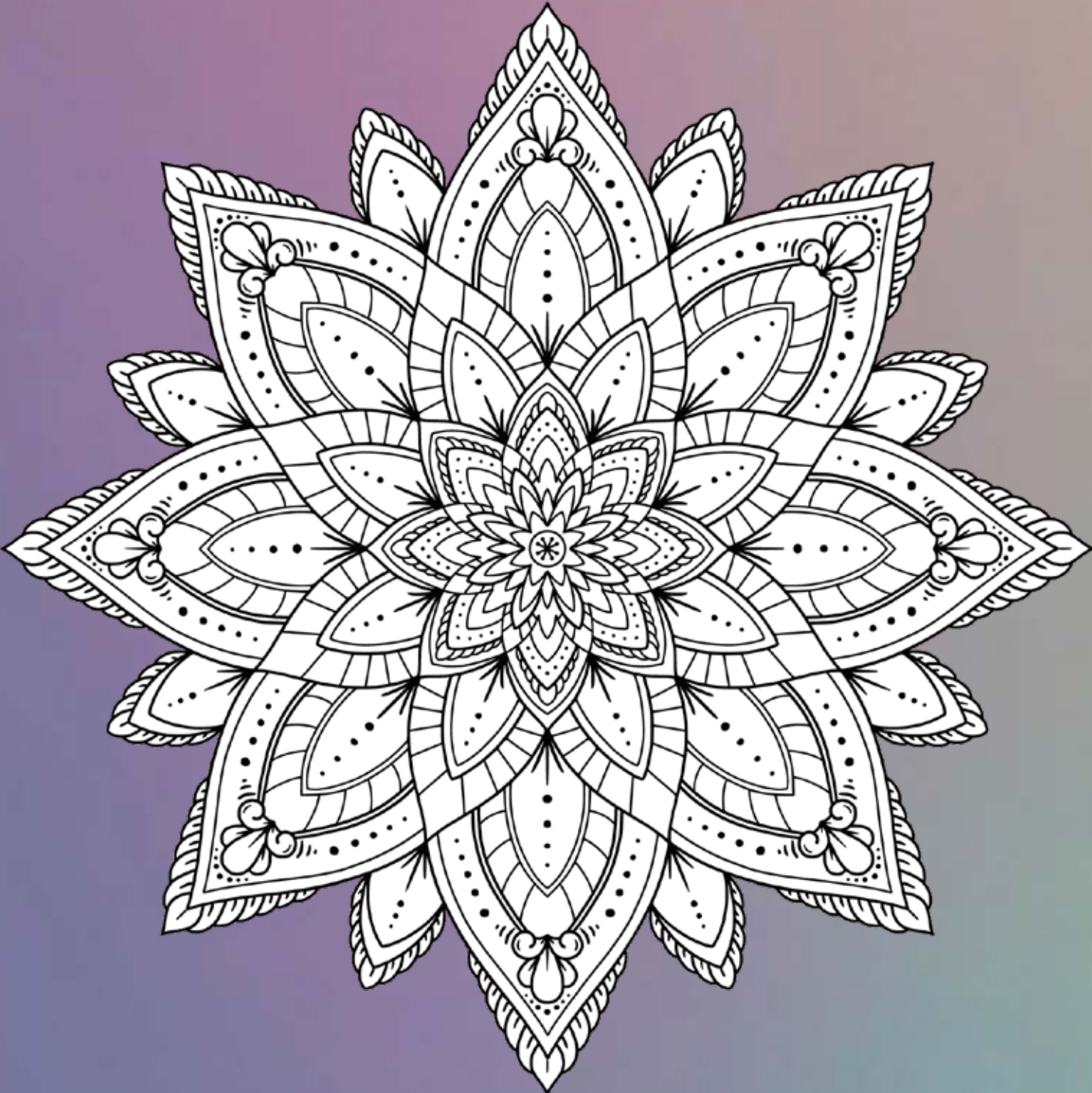
Ampak potem bi se vprašali: »Kaj pa na Zemlji, ko skočiš? Se Zemlja tudi premakne?«. V resnici se, ampak Zemlja je tako velika gmota, za razliko od nas, da se premakne le za malo. No, če se vrnemo na vprašanje, kako zmanjšati spust, da ne postanemo palačinke? Vse je odvisno od časa. Če povečamo čas padca se potem sila pri padcu zmanjša, na primer, če imamo dve jajci in eno vržemo v zid ter drugo v odejo se bo 1. razbilo in 2. bo ostalo celo.

Torej, če se znajdete v padanju brez padala, morate imeti pri sebi nekaj, kar lahko čimbolj raztegnete in da ni preveč krhko. Za podlago imejte mrežo ali bazen bombaža in preživeli boste brez poškodb.

Mislimo, da je bilo za danes dovolj odkrivanja ... Kaj pa vi mislite? Do naslednjic pa se kar pripravite, saj se bo tema vrtela okoli našega telesa, še posebej enega dela telesa, in sicer (po latinsko) clunsis. Če vas zanima, si oglejte naslednjo številko revije Cenzura.

ČAU!

"Youth in the Spotlight"

The pressures of life, they can mount so high
For the youth of today, it's a constant test drive
The expectations, they weigh so much to bear
To be the best, to have the most, it's everywhere

With social media, there's no escape from sight
Every move, every thought, is under the spotlight
It's hard to be yourself, when the world wants a show
To fit in, to be liked, it's a daily overflow

The academic race, it's a never-ending climb
To be top of the class, to have the perfect time
The pressure to succeed, it can cloud your mind
Making you forget, that you're one of a kind

But amidst the chaos, there's a hope to be found
A voice within, that breaks the chains of the grind
To live your life, to chase your dreams, and be proud
To be true to yourself, and to the world be kind

So don't lose sight, of what truly matters
For the youth of today, it's the present that matters
Forget what they say, you are unique and divine
And your journey in life, is yours and yours alone to shine.

"This poem was generated by OpenAI's language model, ChatGPT. (2023)"

"Images were generated by OpenAI's image model, Dall-E. (2023)"

UMETNIŠKA GIMNAZIJA, SMER GLEDALIŠČE IN FILM

Umetniška gimnazija - smer gledališče in film je izvrsten program z obilico strokovnih predmetov, ki jih poučujejo izvrstni profesorji. Marsikomu odpre vrata v svet umetnosti, gledališča in filma. Sama ne bi trdila, da je na našem programu kaj uporabnega za vsakdanje preprosto življenje, je pa, če te zanima katerikoli odtenek gledališča ali filma, super odskočna deska.

Profesorji, ki poučujejo strokovne predmete, kot so na primer zgodovina gledališča in filma, igra in govor, scenarij in režija itd., so tudi sami del slovenske umetniške scene. Poučujejo nas igralci, kritiki, montažerji in režiserji. Tako lahko dijaki že v srednješolskih letih iz prve roke dobimo vpogled v delovanje slovenske scene. Pa da se ne bo to zdaj bralo kot kaka ekstra našminkana promocija GUGL-a, sploh ne ... program ima tudi mnoge pomanjkljivosti in napake, ki bi se jim lahko s trudom izognili, pa se jim zaradi določenih kapitalnih prednosti ne. Ampak pustimo to. Je pa ena odločilna odločitev, ki determinira izkustvo (katerekoli, še posebej pa naše) umetniške gimnazije. In to je - lahko se švercaš skozi vsa

štiri leta, delaš na liniji najmanjšega odpora in zapravljaš priložnost za pridobivanje dragocenega znanja, ter s svojo pasivnostjo otežuješ delo dijakom, ki bi od programa radi nekaj odnesli. Ali se potrudiš, stisneš zobe in odneseš od pouka to kar ti rata. Profesorji so odprti, zelo izobraženi na svojem področju in vedno veseli vprašanja. Najbolj me razveseljuje pripravljenost profesorjev pomagati pri izvenšolskih projektih, kot so različne predstave in filmčki, ki jih dijaki naredimo v prostem času pod mentorstvom profesorjev. Večina strokovnih predmetov je praktičnih, če obiskuješ smer film, dosti snemaš in pišeš, če obiskuješ smer gledališče, delaš skupaj produkcijo. Tako se s sošolci zelo povežeš in mislim, da je na GUGL-u ena taka lepa skupnost, ki raste iz leta v leto.

Moram pa še enkrat poudariti, da ta smer ni lahka, ravno zaradi dolgega pouka, ki hitro postane preobremenjujoč - je pa zato to lahko dobra šola discipline in sprotnega dela.

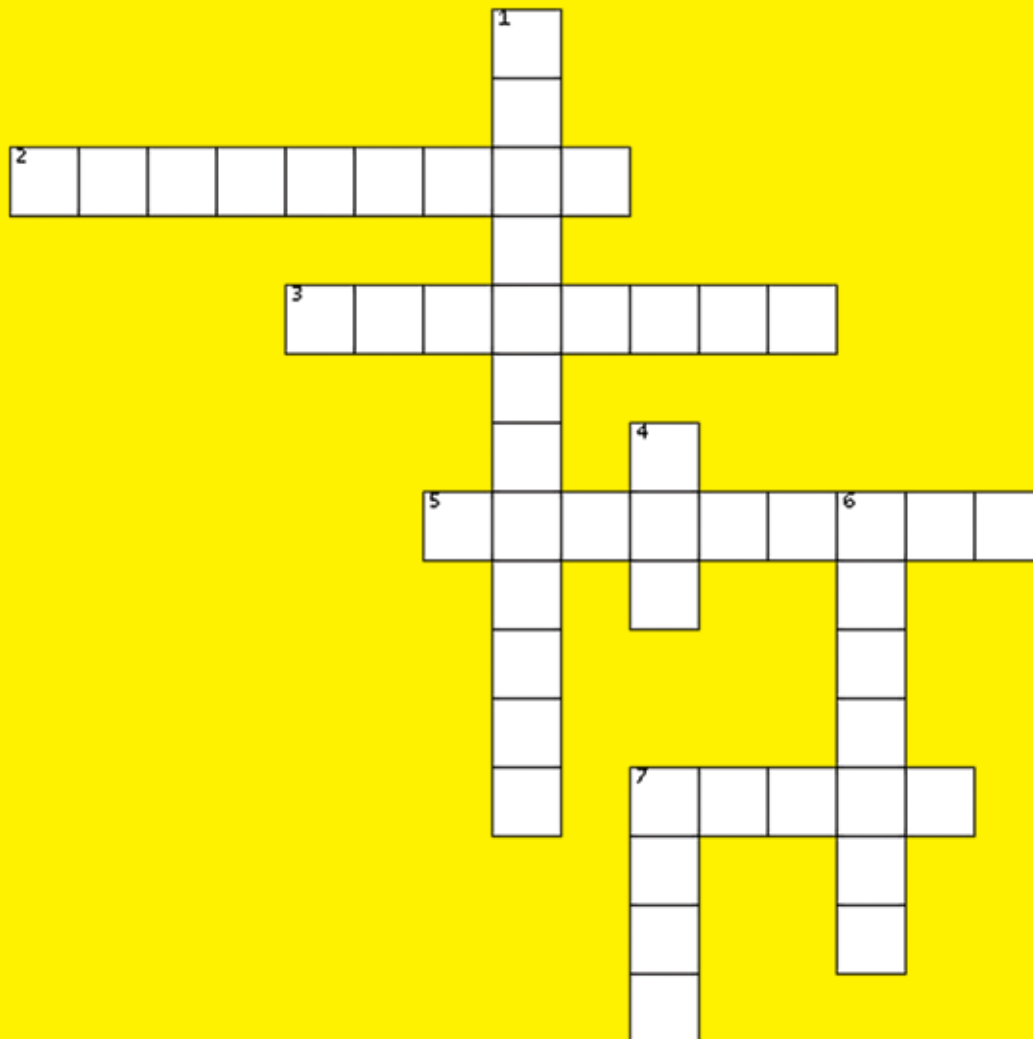
Ampak lej, takle mam - to naredi gugi-gugi.

no, verjamem vate,
uspelo ti bo!

CROSSWORD PUZZLE: SLOVENIAN SCHOOL SYSTEM

KRIŽANKA: SLOVENSKI ŠOLSKI SISTEM

ACROSS

2. City in which the Ministry of Education, Science and Sport is located in
3. Age most people finish secondary school at
5. School app that is used by teachers and students
7. Slovenian Minister of Education, Science and Sport (Igor)

DOWN

1. Institution we attend aged one to six (nursery school)
4. Age at which most people start going to school
6. First foreign language that is taught in most schools
7. Student dance party at the end of Secondary school

SOLUTION

ACROSS
2. Ljubljana
3. Nineteen
5. eSisAa
7. Pibic

DOWN
1. Kindergarten
4. xi
6. English
7. Prom

VID FLORJANC

V tem šolskem letu ste v našem domu »nov obraz«. Kako se počutite?

»Počutim se dobro. Mladina me vedno bodri in v njeni bližini se počutim mlad.«

Kakšen se vam zdi Dijaški dom Bežigrad Ljubljana?

»Dijaški dom Bežigrad je po mojem mnenju urejen dom. V bistvu k tej urejenosti v veliki meri prispeva kolektiv, ki je sproščen, a hkrati resen, ko je to potrebno. Urejenost se kaže tudi v sami infrastrukturi doma, ki nas bodri z različnimi prostori in površinami namenjenimi tako prostemu kot delavnemu času.«

Vam je delo vzgojitelja poznano ali se z njim srečujete prvič?

»S formalnim delom vzgojitelja sem se prvič srečal februarja leta 2019, drugače pa sem pred tem poučeval plavanje in rolkanje, nekaj vzgojnega dela pa sem opravljal tudi na zunanjih kopališčih, kjer sem poleti delal kot reševalec iz vode. Omenjene aktivnosti so me spodbudili k temu, da postanem vzgojitelj. Hkrati pa sem zavidal tudi kolegom, ki so opravljali delo učitelja

ali vzgojitelja in združevali svoje strasti s poklicem. Veliko mi pomeni rek »prijetno s koristnim« in menim, da je dijaški dom prostor, ki mi omogoča, da se imam lepo oziroma mislim, da ni dela, ki bi ga delal rajši kot to, kar počnem sedaj.«

Ste mentor skejtanja, nam lahko poveste kaj več o tem in kdaj se ga zainteresirani dijaki lahko udeležijo?

»Najprej hvala za reklamo in zanimanje za omenjeno gibalno aktivnost. Bom poskusil na hitro pojasniti kako in kdaj poteka interesna dejavnost rolkanja. Na kratko, dejavnost poteka vsako sredo med šesto in pol osmo uro popoldan, na njej pa se učimo osnov rolkanja, med katerimi ni nič takega, kar ne bi mogel osvojiti vsak začetnik. V bistvu poskušamo v tej uri in pol predelati gibalne informacije, ki nam pridejo prav, zato da se pripeljemo od točke A do točke B, da se znamo spustiti po ukrivljeni klančini in da znamo skočiti na nizek pločnik. Za vsa omenjena gibanja pa je pomembno, da se izvajajo enkrat tedensko skozi celo šolsko leto, saj začetni koraki na rolki od vadečega zahtevajo, da premaga strah pred padcem, le tega pa premaga tako, da mu je redno izpostavljen v kontroliranih okoliščinah. Aja,

drugače pa dejavnost poteka na bližnjem skate parku pri POP TV-ju in na parku pod Fabianijskim mostom. V primeru interesa pa se bomo odpravili tudi izlete na različne skate parke po Sloveniji.«

Katere trike vse poznamo?

»Trikov na rolki je neomejeno. V osnovi pa se triki delijo na trike, kjer rolka ne zapusti stopal vadečega (»Ollie, backside ollie, frontside ollie, fakie, swith ollie«), trike kjer rolka zapusti stopala vadečega (»show-it, flip ipd.«), trike na ravnini, trike na ravni in ukrivljeni klančini (vertikalne rampe, bazeni, mini rampe), trike na mestu (prosti slog), hitrostno rolkanje (»downhill«).«

Koliko let pa se že organizirajo evropska tekmovanja v rolkanju?

»Koliko časa že trajajo, uh ...? Ja ne vem, najbolj znano tekmovanje v Evropi je bil vedno »Monster world Cup« v Nemčiji (traja že od osemdesetih let naprej vsako poletje). Potem na primer tekmovanje v vertikalnem rolkanju v Malmöju na Švedskem, ki poteka vsako leto v začetku aprila. V Sloveniji je najbolj znan »Pendrek« pa »Flow Grind Skate Contest«. V novejšem času pa imamo v Sloveniji tudi državna prvenstva za različne kategorije tekmovalcev (npr. pod in

nad 14 let, za dekleta ipd., mogoče se naredi enkrat tudi dijaško rolkarsko ligo, bomo videli).«

Kakšne nasvete bi dali mladim začetnikom pri skejtanju in tudi starejšim, ki so zainteresirani za to?

»Vsem, ki si želijo rolkati, bi svetoval naj se na začetku temeljito naučijo pravilno stati na statični rolki (ustrezen položaj stopal in telesa), ki je postavljena na tepihu, saj je na tak način možnost padca zaradi trenja s podlago manjša. Naj se naučijo prenašati težo na rep rolke ter naj si vzamejo čas za to, da omenjene gibalne informacije utrjujejo pogosto, a ne predolgo (dovolj je trikrat tedensko po deset minut). Poleg tega pa naj si sposodijo oz. kupijo zaščitno opremo (čelada, kolenčniki, komolčniki, zapestniki) in ustrezno rolko, ki naj bo »uglašena« njihovi teži.«

Kdo bo po vaši oceni svetovni nogometni prvak?

»Hm..., ne vem, ne spremljam veliko nogometa, sklepam pa da Brazilci, saj so bili od nekdaj velesila na področju nogometa.«

Letos ste prevzeli še glasbeno dejavnost. Kakšni glasbeniki so v našem domu in kakšen nastop nam pripravljate?

»V našem domu imamo veliko odličnih glasbenikov. Nekateri izmed njih se ukvarjajo z glasbo na resnem nivoju, nekateri bolj za sprostitev. Glasba oz. igranje kakršnega koli glasbenega inštrumenta deluje na človeka terapevtsko, zato bi omenjeno priporočal vsakemu dijaku in ostalim ljudem.

Nastop v domu je izziv, saj zahteva od izvajalca/izvajalcev zbranost in dobro nadzorovanje treme. Morda se pokaže možnost, da bom z udeleženci glasbene delavnice pripravil kakšen nastop, a za to bo potrebna ne samo moja volja, ampak tudi volja ostalih udeležencev glasbene delavnice. Je pa glasba umetnost, ki zahteva od vodje glasbene delavnice, da lovi ravnotežje med ustrezno disciplino

in ustvarjalnostjo. Namreč prevelika disciplina nudi manj maneverskega prostora za ustvarjalnost, premajhna disciplina pa pomeni mojo utrujenost po končani glasbeni delavnici :) :) (smeh).«

Ste se tudi vi ukvarjali z glasbo? Kakšno glasbo ste poslušali kot najstnik in kakšno glasbo sedaj?

»Glasba je bila, od kar se spomnim, visoko na seznamu nematerialnih stvari, ki so me osrečevale. Spomnim se prvih pesmi iz avtoradia, ko sem se s starši kot vrtčevski otrok vozil na morje (pesem »Tamara« od Borisa Novkovića, pa banda UB40). Pa v šestem razredu komada »Anarchy in the U.K.« od »Sex Pistols«, ki mi ga je od bratranca bratranec posnel na kaseto in sem si ga vrtel do konca na glas na walkmanu (še dobro da nisem oglušel) ... V bistvu lahko rečem, da se moj okus za glasbo ni veliko spremenil, morda imam sedaj samo večji seznam zvrsti glasbe, ki so mi všeč. Morda k temu prispeva tudi dejstvo, da v najstniških letih ni bilo »YouTuba«, na katerem se najde marsikaj zanimivega. Drugače pa je imela bivša Jugoslavija odlično Punk in Novi val sceno, ki jo sedaj preko YouTuba spoznavam. Ne vem..., je veliko dobre glasbe. V avtu s hčerko poslušava Pankrte.«

Kaj radi počnete v prostem času?

»Večino svojega prostega časa posvetim petletni hčerki, kar pa ga ostane, pa namenim roljanju in igranju kitare. V primeru pa, da se »poklapa« vreme in moj prosti čas, pa skočim s kolegi deskat na valove v Medulin ali Barbarigo. Trenutno je takih izletov manj, kot jih je bilo v preteklosti, ko sem hodil po svetu za mesec ali več, odkrival različne kulture in deskal. Sreča pa je ta, da roljanje izhaja iz deskanja na valovih in vedno, ko rolkam po klančinah, čutim valove in če k temu dodam še glasbo, imam potovanje v bližini doma.«

Spremljate DDB-TV, poznate Cenzuro?

»Poznam Cenzuro. Ko sem bil prvič v DDB-ju leta 2017 spomladi, sem si časopis pogledal in v njem prebral zanimiv intervju z našo ravnateljico Natašo Erjavec. DDB-TV pa zaenkrat še spoznavam.«

Imate še kakšno zaključno misel?

»Hmm... Ne vem, mogoče mi pride na misel ta rek »Tvoj najboljši učitelj je tvoja zadnja napaka«. Kar si razlagam, kot da so napake dobrodošle (tudi enke) in da se na njih učimo izboljšati, ter da čas za to, ni toliko pomemben, kot to, da si napake priznamo in jih počasi, a vztrajno popravljamo. Kaže pa tudi na to, da si sam sebi najboljši učitelj in vodja ter da ti močne volje ne bo dal nihče drug kot sam. Da pa ne bo zvenelo preveč resno, pa imam na zalogi še eno misel in sicer: »Ne jemlji življenja prereno.«

Najlepša hvala za vaš trud.

MATEJKA PODGRAJŠEK

Pozdravljeni bralci Cenzure. Nahajamo se v sobi za namizni tenis, kjer se izvaja vadba za dekleta, pod mentorstvom vzgojiteljice Matejke Podgrajšek. Z njo smo opravili kratko reportažo za DDB-TV, hkrati pa še intervju za Cenzuro.

Kaj vas je pritegnilo, da ste začeli učiti aerobiko oziroma vadbo?

»S športom ukvarjam že od malih nog. Trenirala sem veliko stvari, predvsem sta me pritegnila košarka in ples. Nato pa sem v srednji šoli že sama pričela učiti aerobiko, kjer sem imela na svojih vadbah učiteljice, dijakinje ter tudi študentke. Name je ta oblika vadbe vplivala zelo dobro, zato vedno pomislim na to, da bi morda pomagala pri tem, da se bolje počutiš, da dobiš dodatno energijo, se lažje učiš, še komu drugemu. Obenem pa skrbiš za to, da imaš zdravo telo. Saj veš kako pravijo; zdrav duh v zdravem telesu.«

Imate kar nekaj punc, ki redno obiskujejo vadbo? Koliko jih v povprečju pride?

»Imam nekaj deklet, ki res redno hodijo in treningov ne izpustijo, nato pa je nekaj deklet, ki pridejo

občasno. Ponavadi nekje štiri do pet deklet, včasih tudi sedem.«

Kakšne vaje pa izvajate?

»Na teh treningih delamo vaje za noge, za zadnjico, za trebuh, za roke, za hrbet. Vmes je kak trening tudi kardio trening, da dobro dvignemo naš srčni utrip. Na koncu vsakega treninga je vedno raztezanje in nato še sproščanje, ki vključuje meditacijo in vizualizacijo, kjer se razbremenimo, povežemo s seboj ter pripravimo na spanje in na jutrišnji dan.«

Ali bi podobno vadbo imela tudi za fante?

»Jaz bi imela, ampak veš kaj, imam občutek, da imajo fantje raje fitness. Čeprav mislim, da bi bila joga izredno dobra tudi za fante. Skoraj vsak večer se kar nekaj dijakov in dijakinj skupine A3 in A4 dobimo v učilnici in izvajamo večerni »stretching« oz. jogo. Nato še meditiramo in se umirimo, da lažje zaspimo. Pripravimo se na nov dan pa tudi skrbi skušamo pustiti za sabo.«

Koliko časa že trenirate?

»S športom ukvarjam že od pleničk naprej, hihi. Najprej je bil tenis, badminton, nato košarka, ples,

aerobika, pilates ... In še kaj bi se našlo. Po končani srednji šoli sem želela iti tudi na Fakulteto za šport, a sem si v zadnjem trenutku premislila. V srednji šoli in na faksu se je moj oče pričel ukvarjat s tekom in pogosto sva tekla skupaj. Sedaj, kolikor mi dopušča čas, rada tečem, hodim v hribe, telovadim in plešem.«

Še kakšno sporočilo?

»Verjamem, da se nam velikokrat ne da vstati iz postelje, se gibati, migati ... Ampak spomnite se občutkov, ko naredite nekaj zase, kako dobro se potem počutite. Kako lažje premagujete vse izzive?

Kako bolje se počutite v svojem telesu? Jaz si, ko se mi res ne ljubi, rečem: »Vsaj pretegni se, Mateja.

Zadihaj in nadihaj.« In res pomaga. Sploh, če je prisotna napetost. Ne glede na vse, pa si privoščite tudi kakšen lenobni dan. Ko samo ste, brez razmišljanja in slabe vesti. Vsega naj bo v »pravi« meri, v ravnovesju.«

S prispevkom na DDB-TV ste zadovoljni?

»Zelo sem zadovoljna. Vidi se, da je bilo vloženega veliko truda. Dijaki so se dobro odrezali in vidim velik potencial. Čestitke tako za idejo kot

tudi za izpeljavo.«

Drugače ste pa kot vzgojiteljica V DDBL prvo leto? Kako se počutite, vam je delo novo, kje ste bili zaposleni prej?

»VDDBL-juseizrednodobropočutim. Všeč mi je delo z dijakinjami in dijaki in zato se najbolje počutim, ko sem med vami. V delu z mladimi zares uživam, zato je bila že moja prejšnja služba posvečena delu z mladostniki. Štirinajst let sem namreč delala v Vzgojno-izobraževalnem zavodu Višnja Gora.«

Tudi na domski košarki vas je opaziti?

»Ja, res je. Skoraj sedem let sem trenirala tudi košarko. In z veseljem odigram kakšno igro tudi z dijaki in dijakinjami. Letos imamo kar nekaj dijakinj, ki so ali še vedno trenirajo košarko. Odigramo lahko res dobro in tudi zabavno košarko.«

Kdo bo pa po vaši oceni svetovni prvak v nogometu?

»Mislim, da bodo svetovni prvaki Argentinci.«

Se v prostem času sproščate še s čim drugim kot s športom?

»Najraje svoj prosti čas preživljam s svojima škratoma, ki sta stara sedem in deset let. In ja, veliko časa preživimo tudi ob športnih aktivnostih pa tudi družabne igre se radi igramo. Rada ustvarjam, poslušam glasbo (tudi zelo naqlas),

plešem. Rada grem na kak koncert ali pa na dobro plesno zabavo. Če se le da, sem zelo rada v hribih ali v gozdu. Tam sem »doma«. Zvečer si najraje pripravim meditacijo in se potopim v svoj svet.«

Se veselite »veselega decembra« in kaj si boste zaželeli za Božička?

»Zelo se ga veselim. Všeč mi je ta čas in to decembrsko vzdušje. Za Božička si bom verjetno zaželela malo miru in pa en dan smučanja. Najbolj od vsega pa si želim preživeti ta lep čas v družbi svojih najbližjih.«

Še kakšno novoletno voščilo bralcem Cenzure?

»Dragi bralci Cenzure!

Želim vam, da to leto zaključite ne preveč strogi do sebe. Da sprejmete in razumete, da se na spodrsrlajih učimo, in da so ovire ali napake naše najboljše lekcije. A veste, koliko spodrsrlajev imamo tudi odrasli ... Rastite, razvijajte se in se učite ... vsak dan ... ter da v novo leto zakorakate pogumno, neustrašno, s prepričanjem, da bo vse steklo, da bo vse ok in da zmorete. Še posebej, če si zadate cilj in ste motivirani. Potem gre! Kot je lep rek v angleškem jeziku: »Life is an never ending journey of self growth«.

POGOVOR Z ZAKLJUČNIMI LETNIKI: ROK KRIVOKAPIČ, MARUŠA KOPAČ, ANŽE PAVLIČ

Kako se počutiš ob zaključevanju srednje šole in počasnem poslavljanju od doma?

ANŽE: »Stresno, zaradi mature in ocen, saj ne vem točno, kako se bo vse razpletlo. Hkrati sem poln pričakovanj o nadaljnjem življenju.«

MARUŠA: »Sem zelo srečna in komaj čakam, da grem na faks. Pa ne zato, ker se v domu nisem počutila dobro, ampak zato, ker se tako odpre novo poglavje v življenju.«

ROK: »Trenutno je zaradi mature, ki bo precej kmalu, ogromno dela za šolo in za to o tem še nisem veliko razmišljal. Prav gotovo pa se spomnim na vse lepe spomine, ki smo jih ustvarili s prijatelji in sošolci.«

Kako bi opisal svojo srednješolsko izkušnjo?

ANŽE: »Posebna dogodivščina polna vzponov in padcev. Seveda je bilo v šolo treba vložiti veliko časa in truda, vendar se je v kupu dela našel tudi prosti čas za druženje s prijatelji.«

MARUŠA: »Prva misel na srednjo šolo bo definitivno skoraj dve leti dolga karantena, ki pa je nekoliko tudi vplivala na naše odnose, zaradi česar se nismo povezali v tolikšni meri, kot bi si sama želela.«

ROK: »Glede šole bi rekel, da je bila precej turbulentna izkušnja. Veliko je bilo učenja in včasih tudi žrtvovanja prostega časa, a se je kljub temu vedno našel tudi čas za zabavo in sprostitve. Seveda ni šlo vedno kot bi si želel, a je bilo na koncu vedno vse tako, kot mora biti.«

Kako si se skozi ta štiri leta počutil v domu?

ANŽE: »Na splošno vredu. Seveda sem imel slabe in dobre dni, pa vendar so prevladovali dobri.«

MARUŠA: »Včasih mi je šel sicer sistem malo na živce, a vendar sem zelo uživala. Definitivno zelo dobra izkušnja, saj spoznaš ogromno novih ljudi in prijateljev.«

ROK: »Bivanje v dijaškem je vsekakor posebna in svojevrstna izkušnja, ki mi bo za vedno ostala v posebnem spominu. Vsekakor se bom spomnil na dolge popoldneve (in noči), ki sem jih preživel za zvezki v posebnem kotičku skupine C4, še prej kot to, pa me preplavijo spomini na tiste bolj zabavne trenutke s prijatelji.«

Kaj si najraje počel/počela v prostem času?

ANŽE: »Najraje sem imel peko palačink, ko se je zbrala celotna skupina in smo se tako lahko tudi bolj povezali. Nutella. Palačinke. Smeh.«

MARUŠA: »Druženje s prijatelji, obiski centra in pitje kavic, najraje pa sem imela fitnes.«

ROK: »Najraje sem se družil s prijatelji, v posebnem spominu pa mi bodo ostali tudi spontani izleti, na katere smo se v popoldnevih brez obveznosti odpravili s prijatelji.«

Najljubši dogodek iz doma?

ANŽE: »Ko je cimer padel s pograda in ko sva s tem cimrom zaklenila tretjega cimra v omaro.«

MARUŠA: »Domski koncerti in obdaritev otrok ob koncu akcije Božička vsem.«

ROK: »Večerni pogovori in druženje s prijatelji in ko je cimer zlomil pokrov WC školjke.«

Kaj bi spremenil (v dijaškem domu)?

ANŽE: »Več zasebnosti, več prostega časa in manj nadzora.«

MARUŠA: »Imela bi daljše večerne izhode, bolj raznoliko prehrano, vrata na ključe in ne na čipe in več zasebnosti.«

ROK: »Brez jutranjega bujenja.«

Kaj bi svetoval mlajšim dijakom?

ANŽE: »Ne jemati vsega preveč resno.«

MARUŠA: »Če ste šli na SVŠGUGL, se prepisite.«

ROK: »Vzemite si odmor od učenja.«

Ali se ti četrti letnik zdi težji? Ali se več učiš?

ANŽE: »Meni se zdi, da ni tako zahteven in da se učim celo manj kot prejšnja leta. Najtežji se mi je zdel drugi letnik.«

MARUŠA: »Če poleg ocen gledam tudi, da je na koncu leta matura, se mi zdi težji. Učim se ne več, saj vse preplonkam.«

ROK: »Osebnostno se mi zdi težji, čeprav je manj predmetov, saj rabiš predmete, ki jih imaš (predvsem tiste za maturo), znati precej bolj podrobno in je snovi veliko več. Sam se učim še nekoliko več kot prejšnja tri leta.«

S tremi besedami povzemi življenje v dijaškem domu.

ANŽE: »Razburljivo, zanimivo, di(v)jaško.«

MARUŠA: »Js nimam besed.«

ROK: »Živahno, pestro, edinstveno.«

MOJ EDINSTVEN, ROČNO IZDELAN NAKIT

Nakit sem začela izdelovati, ko mi je mami predlagala, da namesto poletnega dela poskusim ustanoviti kar svoje podjetje. Ker imam več strasti do umetnosti, sem to vzela kar resno in začela izdelovati svoj nakit. Na začetku sem se še malo lovila, v štirih letih pa sem se v tem kar precej izboljšala.

Pred časom sem izdala »Verona kolekcijo«, saj me je to majhno mestoce v Italiji navdihnilo s svojo arhitekturo, delikatno modo, čudovitimi galerijami in seveda z Måneskin koncertom. Ko sem plesala v odprti areni in pela pesem »Coraline« ter videla, koliko čudovitega nakita je imel bend, sem dobila idejo, da svoj nakit dvignem na novo stopnjo. Po svojem tridnevnem izletu v Veroni, sem se takoj spravila k delu in investirala svoj denar v kvalitetnejše žice iz Švice (14K zlato in nerjaveče jeklo) ter nove kristale. Potem, ko sem izrisala skice, sem se postopoma lotila izdelovanja, saj je bil mesec maj in ocen v šoli je bilo ogromno. Vmes sem si vzela odmor od svojega »Moonsjewelzz« instagram profila in začasno zaprla svojo spletno stran. Nekje na sredini meseca maja sem spet začela z izdelovanjem, saj sem dala šolo in gledališče (v katerem sem igrala) na prvo mesto. Takoj, ko sem našla več prostega časa, sem dokončala Verona projekt.

Žal se prevečkrat moram odločati katera od dejavnosti oz. obveznosti je tisti trenutek najbolj pomembna in se drugih lotiti kasneje, ko mi čas dopušča. Dobra stvar tega pa je, da se zato k izdelovanju nakita po času stagnacije vrnem z več motivacije in z novimi, boljšimi idejami. Po izdelavi nakita nastopi faza postprodukcije, kjer je nakit potrebno profesionalno fotografirati in fotografije tudi urediti. Nato razglasim novo kolekcijo in jo na določen datum objavim na: moonsjewelzz.company.site. Najtežje delo pa dejansko nastopi šele po tej fazi, saj je ogromno rednega promoviranja nove kolekcije, dogovarjanja s strankami, pakiranje/ pošiljanje paketov in kolaboracije z drugimi firmami. Po objavi nakita nekaj kosov odnesem tudi v trgovino Pulz second hand shop, za katero je še pred tem treba urediti veliko uradnih postopkov. Vsak kos nakita je edinstven, saj v ospredje postavljam kvaliteto in unikatnost. S svojim nakitom se trudim razveseliti druge ter jim pomagati s kristali, ki so na izdelkih.

Na spletni strani in Instagramu imam pod vsako objavo obrazložen namen nakita, iz česa je in kaj ti lahko kristali prinesejo. Upam, da strankam prinese kanček iskrice v življenje in jim pomaga premagati vsakdanje ovire.

Nikoli več

Ne najdeš časa

zame

Ni da ne bi

Želela,

Samo vsega je

Kanček preveč

Če bi želela,

Bi našla način

Vedno je tako

Ne razumeš

Je res vredno

izgube prijateljice?

Ne želim te izgubiti.

Želim le ostvariti

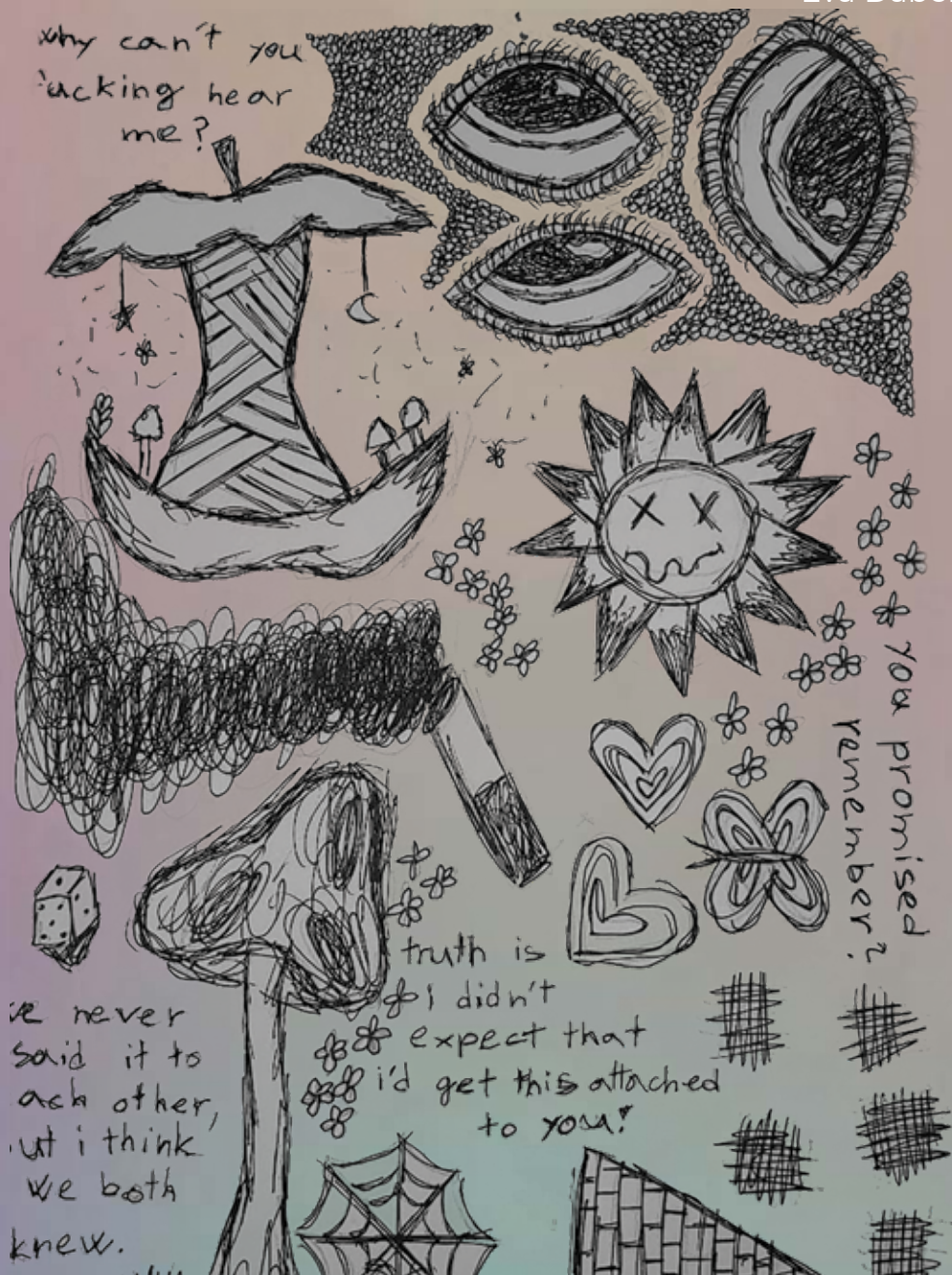
Svoje potenciale

Vseeno pojdiva danes

na skodelico kave

Prav,

Bom izpustila trening

Kaj mi pisanje pomeni?

Pisanje mi je hkrati sprostitelj in izražanje sebe. S pomočjo pisala v roki najdem način, da v danem trenutku naredim svet zase bolj barvit, humoren ali preprosto bolj moj. Kar napišem, je zame ponavadi nekaj izredno osebnega. Prav tako ponavadi ne maram prebirati svojih pesmi. Ampak načeloma me to ne zaustavi pri pisanju, ker pretehta sprostitelj, ki mi jo pisanje ponuja. Rada prevedem svoja čustva na papir, saj včasih na tak način lažje razumem svoje misli.

EUROVISION

SONG CONTEST

TURIN 2022

Tekmovanje za pesem Evrovizije se je začelo kot tehnični eksperiment na področju televizijskega oddajanja: neposredni, simultani in mednarodni prenos, ki ga Evropa spremlja že skoraj 70 let, je bil v poznih petdesetih letih prejšnjega stoletja pravi čudež. Prvo tekmovanje za pesem Evrovizije je potekalo 24. maja 1956, na njem pa je sodelovalo sedem držav: Nizozemska, Švica, Belgija, Nemčija, Francija, Luksemburg in Italija. Avstrija in Danska sta želeli sodelovati, vendar sta zamudili rok, Združeno kraljestvo pa je poslalo opravičilo, ker je bilo tisto leto zaposleno s svojim tekmovanjem. V prvi oddaji je vsaka država poslala dve pesmi, Švicarka Lys Assia pa je zmagala s svojo drugo pesmijo »Refrain«; pesem v francoskem jeziku je bila

uspešnejša od njene prve pesmi »Das alte Karussell«. Skozi leta se je format tekmovanja razvil v teden dni trajajoč, tehnološko inovativen spektakel z več predstavami, v katerem uživamo danes ... Toda kako je tekmovanje za pesem Evrovizije sploh nastalo? Ko so sredi 20. stoletja v večini evropskih držav uvedli televizijske storitve, je Evropska radiodifuzna zveza (EBU) leta 1954 ustanovila evrovizijsko omrežje za izmenjavo in produkcijo skupnih televizijskih programov, da bi stroškovno učinkovito povečala programsko gradivo za nacionalne radiodifuzijske organizacije. Na prvih nekaj tekmovanjih se je sodelujočim izvajalcem zdelo samoumevno, da morajo prijaviti pesmi v svojem

maternem jeziku, toda ko se je dogodek razširil in postal vse bolj priljubljen, so avtorji pesmi začeli domnevati, da bolj kot je besedilo pesmi univerzalno, večja je verjetnost, da bo pesem odmevala pri žirijah.

Jaz in moj sošolec Leon Evrovizijo spremljava že od kar pomniva, sva velika oboževalca in po vsaki končani Evroviziji že komaj čakava naslednjo. Všeč nama je, da se vsaka država predstavi s svojo pesmijo, a sva mnenja, da bi morale biti le-te v uradnem jeziku določene države, saj je zadnja leta tega vse manj in manj. Kar se odra tiče nas Evrovizija nikoli ne razočara. Vsako leto je bogato okrašen in veličasten ter spominja na nekakšno novo dimenzijo.

ULTRA TRAIL VIPAVA VALLEY

V letošnjem šolskem letu me je svetovalni delavec Samo Lesar nekajkrat povabil na tek v popoldanskem času, na povabilo sem se odzval in skupaj z Anžetom smo začeli skoraj stalno, ob ponedeljkih, teči po poteh v bližini Ljubljane. Ker nama je z Anžetom tek šel zelo dobro od rok (Anže je v preteklosti že treniral atletiko), se je Samo odločil, da naju vzpodbudi k udeležbi na resnem teku v Vipavi, z dolžino kar 32 kilometrov. Poleg tega ima omenjen tek tudi 1800 višinskih metrov, kar pomeni, da to definitivno ni mala malica za rekreativnega tekača. Oba sva se takoj strinjala.

Za priprave smo imeli približno štiri mesece in v tem času smo vsi morali nabrati še veliko kondicije, pa tudi teki so morali postati bolj stalni in vsaj dvakrat tedensko. Kljub temu, da smo vsi imeli polne urnike, smo takoj začeli z daljšimi teki (15+ kilometrov), Samo pa je poskrbel, da steze niso nikoli postale dolgočasne in naju je z Anžetom kar obsipaval z možnimi tekaškimi variantami in dobrimi potmi. Žal pa priprave niso šle ravno po planu, ker se je Anžetu ponovila poškodba Ahilove tetive, pa tudi sam sem nekajkrat zbolel in zato nisem redno tekel. Anžetova poškodba je trajala več kot mesec dni in v tem času sva s Samom nabrala veliko tekaških kilometrov in odtekla tudi do takrat najdaljši tek. Samo je na

tek prijavil tudi vzgojitelja Primoža, ki je treniral sam, in dogovorili smo se, da vsak vzgojitelj teče z enim od naju. Naš zastavljen cilj je bil uspešno preteči progo in s to miselnostjo smo se odpravili v soboto, 7. maja zjutraj, v Vipavo. Prispeli smo več kot eno uro pred štartom in se tam srečali z Anžetom, ki živi na Primorskem. Štart je bil ob 10:15 in s Primožem sva imela skupaj en manjši nahrbtnik za vse morebiti potrebne stvari (pijača, energijski geli, mazilo za krče), ki pa sem jih po pravici povedano potreboval le jaz. Trasa teka ima tri vmesne postaje, kjer prav tako lahko dobiš pijačo in energijo. Ker se trasa že v Vipavi začne dvigati, na štartu pa je bilo skoraj 500 ljudi, je bil začetek zelo počasen, kar je bil tudi naš namen. S Primožem sva se dobro razumela in počasi sva prehitevala vse več ljudi. Kljub temu da se je že začetni vzpon zelo vlekel, sva ga pretekla brez težav, najhujši del vzpona pa je še prihajal ... Vse do vrha vzpona se praktično ne moreš spočiti, saj moraš premagati 1100 višinskih metrov in 14 dolžinskih kilometrov, pa tudi vreme ni bilo najbolj prijazno, saj je ravno takrat zelo močno pihala mrzla burja, s katero sva se spopadala v le dveh kratkih majicah. Kljub temu je tek vse do vrha potekal brez zapletov, tempo pa sva še povišala, ker sem se na klancu

DOMSKO DOGAJANJE

Patrik Korenjak

tako dobro počutil. Na Nanosu sta me pričakala tudi starša in po kratkem postanku se je začel drugi del proge, to je spust z občasnimi vzponi čez hribočke. Tega sva se hitro lotila, a sem že čez nekaj kilometrov začutil prve posledice utrujenosti nog, ki pa so zdržale še nekaj kilometrov, medtem ko je Primož tekel brez težav, saj je bil boljše pripravljen. Takrat sva že vedela, da bova dosegla precej dobra rezultata, a teka še ni bilo konec. Ker sem se dobro počutil, sem ponovno zvišal tempo, kar pa je bila začetniška napaka, ki me je stala krčev, ki so se začeli pojavljati pet kilometrov pred koncem teka. Primož me je kmalu dohitel in s pomočjo kreme sem se uspel začasno znebiti krčev, a po 25 kilometrih teka telo ni bilo več polno energije, zato sem zadnjih nekaj kilometrov precej trpel, a vseeno pritekel do konca. Na koncu sva oba dosegla rezultata pod 3:30, kar je bil zame zelo velik dosežek. Čez pol ure sta prispela tudi Anže in Samo, ki sta z malo več težavami odlično pretekla progo, saj je Anžetu manjkalo kar veliko kilometrino. Na cilju smo vsi prejeli spominsko medaljo in pojedli obrok, nato pa smo se odpravili domov. Hvala Samu Lesarju za vse izkušnje, trud in motivacijo, Primožu Miklavžinu za podporo med tekom in Dijaškemu domu Bežigrad Ljubljana za finančno podporo pri prijavnini.

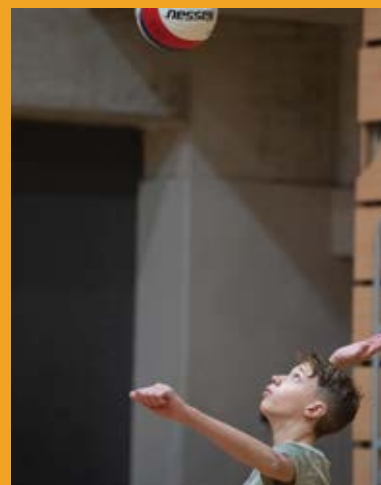
PRVI VTISI NOVINKE

V prvih dneh bivanja v dijaškem domu se med novinci preleta občutek strahu in vzhičenosti. Nova šola, novo življenje in nov stil so za večino zelo stresni. Iz sončnih počitnic se prejšnji osnovnošolci vrnemo v šole kot dijaki. Začetek je težek, ampak ko spoznaš sošolce, profesorje, šolo in učilnice je vse nekoliko lažje. Zakorakaš v nov ritem, ki je od osnovne šole popolnoma drugačen. Začetek je bil zame eden izmed največjih ovir. Misli so mi bežale naokoli, profesorji so že težili o maturi, ocenah in popravnih izpitih, ampak jaz sem še vedno bila nekje na sončnih počitnicah. Začel me je obdajati strah, bila sem v dvomih in se spraševala, če je bila ta šola sploh prava odločitev. Treba je bilo prebiti led, kar je zame kot dijakinja, v čisto novi šoli, kraju, med čisto novimi ljudmi, bila težka ovira. Ugotovila sem, da v tem nisem sama, imam dve zelo podporni cimri, ki sta mi ovire pomagali uspešno premagati. Poleg mojih cimer sem v dijaškem domu spoznala še ogromno novih ljudi. Sprva me je bilo strah novih ljudi, vzgojiteljev, imela sem pomisleke, če sem sploh dovolj dobra, da se vključim v kakšno družbo. Tesnoba me je minila, ko smo se že prvi dan (s skoraj vsemi iz našega nadstropja) zelo dobro ujeli in navezali zelo dober stik. Selitve v dijaški dom sem se zelo veselila. Komaj sem čakala, da spakiram kovčke in grem. Ko sem prispela, sem se ponovno začela spraševati o pravilnosti moje odločitve. Nisem vedela, če mi bo hrana sploh všeč, če bom lahko normalno zaspala v novi postelji, kakšen bo moj vzgojitelj, ali me bodo dali v sobo z dekletoma, s katerima sem želela biti? Ko sem se pogovarjala z drugimi novinci, sem ugotovila, da se je veliko dijakov spraševalo enako stvar. Zdaj lahko potrdim, da vas nič od tega ne rabi skrbeti. Vsi vzgojitelji so nasmejani, prijazni, spoštljivi in zabavni in se ob njih res počutiš kot doma. V dijaškem domu je prav tako zelo dobra skupnost dijakov, ki je tudi meni odgovorila na veliko vprašanj o domu in novi šoli. Takoj sem se bolje počutila in zdaj definitivno ne obžalujem izbire šole in dijaškega doma. Lahko rečem, da je bil to zelo dober začetek novega poglavja v mojem življenju. Veliko se je že zgodilo in ogromno se še bo.

ODBOJKARSKI TURNIR 2022-2023

Letos smo se vrnil k utečenemu sistemu tekmovanja med ekipami vzgojnih skupin. Skupaj je sodelovalo 13 ekip, pet iz A stavbe, tri iz B stavbe in štiri iz C stavbe. Dve vzgojni skupini sta sodelovali z dvema ekipama. Izmed prijavljenih ekip so bile izžrebane tri tekmovalne skupine, znotraj katerih so se ekipe pomerile vsaka z vsako. Dve najboljši iz vsake skupine sta se uvrstili naprej in teh šest ekip se je ponovno pomerilo vsaka z vsako znotraj dveh tekmovalnih skupin, prav tako določenih z žrebom.

V finale so se uvrstile ekipe vzgojnih skupin A1/1, A1/2, A3 in B3.

Najprej sta se pomerili prvouvrščena iz prve tekmovalne skupine z drugouvrščeno iz druge in obratno. Zmagovalni ekipi sta igrali za 1. mesto, poraženi pa za 3. mesto.

Končni izid:

1. mesto: ekipa vzg. skupine A1/1

2. mesto: ekipa vzg. skupine B3

3. mesto: ekipa vzg. skupine A1/2

Tekme so potekale od konca septembra do začetka novembra ob obeh terminih telovadnice, ob sredah in četrtek zvečer, in skupaj je bilo odigranih 32 tekem. Dogajanje je bilo ves čas živahno, dobro obiskano in igra dinamična, zanimiva, občasno presenetljivo kvalitetna. Bilo je opaziti razvoj posameznih ekip skozi potek turnirja, najbolj izrazito pri ekipi vzgojne skupine A3, sestavljeni iz samih novincev, ki se je na koncu celo prebila v finale. Iskrene čestitke prav vsem sodelujočim ekipam za srčno tekmovalnost, samoiniciativnost, vztrajnost in povezovalnost. Priznanje in zahvala tudi vsem prostovoljcem, ki ste sodelovali pri organizaciji!

Tekme so sodili: Tim Kečkeš, Jure Zbašnik, Nace Šega, Luka Slokar, Aleks Tomac, Ramika Kamberovska, Sašo Brozina in Stefan Radovanović.

Fotografirali so: Ana Lah, Viktor Primožič Gogala in Jan Vitan Rupnik.

GROBNA TIŠINA

Ulezi se v zemljo!
 Ulezi v kosti,
 ki dišeč vonj po puhtečem človeku
 jih je zapustil.

Daj mi svoj obraz!
 Izlij poslednjo solzo!
 Daj mi svoje oči,
 ki puščavnat pesek jih neustavljivo skeli.

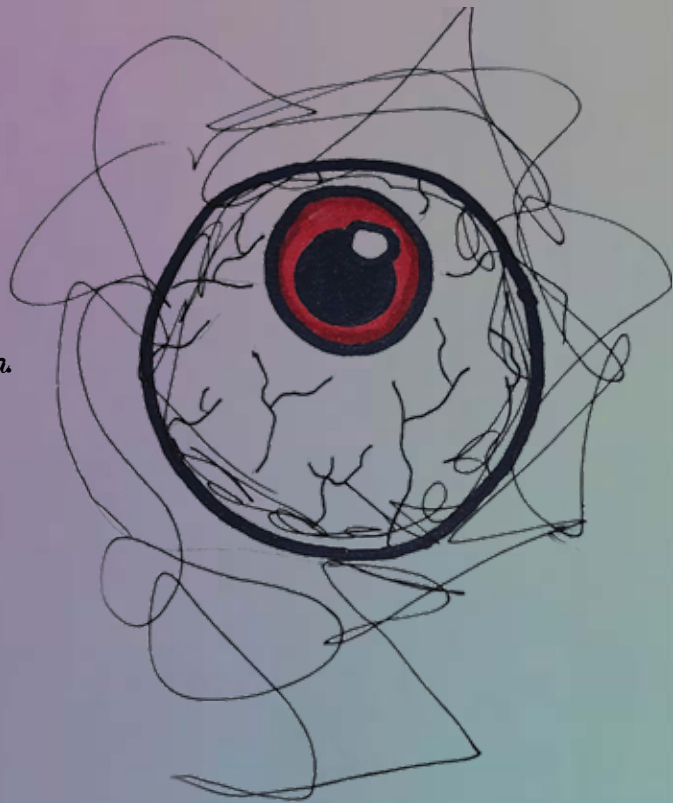
Predaj se!
 Ulezi se v temo!
 Daj mi svojo ledeno kri!
 Daruj mi svoj vdih, izdih,
 ki ju moj ostri, zlati zob naposled konča
 in postala bosta zlati ptici neba!

OB TREH ZJUTRAJ

*Ko se predramim, se nemudoma zazrem v demonovo oko.
 Pove mi zgodbo o moji smrti,
 razkrije prihodnost o nevihti mrtvi,
 zašepeta mi v uho, kar se morda že jutri zgodilo bo z mano.*

*Ko zatisnem očesi, mi svetlobo, ki so veke jo zastrle, uniči obraz hudiča.
 Pove mi, kaj vse je šlo po zlu,
 razkrije, kako bo, ko ne bo me tu.
 In obraz, ki očita joče me pogleda, pred tretjo uro zjutraj ne izgine.*

*Hudič, demon, zlodej, sovrag.
 Če iščeš črno kri v meni, našel si jo že,
 ko so moje utrujene oči,
 prvič luč sveta ugledale.*

OBLEKA S CVETLICAMI

Prečudovita obleka!

Belo podlogo iz nebeško mehke svile stisnem k žametnem licu in čutim mehkobo.

Čeznjo so posute cvetlice.

Njihovo cvetje mi v kozarec kristalno čiste vode vliva eliksir življenja.

Ne staram se, samo bledim.

Nagnusna obleka!

V podlogi se rjavo-črni črvi pripravljajo na obilen obed, ki mi para srce.

Razparane bele vrtnice so posute z oslABLJENO krvjo zahodnega sonca, ki noče zbledeti.

Ne stara se, še kar blede.

TRIJE RABLJI

S sekiro v roki se rablji sprašujejo:

»Komu bomo danes odsekali glavo,
čigava kri se bo tokrat s hladom kovinske sekire spojila
in tekla v potokih, ko skozi vrat se bo zlila,
komu bo pogled kalila
in kdo bi dal, da bi nikoli ne minila?!«

S sekiro v roki prvi rabelj pravi:

»Pod kovino mi rožica trepeti,
ovenčana s cvetjem, ki v barvah blesti,
a kaj ji pomore, če je izdajalske krvi,
steblo jo podpira, a se šibi,
lažje delo za sekiro, da jo ugonobi!«

Z večjo sekiro v roki drugi rabelj pravi:

»Pod kovino mi hrabri, stari hrast leži,
krošnje list od starosti izpuhti,
a kaj je sploh važno, če mu kmalu cela krošnja stran zleti
in izginejo občutkov sledi,
stari, hrabri hrast pa se v luži krvi naposled izgubi«.

Z največjo sekiro zadnji rabelj čaka na zamah:

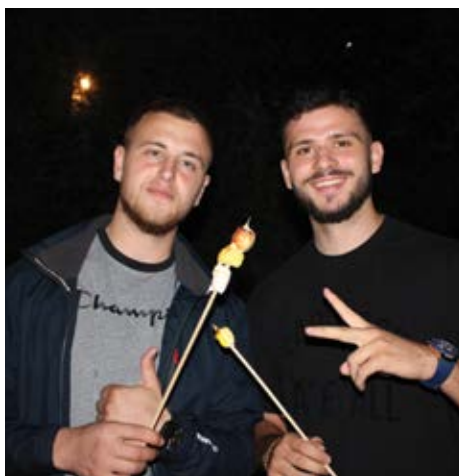
»Kdo se tokrat pod rezilom mojim zlomi,
čigava duša danes kloni?«
Rabelj svoj pogled na žrtev umakne,
cmok v grlu se zatakne,
rablja mama čaka, da zamahne...

SPOZNAVNO DRUŽENJE V DIJAŠKEM DOMU

Eva Ipavec in Dea Luna Dobravc

V ponedeljek, 5. 9. 2022, smo novinci imeli spoznavno druženje. Za nas novince je bila to enkratna priložnost, saj smo na druženju spoznali veliko novih ljudi, se pozabavali v igri odbojke ter zaplesali ob ritmu glasbe. Dogodek so vodili starejši letniki, ki so v domu že »stari mački«. Novinci smo morali na kolenih recitirati zaprisego doma. Po zaprisegi pa smo vsi skupaj zaplesali pozno v noč.

VEČER OB OGNJU

Dea Luna Dobravc

Večer ob ognju je predstavljal zabavno druženje vseh iz doma. Na mrzel torek nas je zbližal in grel lep taborni ogenj, ob katerem smo se najedli pečenih penic, hrenovk in spoznavali drug drugega. Imeli smo se lepo in sklenili, da večer še ponovimo.

Ponovili smo ga 12. 10. 2022, saj je večer ob ognju eden lepših domskih dogodkov, kjer se mladi družimo, pojemo pesmi ter spletno nova prijateljstva. In diši po penicah ter pečenih hrenovkah ... Sama sem novinka in je to bila zame prelepa izkušnja, kjer sem spletla veliko prijateljskih vezi, se sprostila in zabavala ob ognju.

VELIKA PLANINA

Bhimasena Naglič

V četrtek, 13. 10. 2022, smo se DDB-jevci odpravili na Veliko planino. Ob osmi uri smo štartali z avtobusom izpred DDB-ja. Bilo nas je kar nekaj. Družbo so nam delali; vzgojitelj Primož (kot vodja odprave), Samo, Mateja, Renata in Marina. Ko smo prispeli na začetek naše poti, smo se zbrali, dobili navodila in se skupaj povzpeli; najprej po gozdu, travniku, jaz pa tudi po skalovju. Najprej smo se povzpeli na Planino Dol, kjer so nas pričakale tudi krave. Slabo uro smo rabili od tam do Gradišča, ki je najvišji vrh Velike planine. Na Veliki planini je bilo megleno, a vseeno lepo. Naša zadnja postojanka je bil Domžalski dom na Mali planini. Pot smo nadaljevali do konca naše poti do Kranjskega Raka, kjer nas je čakal ob 16. uri avtobus. Nekaj čez 17. uro smo utrujeni, a zadovoljni prispeli do DDB-ja.

Maruša Seidl: "Pot je bila precej zahtevna (vsaj meni osebno). Najtežji je bil prvi del poti, ki ga ni in ni hotelo biti konec. Ko smo prispeli na Planino Dol, je postala pot malce lažja in bolj položna. Na vrhu je bilo izrazito megleno, zato nismo imeli razgleda na okolico. Po postanku pri Domžalskem domu smo se začeli vračati v dolino. Prav tako se je vlekla tudi vrnitev v dolino, kjer nas je čakal avtobus."

SKRITI ZAKLAD IN KOSTANJEV PIKNIK, 27. 10. 2022

Dea Luna Dobravc

Iskanje skritega zaklada je dogajanje u domu, kjer novinci bolje spoznajo dom ter se ob različnih aktivnostih bolje povežejo. Aktivnosti so bile zelo zabavne, izkazati smo se morali v naših spretnostih in kreativnih sposobnostih, vprašanja so se navezovala na poznavanje dijaškega doma. Tako smo bolje spoznali prostore doma ter njihove namene. Aktivnosti so bile tekmovalne narave, zato je bilo pomembno dobro in hitro opraviti vse naloge v želji zmage. Zmagala je skupina »Modre školjke« iz skupine B3. Za vse je bila to prijetna in zabavna izkušnja in ob koncu smo se vsi posladkali ter podružili.

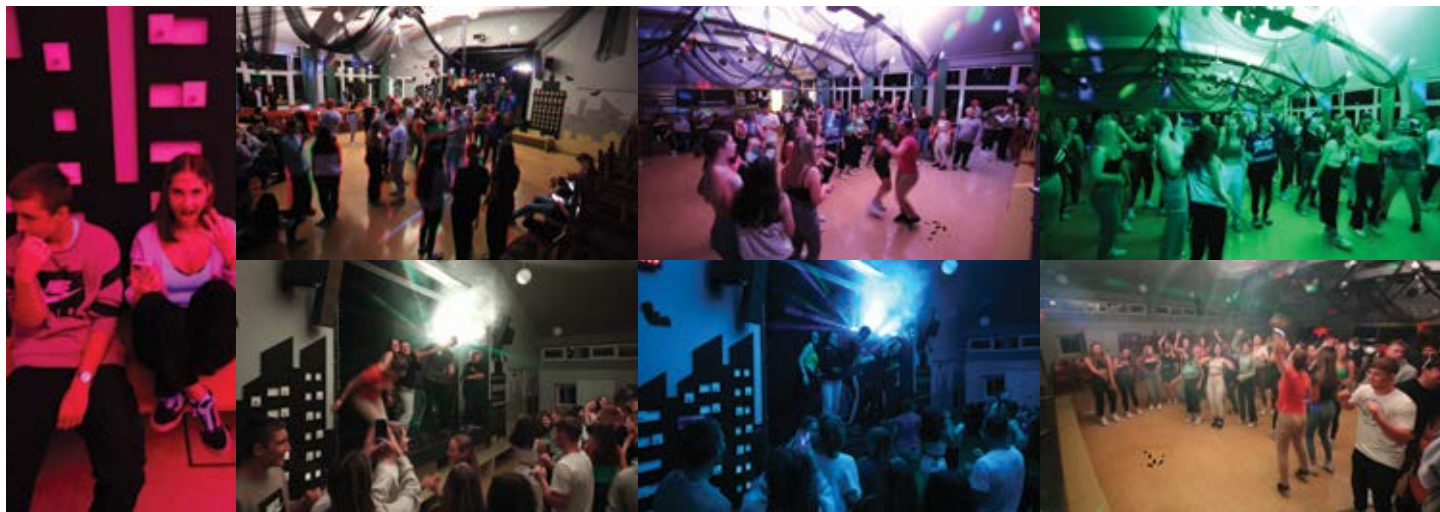
Prav tako je na ta dan bil še kostanjev piknik, ki ga je organizirala vzgojiteljica Metka ter naša skupina C3. Ob tem ne smemo pozabiti še na druge prostovoljce, ki so pomagali pri organizaciji. Najprej smo kostanj narezali ter nato spekli. Ob lepem vremenu, dobri družbi in glasbi smo ga nato pojedli. Tako smo aktivno zaključili dan pred jesenskimi počitnicami, ki smo se jih že zelo veselili.

PLES ČAROVNIC, 9. 11. 2022

Dea Luna Dobravc

Ples in dekoracijo v jedilnici sta organizirali vzgojni skupini B3 in B4, kot je to že nekaj let v navadi. Ker so jesenske počitnice sovpadale z nočjo čarovnic, smo že pred tem okrasili jedilnico s čarovnicami, duhovi in ostalimi strašnimi podobami. Na plesu se je vrtela glasba, ki jo dijaki radi poslušamo, zato smo imeli priložnost pokazati naše plesne sposobnosti. Na tem mestu bi rada pohvalila DJ-ja za izbrano glasbo. Dijaki smo se pozabavali ter plesali dokler ni bilo konec. Pri nekaterih so se prijateljske vezi poglobile ali pa morda ustvarile.

GASILSKA VAJA

POHOD NA NANOS

HUMANITARNA AKCIJA “BOŽIČKA VSEM”

GLASBENI VEČER V OKVIRU AKCIJE BOŽIČKA VSEM,

30. 11. 2022

Dea Luna Dobravc

Glasbeni večer je bil otvoritveni večer naše akcije Božička vsem, ki je popestril naš (z učenjem obarvan) veseli december. Za večer smo morali odšteti priporočen prostovoljni prispevek dva eura, ki je šel v dobrodelne namene. Sama sem se večera udeležila ter se zabavala ob izvrstnem petju ter dobri glasbi. Program je bil pester in bogat, saj je trajal skoraj eno uro. Spoznala sem, da naš dijaški dom skriva veliko glasbenega talenta. Če pa ste ga slučajno zamudili, si ga lahko pogledate na DDB YouTube kanalu.

LICITACIJA SLAŠČIC, 5. 12. 2022

Dea Luna Dobravc

Licitacija slaščic je prav tako dogodek v okviru Božička vsem. Na licitaciji sladice so se predstavniki dijaških skupin pogajali za pridobitev zelene sladice. Pred tem je skupina zbrala denar, kot se je dogovorila. Tiste z več denarja so imele več možnosti za zeleno sladico. Izbira sladice je bila kar pestra. Z uspešno licitiranimi sladicami smo se nato dijaki odpravili v svoje čajne kuhinje in se ob druženju posladkali. Menim, da je to eden izmed boljših dogodkov, ki združuje prijetno s koristnim. Na tej akciji se je zbrala lepa vsota denarja.

BOŽIČKOV PLES, 20. 12. 2022

Dea Luna Dobravc

Božičkov ples je drugi ples, ki sem se ga udeležila v dijaškem domu. Ples je bil zadnji od dogodkov v okviru Božička vsem in je bil božično obarvan. Kljub manjšemu številu obiskovalcev je bilo vzdušje zelo prijetno. Tokrat je bila DJ-ka Tjaša Korbar iz C4 in mogoče je to vplivalo, da je na plesu bilo več dijakov iz SVŠGUGL. S tem dogodkom se je dobrodelna akcija Božička vsem zaključila.

Kljub napornim decembrskim dnevom, polnih skrbi za ocene in vsakodnevni učenjem, so dogodki v okviru akcije Božička vsem pripomogli k boljšemu vzdušju in vsaj mojemu boljšemu počutju.

S spletnjem prijateljskih vezi na domskih dogodkih sem si ustvarila lepše in polnejše bivanje v domu in sedaj se res počutim prijetno. Zame so to nepozabni spomini, ki jih ne bom pozabila.

OBNDARITEV OTROK, 22. 12. 2022

Katarina Linasi Rogač

Obdaritev otrok je potekala v četrtek in se je pričela približno ob 13. uri. Priprave so potekale že kar nekaj časa pred samo obdaritvijo. Dijaki, ki smo se javili za sodelovanje, smo se zbrali ob 12. uri in smo najprej začeli s pripravo jedilnice, nato pa smo si nadeli kape in pred vhodom v dijaški dom pričakali osnovnošolce. Da pa smo iz njihovih obrazov pregnali prestrašene in sramežljive poglede, smo jim najprej ponudili bonbončke in sok. Otroci so se res hitro sprostili in se pričeli z nami igrati ter pogovarjat. Ko pa so vstopili v jedilnico, ki se je spremenila v dvorano dedka Mraza, se posedli vsak na svoj stol, pa se je začela prava zabava. Dijakinje ter dijaki iz SVŠGUGL so namreč pripravili lutkovno predstavo o dedku Mrazu.

Otroci so med predstavo uživali, se smejali in tudi komentirali. Ob koncu predstave pa so s pomočjo odraslih priklicali dedka Mraza. Le-ta je vsakega posebej obdaril in mu zaželel srečne praznike.

Menim, da smo bili vsi sodelujoči ganjeni, ko so otroci prejeli darila (vsaj jaz osebno sem bila). Dogodek je bil izjemen in res se veselim, da ga naslednje ponovimo.

Patrik (udeleženec): "Na začetku nisem točno vedel kaj bo moja vloga, zato sem bil malce nesiguren, kako se bo to razpletlo. Ko smo se zbrali skupaj z vzgojiteljico Mojco in ko nam je povedala vsa navodila kako bo sprejem potekal, je moja nelagodnost popustila. S prvo skupino otrok smo se takoj ujeli in uživali pri igranju ročnega nogometa. Nato smo vsi zbrani dijaki približno 70 otrok pospremili v jedilnico, kjer smo si ogledali predstavo. Ob koncu je dedek Mraz s pomočjo nas škratov obdaril otroke. Darila so se mi zdela bogata in primerna. Do konca dogodka smo uspeli razdeliti vse sladkarije. Všeč mi je bilo, da sem bil zraven in otrokom polepšal dan."

INFODROM V DDBL

Maruša Seidl, Žana Kočevar

Maruša Seidl: »Snemanje je bilo zanimivo, saj še nikoli prej nisem sodelovala pri čem podobnem. Za sodelovanje sem se odločila, ker prijateljica ni želela iti sama. Vesela sem, da sem sodelovala, saj so se mi odprla vrata v svet snemanja resničnosti oddaje, saj hodim tudi na šolo, kjer se bom naučila snemati filme, serije, montirati posnetke in pisati scenarije. Bilo je zabavno.«

Žana Kočevar: »Ko sem izvedela, da pridejo, sem nemudoma želela biti med kandidati. Mislila sem, da ne bom snemana zraven, zato nisem bila živčna. Komaj sem čakala, saj me je zanimalo, kako to poteka. Ko pa mi je gospa rekla, da bom nekaj povedala pred kamero, me je zgrabila manjša panika, ampak sem se hitro umirila, saj vprašanja niso bila težka in sem vedela, kaj povedati. Sploh pa je bila gospa zelo prijazna. Spoznala sem tudi nekaj dijakov iz doma. Skupaj smo igrali Enko in se pogovarjali. To je nova izkušnja, za katero sem hvaležna in komaj čakam, da video pride ven, saj me zanima, kako je to dolgo snemanje izpadlo v dvominutnem videu.«

MEDDOMSKI FOTOGRAFSKI NATEČAJ IN RAZSTAVA

Aneja Lango

Umetnost lahko interpretiramo na zelo veliko različnih načinov, skozi vsake oči začutimo, vidimo in doživimo nekaj novega, nekaj drugačnega.

Tako smo se v četrtek, 2. 2. 2023, jaz in moja cimra Lea ter knjižničarka Maja Erhovnic odpravile v Dijaški dom Tabor na razstavo fotografij, ki smo jih izdelali dijaki. Čeprav smo imeli vsi enako temo »Z mladostjo rastemo, v prihodnost verjamemo«, si niti dve sliki nista bili podobni. Vsak dijak je namreč temo po svoje interpretiral. In to je prav poseben čar.

DDB MEMES

KO TI "MYSTIC TINA" NAPOVE VSE PRIHODNJE VEČERNE NEIZHODE.

**KO VEŠ, DA SO PRED TABO POČITNICE
IN VSA OCENJEVANJA PO POČITNICAH.**

KO VZGOJITELJ PRIDE V SOBO.

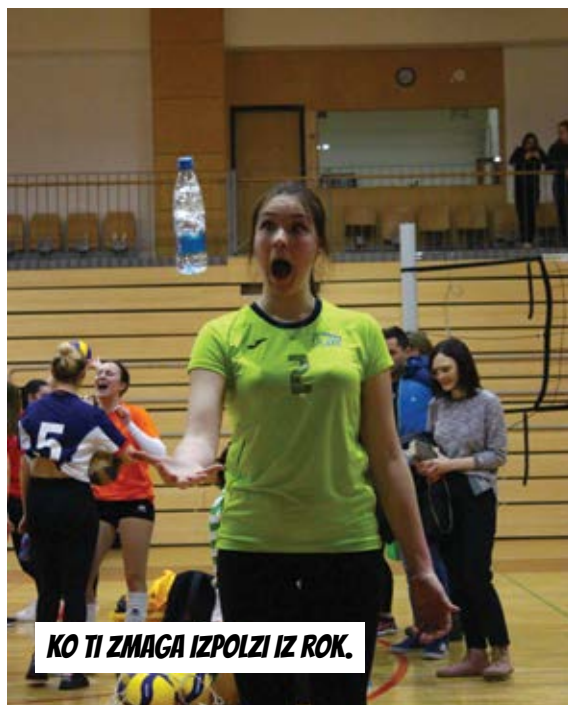
**KO SI NOVINARKA DDB-TV VZAME TIME OUT,
DOMSKI PAPARACI PA NA DELU.**

**KO VZGOJITELJ ZAČNE GOVORITI
O NOČNIH VPISIH IN NOČNI DRAMI.**

KO TE VZGOJITELJ VPRAŠA, KAKŠNE OCENE IMAŠ OB KONFERENCI.

KO TI ZMAGA IZPOLZI IZ ROK.

KO VLADA POZITIVA.

DIJAŠKI DOM BEŽIGRAD, KI ŽE VE, DA JE ZMAGAL.

DRUGI DIJAŠKI DOMOVI, KI IMAJO ŠE UPANJE NA ZMAGO.

**NOVI VARNOSTNIK ZA EKSPERIMENTALNO SKUPINO C4.
SEDAJ JE TOTALNI MIR IN MIHA IMA ENO DELO MANJ.**

